اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه‌شنبه • ۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳ • سال ششم • شماره ۱۱۶۶ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

پیش نیاز خروج سیمان و فولاد از بورس کالا

مصطفی طاهری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: اگر قرار است سیمان و فولاد قیمت دستوری داشته باشد و از بورس کالا خارج شود و متناسب با نرخ‌های داخلی قیمت‌گذاری شود، باید به چند نکته دقت کنیم؛ با توجه به اختلاف قیمتی که بین بازار و کشورهای همسایه با این روش ایجاد خواهد شد، نخست باید نحوه توزیع این کالاها مشخص شود.

۲

ریشه گران شدن فولاد بورس نیست

محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ریشه گران شدن فولاد، بورس نیست، گفت: ریشه گرانی فولاد در بی تدبیری در تامین اقلام مربوط به بهای تمام شده این محصول در کشور است و نباید آدرس غلط به جامعه و اقتصاد کشور بدهیم. انتظار داریم مباحثی که در حوزه های اقتصادی مطرح می شود، اگرچه مبتنی بر دلسوزی است اما مبتنی بر یک نگاه تخصصی نیز باشد.

۲

«روزگار معدن» دورنمای بخش معدن در برنامه هفتم را بررسی کرد:

تصمیم با چشمان بسته

توسعه جریانی است که بازسازی، اصلاح و ارتقای ساختار و نظام اقتصادی- اجتماعی یک کشور را به همراه دارد. توسعه افزون بر اینکه بهبود شاخص‌هایی همچون میزان تولید و درآمد را دربرمی گیرد شامل دگرگونی‌های اساسی در ساختار نهادی، اجتماعی، اداری و همچنین ایستارها و دیدگاه‌های عمومی مردم است. توسعه در بسیاری از موارد حتی عادت، رسم و باورهای مردم را نیز دربرمی گیرد.

با توجه به گستردگی و جامع بودن مفهوم توسعه، به راحتی می‌توان دریافت که توسعه امری طبیعی و آسان نیست بلکه نیازمند تفکری ساختاری و دانشی بسیارعمیق است که جز با برنامه‌ریزی‌های دقیق و زمانبر امکان‌پذیر نیست. برنامه‌ریزی برای توسعه در هر کشوری با توجه به نیازها و شرایط و متقضیات آن کشور صورت می‌گیرد و ظرفیت‌ها و نیازهای هر کشوری نوع خاصی از برنامه‌ریزی‌های بلند مدت و کوتاه مدت را مشخص می‌کند. در ایران نیز استراتژی‌ها و برنامه هایی برای توسعه به صورت بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت تهیه شده است که برنامه‌های پنج ساله توسعه یکی از این دست برنامه‌ها می‌است. ۶ برنامه توسعه از ابتدای انقلاب تاکنون عملی شده و دولت و مجلس در ماه‌های اخیر پیگیر برنامه هفتم توسعه هستند. روز ۱۷ مهر ۱۴۰۲ پانزدهمین نشست علنی مجلس شورای اسلامی برای بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه به ریاست محمدباقر قالیباف و حضور ۱۹۸ نفر از نمایندگان برگزار شد در روزهای گذشته بحث بررسی معافیت‌های برخی از معادن در برنامه هفتم توسعه مطرح بود اما آنچه که مدنظر ما قرار گرفته است، نگاه کلی به بخش معدن در برنامه هفتم است که در ادامه می‌خوانید.

۳

طرح: مهدی کاوه‌ای

یادداشت‌ها

تولید رقابتی شرط بقا ۲

برنامه توسعه؛ برنامه رویایی یا برنامه عملیاتی؟ ۳

صنایع و معادن تهدیدکننده منابع آب ۴

ریخته‌گری؛ صنعت مزاحم یا حیاتی؟ ۶

فاجعه‌ای به نام مازوت سوزی ۷

تفاوت سرمایه‌گذاری در دوره‌های مختلف ۸

تیترهای روز

معدن در معرض تهدید ۲

اما و اگرهای فولاد و سیمان ۴

رشد قابل توجه درآمد چادرملو در نیمه اول امسال

شرکت معدنی و صنعتی چادرملو در نیمه نخست سال مالی جاری با درآمد مناسب ۲۷۰ هزار و ۷۰۶ میلیارد ریالی خود رکورد قابل توجهی در درآمدزایی به ثبت رساند.

به گزارش روابط عمومی چادرملو، این میزان در آمد، نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ که ۲۰۶ هزارو ۷۰۵میلیارد ریال بوده است، بیانگر رشد ۳۱ درصدی درآمد این شرکت خوشنام بازار سرمایه می باشد.

بر اساس همین گزارش، «کچاد» در دوره ۶ ماهه امسال با وجود اعمال محدودیت‌های ناشی از کمبود انرژی، توانسته است بیش از ۸ میلیون و ۶۷۹ هزار تن انواع محصولات زنجیره فولاد تولید کند تا علاوه بر تضمین سوددهی سهامداران، نقش ارزنده خود را در رشد اقتصادی کشور ایفا نماید.

همچنین چادرملو توانست در ۶ ماهه ابتدایی سال جاری، یک‌میلیون و ۹۵۹ هزار و ۹۰۲ تن گندله آهن تولید کند.

عزم چادرملو برای تولید ٤ میلیون تن گندله

مدیر گندله‌سازی چادرملو در گفت‌وگویی با اشاره به عزم مدیران و پرسنل کارخانه گندله‌سازی چادرملو در اردکان یزد برای کسب رکورد ۴ میلیون تن گندله در سال گفت: در ۶ ماهه ابتدایی سال‌جاری با وجود اعمال محدودیت‌های ناشی از کمبود انرژی توانستیم یک‌میلیون و ۹۵۹ هزارو ۹۰۲ تن گندله آهن تولید کنیم که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۳۰ هزارتن بیشتر است.

مهندس عبدالله کمالی افزود: ظرفیت اسمی این واحد تولیدی ۳ میلیون و ۴۰۰ هزارتن در سال است که طی سال‌های اخیر با تدابیر اعمال شده در جهت بهینه‌سازی فرایند تولید و کاهش توقفات دوره‌ای، هر سال شاهد افزایش تولید بوده‌ایم، به‌طوری‌که در سال ۱۴۰۱ موفق شدیم ۳ میلیون و ۷۶۸ هزارتن گندله آهن تولید کنیم و انشاالله امسال، همه توان خود را برای رسیدن به مرز ۴ میلیون تن گندله مصروف خواهیم داشت.

کمالی در خصوص بهره‌گیری از فناوری‌های روز در این واحد نیز گفت: در زمینه کیفیت گندله می‌توان به بهره‌برداری از پروژه (CMC) تزریق سود و امکان‌سنجی استفاده از چسب‌های ارگانیک اشاره کرد.

در زمینه افزایش راندمان ناحیه تولید گندله‌خام هم می‌توان به استفاده از پردازش تصویر که یکی از بروزترین سیستم‌های به کار رفته در صنایع است و همچنین افزایش راندمان سرندهای غلتکی (Roller Screen) اشاره کرد.

همچنین بروزرسانی و بهره‌برداری از سیستم‌های کنترلی جدید برای اتاق کنترل، برخی از اقداماتی بوده است که در راستای به روز نگهداشتن واحد گندله‌سازی انجام شده و نتایج آن بهبود سیستم را نشان می‌دهد.

وی در پاسخ به تمهیدات اندیشیده شده جهت کاهش مصرف انرژی هم افزود: میزان مصرف انرژی در کارخانه گندله‌سازی اردکان با تلاش و همت همکاران و تشکیل مستمر کمیته‌های بهبود انرژی در شرایط بسیار خوب و در پایین‌ترین میزان مصرف قرار دارد به طوری‌که می‌توان با استناد به جدول آماری موجود مشاهده کرد که میزان مصرف نسبت به نرم معمول این واحد صنعتی به‌ویژه در مصرف آب کمتر است.

جدول مصرف انرژی در کارخانه گندله‌سازی اردکان

حامل‌های انرژی	مصرف بر اساس طراحی	مصرف واقعی
برق	kWh/ton ۳۷,۵	kWh/ton ۳۲,۶
آب	liter/ton ۱۵۰	liter/ton ۶۵
گاز	Nm3/ton ۲۴	Nm^3/ton ۱۷,۵

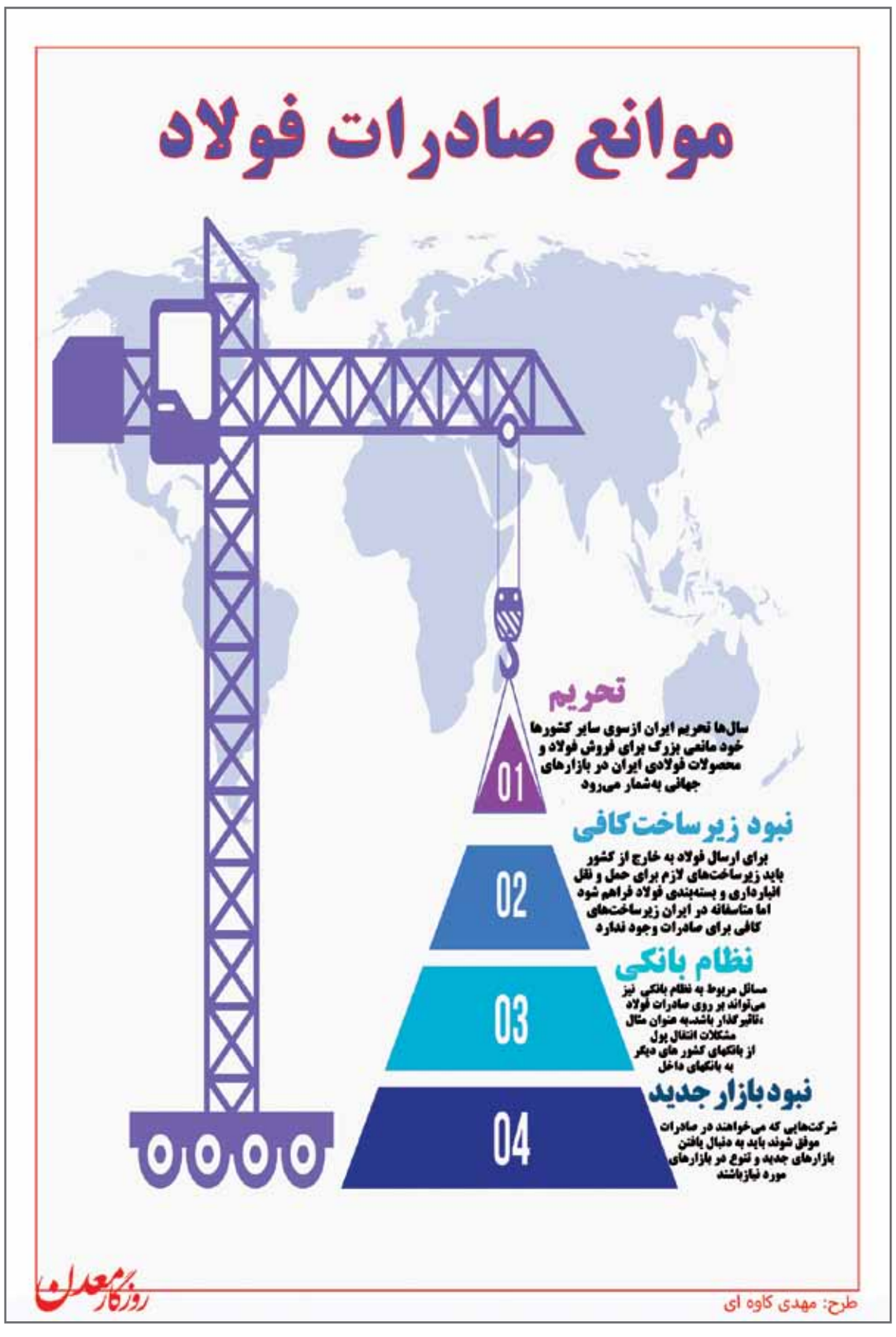

روزگار معدن
سه‌شنبه
• ۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۱۶۶

یادداشت

تولید رقابتی شرط بقا

محمدحسین بصیری
کارشناس و فعال معدنی

به‌طورکلی ماهیت همه تصمیم‌گیری‌هایی که تا امروز برای بخش معدن اتفاق افتاده، در این راستا بوده است که کار انجام نشـود و چگونگی آن، به هنر مدیران بسـتگی داشـته است. به‌این‌ترتیب، روش‌های گوناگونی برای مانع‌تراشـی بر سر راه تولید به‌کاربرده شده تا هیچ‌کس نتواند کار کند.درباره مشکل ماشـین‌آلات معدنی، وضعیت عجیبی پیش آمده که می‌توان آن را با میوه‌فروشـی‌هایی مقایسـه کرد که بار خود را درهم می‌فروشـند و کسی نمی‌تواند میوه موردنظر خود را جدا کند و خریدار محکوم اسـت که از یک‌طرف هرچه هست و نیست، بردارد.به‌نظر من، سیاسـتی که وزارتخانه تا امروز پیش‌گرفته، دقیقا مثل میوه‌فروشـی درهم حتی شـاید بتوان گفت بدتر از آن اسـت؛ زیرا میوه‌فروش می‌گوید گوجه‌فرنگی می‌خواهی آن را در هم بردار، اما در این زمینه گفته می‌شـود به‌ازای هر گوجه‌فرنگی، باید یک شلغم هم برداری! که البته این موضوع مربوط به دیروز و امروز نیسـت و نمی‌توان آن را منسـوب به یک دوره و یک وزیر دانسـت. وقتـی معدنی برای مثال ۱۰۰ دستگاه دامپتراک ۱۰۰ تنی لازم دارد، معدندار وادار می‌شود که از خودروسـاز داخلی ۵۰ دستگاه ماشین داخلی بخرد که نرخ آن معادن کاترپیلار است، اما کیفیت آن یک‌دهم تولیدات خارجی هم نیست، اما پرسش‌های مهمی در این زمینه مطرح اسـت. برای نمونه اینکه چرا بایـد الزامی دولتی برای این کار باشـد و چرا خود مـردم نباید تصمیم بگیرنـد؟ چرا کیفیت ماشین‌سـازی‌های داخلی آن‌قدر بالا نیسـت یا نرخ مناسبی ارائه نمی‌دهند که مشتریان به‌خودی‌خود آن را ترجیح بدهند. دولت باید از هپکو حمایت کند، چون بخشی از صنعت کشور اسـت و کاری بسـیار باارزش انجام می‌دهد. بنابراین، وزارت صمـت وظیفه دارد که آنها را موردحمایـت قرار دهد، اما در مقابل شـرط بقای آن، باید این باشـد که کیفیت قابل‌رقابتی با محصولات خارجی داشـته باشد. پس باید به‌شدت حمایت شوند، اما حمایت با جیب مردم درست نیست.

ماشین‌سازی‌های داخلی هم، در مقابل باید تولیدی رقابتی داشـته باشـند و اگر نمی‌توانند تولیداتی باکیفیت نمونه‌های خارجـی ارائه دهند، باید حداقل در زمینه نرخ عرضه، رقابتی باشـند. اگر نرخ تمام‌شده ماشـین‌آلات داخلی ارزان‌تر باشد، کسـی که توان خرید دامپتراک‌های غول‌پیکـر ۱.۲ میلیون دلاری کاترپیـلار و کوماتسـو را ندارد، محصـول داخلی را با نصف نرخ تهیه می‌کند و به‌این‌ترتیب، بسـیاری از معدنکاران هجوم می‌آورند و تولیدات داخلی را با رضایت کامل خریداری می‌کنند، اما روالی که در کشـور ما جریان دارد، این اسـت، دامپتراکی که تولید داخل یا به‌عبارت‌بهتر، مونتاژ داخلی است، نـه کیفیت قابل‌رقابتی با محصولات خارجی دارد و نه قیمتی کمتر و با زور تولیدکنندگان و معدنکاران را وادار می‌کنند که از آنها خرید کنند. خلاصه کلام اینکه، تولید داخلی کشور باید رقابتی باشـد یا از نظر کیفی یا کمی قابل‌رقابت با محصولات دیگر کشـورها یا برندهای معتبر باشد.امروزه وزارت صمت با یک درجه تخفیف شـرایط را به این صورت درآورده است که واردات به‌صورت یک‌به‌یک باشـد و به‌ازای خرید یک ماشین داخلی، اجازه واردات یک ماشین خارجی را صادر می‌کند که این هـم به‌نظر من، طرح موفقی نخواهـد بود و جای تعجب است که چرا با این تصمیمات ناکارآمد، هر دفعه یک بخش از تولید و جامعه معدنی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند.

گذشته درخشان هپکو

تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی جزو محصولات خاص است و تولیدکننده‌های کمی در سراسـر دنیا توان سـاخت آنها را دارند و فعال شـدن ماشین‌سـازی‌های داخلی، نهایت آرزوی ما و اتفاق بسیار مبارکی است.کارخانه هپکو توان بالایی برای سـاخت ماشین‌آلات و تجهیزات دارد که شاید در کمتر جایی از دنیا وجود داشـته باشـد. این کارخانه پیش‌تر بولدوزرهایی تولید می‌کرد که بسیار خوب و باکیفیت بود. در مقام مقایسه، چندی پیش من از یک ماشین‌سـازی فعال در ترکیه بازدید کردم که ۳.۵ هکتار مسـاحت داشت و در این فضا، تجهیزات کارخانه‌های فولاد ساخته می‌شود و من خودم شاهد بودم که از همه دنیا سـفارش داشـتند، اما کارخانه هپکو با مساحتی قریـب به ۱۰۰هکتار که چند ۱۰ برابر بزرگ‌تر از آن کارخانه کوچک در ترکیه اسـت، توان تولید خود را از دسـت داده و این تراژدی بسـیار تلخی اسـت و جای تاسـف دارد که این کارخانه بسیار عظیم کشور ما یا دیگر ماشین‌سازی‌ها، بهترین تجهیـزات را دارند، اما متروک مانده‌انـد و تولید قابل‌توجهی ندارند.

البتـه بعضـی از قسـمت‌ها وجـود دارد کـه تولیـد آنها به‌صورت‌انحصـاری در دسـت تعـداد معدودی از شـرکت‌ها اسـت. به‌طورمثال، گیربکس و موتور دامپتراک‌های غول‌پیکر ویژگی‌های منحصربه‌فردی دارد و تنها تعداد انگشت‌شماری از تولیدکننده‌ها در جهان توان تولید این قطعات خاص را دارند. اما سـاخت بدنه دامپتراک هم چیز کمی نیست. به‌راحتی در کارخانه هپکو ساخته می‌شـود. علاوه بر این، هپکو قابلیت و توان تولید بسیاری از تجهیزات سنگین مثل کرین‌های بنادر (جرثقیل‌های غول‌پیکر بنادر و...) را دارد، اما متاسفانه در این زمینـه هم رونق چندانی نـدارد و این رکود در بخش صنعت و اقتصـاد، گریبان آنها را هم گرفته اسـت.پس کمک به این کارخانه‌ها بسیار ارزنده است، اما نه با فشار به تولیدکنندگان و نه اینکه از جیب آنها هزینه شود تا این کارخانه‌ها موردحمایت قرار گیرند.

روی موج خبر

ریوتینتو دخالتی در معامله کانادا و هند ندارد

بزرگ‌تریـن معـدن‌کار جهان هرگونه دخالـت در پرونده خرید معادن زغال‌سـنگ کانادا توسـط معدن‌کار هندی را رد کرد.

ریوتینتو با اشـاره به لزوم سـرمایه‌گذاری بیشتر در بخش معدن کانادا خاطرنشـان کرد علاقه‌ای به سـرمایه‌گذاری در بخش زغال‌سنگ در کانادا ندارد.

یاکوب استاشولم، مدیر اجرایی ریوتینتو اعلام کرده ما هرگز بـا تک برای معاملـه در این بخش وارد گفت‌وگو نشـدیم اما مانند تمام معدن‌کاران بزرگ جهان، ریو نیز به‌طور فزاینده بر روی مواد معدنی مهمی که بخشی از روند گذار انرژی هستند، تمرکز دارد و تلاش می‌کند در مسـیر کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در جهان عضوی فعال باشد.

پیش‌نیاز خروج سیمان و فولاد از بورس کالا

عضو کمیسـیون صنایـع و معـادن مجلس گفت: اگر قرار اسـت سـیمان و فولاد قیمت دسـتوری داشته باشـد و از بورس کالا خارج شود و متناسب با نرخ‌های داخلی قیمت‌گذاری شـود، باید به چند نکته دقت کنیـم؛ با توجه به اختلاف قیمتی که بین بازار و کشـورهای همسـایه با این روش ایجاد خواهد شد، نخست باید نحوه توزیع این کالاها مشخص شود از سوی دیگر باید سازوکار صادرات و افرادی که می‌توانند صادرات انجام دهند، تعیین تکلیف شود.

مصطفی طاهری درباره عرضه سیمان و فولاد در بورس کالا و در پاسخ به این پرسش که آیا بورس کالا مهندسـی می‌شود؟ گفت: پاسخ این پرسش هم بله و هم خیر است؛ ما نباید نسـبت به یک کالا یا بخشـی از بازار یک رویکرد و نسبت به سایر بخش‌های اقتصاد نگاه دیگری داشته باشیم.

نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: متاسفانه ما در بازار در اقتصاد کلان انسـجام نداریم به این معنا که برخی کالاها رقابتی و متناسـب با نرخ جهانـی به فروش می‌رود و در مقابل برای برخی دیگر قیمت‌گذاری دسـتوری صورت می‌گیرد این در حالی است که تولیدکنندگان این کالاها باید مواد اولیه را با قیمت‌هایی خریداری کنند که دستوری نیست.

وی با اشـاره اینکه بایـد درخصوص بازار و نحوه فروش تصمیم جدی گرفته شـود، اضافه کرد: به بیانی این نکته که گفته می‌شود از آنجاکه ما معدن داریم نباید قیمت‌ها براساس نرخ جهانی تعیین شود، درست است این در حالی است که برخی از این کالاها در بـورس به قیمت جهانی یا بالاتر به فروش می‌رود حتی برای هر کدام از محصولات پتروشـیمی، فلزی یا محصول نهایی یک سـازوکاری در نظر گرفته می‌شود که دولت برای رفع این مشـکل باید تصمیم‌گیری و با سازوکاری درست این موضوع را مدیریت کند. این نماینده مردم در مجلس یازدهم تصریح کرد: اگر قرار اسـت سـیمان و فولاد قیمت دسـتوری داشته باشـد و از بورس کالا خارج شود و متناسب با نرخ‌های داخلی قیمت‌گذاری شـود، باید به چند نکته دقت کنیـم؛ با توجه به اختلاف قیمتی که بین بازار و کشـورهای همسـایه با این روش ایجاد خواهد شد، نخست باید نحوه توزیع این کالاها مشخص شود از سوی دیگر باید سازوکار صادرات و افرادی که می‌توانند صادرات انجام دهند، تعیین تکلیف شود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس افزود: اگر انسجام و هوشمندی وجود داشته باشد در هر دو روش می‌توان قیمت این دو محصول را در بازار کنترل کرد، اما اگر هر کدام از این‌ها ناقص انجام شود، شرایط فعلی تداوم خواهد داشت.

معدن در معرض تهدید

گروه خبر

فرسودگی و عمر بالای ماشین آلات معدنی کشور که از ۱۵ سال نیز فراتر رفته موجب شده تا در اغلب اسـتان ها از جمله خراسـان رضـوی فعالیت های معدنی با رکود مواجه شود. بنا بر اظهار کارشناسان معادن فناوری پیچیده‌ای ندارند و اگر مشکلات این حوزه با تسهیل قوانین برطرف شود می‌توان بهترین بهره‌وری را از این بخش داشت.

توسـعه و سـرمایه‌گذاری بـرای فعالیت‌هـای اکتشـافی، تسـهیل و تصحیح قوانین معدنی، حل تعارضـات قوانین بین ارگان‌هـای مختلف و به‌روز کردن ماشـین‌آلات و تجهیزات معدنی برای رونق بخش معدن ازجمله ضروریات و بسـترهایی است که سـال‌ها از زبان مسئولان درباره آن شنیدیم اما در عمل به گونه دیگری به آن توجه شده است.

فرسودگی ماشین آلات معدنی

بنا بر اظهارات نایب‌رئیس کمیسـیون معدن اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران در حال حاضر افزون بر نیمی از ۳۷ هزار دسـتگاه ماشـین آلات معدنی کشور که در سامانه رسمی «کادا»ثبت شـده است، عمر بالای ۱۵ سال دارند. سجاد غرقی نهم مهرماه سـال جاری در حاشیه نشست اعضای هیئت‌هـای نمایندگان اتاق‌هـای بازرگانی، صنایع و معـادن و کشـاورزی ایـران در مشـهد در جمع خبرنـگاران اذعان کرد: محدودیت های ارزی و هم چنین تاثیرات تحریم موجب شـده تا هزینه تامین ماشین آلات به شدت افزایش یابد و تامین نیاز های معدن کاران بسیار سخت شود.

وی با اشاره به این موضوع که تأمین ماشین‌آلات معدنی به مهم‌ترین دغدغه معدن کاران تبدیل‌شده است اذعان کرد: ماشـین‌آلات معدنی دست‌دومی که در حال فعالیت هسـتند،باعث شـده که نیمی از نـاوگان بخش معدن کشـور در مجموع خارج از رده باشد.

غرقی بابیـان اینکه توجه و تأمین ماشـین‌آلات بسـیار حائـز اهمیت بـوده و تـاب‌آوری در حوزه اقتصـادی ارتبـاط مسـتقیمی با معـدن و صنایع معدنی وابسـته دارد افزود: در این راستا باید حتماً در خصوص تأمین ماشـین‌آلات، تأمیـن ارز برای ابزار تولیـدات معدنی کشـور و آزاد کردن واردات ماشین‌آلات تدبیر شود.

درخواست معدن کاران

حسـین طبسـی بهره‌بردار و فعال حـوزه معدن در گفت‌وگـو با بازار می‌گوید: واردات ماشـین‌آلات معدنی سبک به کشـور با مشکل مواجه است زیرا دولت طرحی تحت عنوان حمایت از تولید داخل را داده که این مهـم به‌هیچ‌وجه جوابگوی نیاز معدن کاران نیسـت و مانع از واردات ماشـین‌آلات سبک می‌شـود و از سوی دیگر ماشین‌آلات معدنی سبک داخل کشـور علاوه بر این‌که فرسوده هستند، نرخ کرایه‌شان هم بسیار زیاد است.

وی با اشـاره بـه اینکه در حال حاضـر نیمی از معادن اسـتان خراسـان رضـوی تعطیـل و یا به حالـت نیمه فعال درآمـده اسـت می‌افزاید: دلیل عمـده تعطیلی این معادن عدم برخورداری آن‌ها از ماشین‌آلات معدنی سبک اسـت زیرا بهره برداران توانایی خرید یا کرایه آن را ندارند.

ایـن معدنـکار اضافه می‌کند: برای حل مشـکل معدن کاران می‌بایسـت درزمانی کـه امکان تهیه ماشین‌آلات سنگین و سبک برای خرید وجود ندارد حداقل دولتمردان اجازه واردات موقت ماشین‌آلات را از کشورهای حاشیه خلیج‌فارس را بدهند.

وی بابیـان اینکـه ماشـین‌آلات قدیمـی نه‌تنها بهره‌وری را در معادن استان پائین آورده است بلکه به دلیل اسـتهلاک بالا و هم‌چنین مصرف سوخت بیشـتر معدن کاران را با مشـکلات بیشتری روبرو کرده اسـت به مـا می گوید: در حـال حاضر برای استفاده از همین ماشین‌آلات برای تهیه سوخت آن با مشکلات عدیده مواجه هستیم و سهمیه سوخت اختصاص‌یافته کفاف فعالیت ماشـین آلات معدنی را نمی‌دهد.

طبسـی می‌گوید: این مشکلات در حالی گریبان معدن کاران خراسـان را گرفتـه در بیخ گوش ما و در حاشیه خلیج‌فارس شـاهد فراوانی ماشین‌آلات سنگین و سبک هستیم که می‌توان با بهره‌گیری از این ظرفیت و تسـهیل واردات و یا قانون استفاده از ماشـین‌آلات دست‌دوم به حل مشکل معدن کاران استان کمک کرد.

چالش شیوه‌نامه

معاون معـادن و صنایع معدنی اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی بابیان اینکه مانعی برای واردات ماشین‌آلات صنعتی و معدنی به داخل کشـور وجود ندارد به ما می‌گوید: با موافقت دولت مبنـی بر واردات ماشـین‌آلات دسـت‌دوم تاکنون ماشـین‌آلات متعددی توسط معدن کاران خراسان رضوی وارد و در معادن اسـتان به‌کارگیری شـده است.

محمـد توکلی بابیان اینکه واردات ماشـین‌آلات دست‌دوم توانسته مشـکل تعدادی از معدن کاران را در این شـرایط حل کنـد ادامه داد: البته یکی از مشکلاتی که بر سر راه واردات ماشین‌آلات معدنی وجود دارد چالش قوانینی اسـت که به ازای واردات برخی از ماشین‌آلات محدودیت ایجاد کرده است.

معاون معـادن و صنایع معدنی اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسـان رضوی اذعان کرد: دولت حدود یک سـال اسـت کـه واردات ماشـین‌آلات دسـت‌دوم را به کشور آزادکرده است اما این آزادی مشـروط به آن است که نمونه داخلی نداشته باشد یعنی تولیدکنندگان داخل کشـور مشغول ساخت آن نباشـند. وی بـا اشـاره به این موضـوع که در صورت اصلاح این قوانیـن می‌توان به معدن کاران و سـرمایه‌گذاران برای تأمین ماشـین‌آلات معدنی کمک کرد ادامه داد: متأسفانه تولیدات ماشین‌آلات معدنی در کشـور به حدی نیسـت کـه نیاز معدن کاران را تأمین کند، لذا این شـیوه‌نامه‌ها و ضوابط خود به عاملی برای جلوگیری از واردات ماشین‌آلات موردنیاز معادن تبدیل‌شده است.

توکلی معتقد اسـت: برای توسعه و رونق گرفتن معادن باید علاوه بر تجدیدنظر در این شـیوه‌نامه‌ها بسـتر جذب سرمایه‌گذار خارجی را فراهم کرد زیرا هزینه سـرمایه‌گذاری در حوزه معادن بسـیار زیاد اسـت و بهره‌منـدی از سـرمایه‌گذاران خارجی با تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری می‌تواند در این حوزه به‌صورت پیشرانه توسعه عمل کند.

ضرورت اجتناب‌پذیر

توجه بـه فعالیت‌های معدنـی و تأمین نیازهای اولیه و بسترسـازی برای بهره‌بـرداری از معادن از جمله خواسته‌ها و نیازهای اولیه معدن کاران است که این موضوع را به‌کرات در محافل و نشسـت‌های مختلف فریاد زنند.در همین راستا رئیس کمیسیون معـدن و صنایع معدنـی اتاق بازرگانـی، صنایع و معادن و کشـاورزی خراسـان رضوی با اشـاره به رشـد پیش‌بینی‌شـده برای حوزه معدن در برنامه هفتم توسـعه اذعـان می‌کند: رشـد بخش معدن باوجود قوانین موجود، امکان‌پذیر نیسـت لذا دولت برای رشـد تولید در بخش معـدن باید مجوز ورود ماشین‌آلات موردنیاز معدن کاران را صادر کند.

غلامرضا ناز پرور یادآور می‌شـود: ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی در زمره کالای تجملاتی نیسـت که از واردات آن جلوگیری شـود یا با شرایط بسیار خاص و سـختی وارد شـود بلکه نیاز معادن کشور برای ادامه فعالیت است.

وی با اشـاره به قوانین سخت‌گیرانه در این حوزه می‌گوید: دولت واردات ماشـین‌آلات دسـت‌دوم را به کشـور آزادکرده اسـت اما این آزادی مشـروط به آن اسـت که نمونه داخلی نداشـته باشد یعنی تولیدکنندگان داخل کشـور مشـغول سـاخت آن نباشند. لذا جای این پرسش خالی است که شرکت هپکـو به‌عنـوان تولیدکننده ماشـین‌آلات معدنی کشور چقدر در تأمین نیازهای داخلی موفق است؟

وی اظهـار می‌کند: معدن کاران در سـخت‌ترین شـرایط کاری فعالیت می‌کنند و با کمترین توجه روبرو هسـتند می‌افزاید: با راه‌انـدازی معدن، افراد متعـددی مشـغول به فعالیـت شـده و به‌ویژه در مناطق روستایی منجر به ایجاد شغل پایدار می‌شود و از طرفی نقش بسـزایی این حوزه در بحث درآمد ارزی دارد امـا بااین‌حال سـرمایه‌گذاری و حمایت درخورشان صورت نمی‌گیرد.

ناز پرور خاطرنشان می‌کند: معدن در ایران مختص به فرد نیست و بهره‌بردار معدن مستأجر دولت است و اگر قرار است بخش معدن تأمین‌کننده درآمدهای ارزی باشد، باید زیرساخت‌های آن فراهم شود و این در حالی اسـت که قوانین مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه معدن بسیار سخت‌گیرانه است.

معادن خراسان نیازمند سرمایه‌گذاری

۴۸ نوع ماده معدنی باارزش فلزی و غیرفلزی در خراسـان رضوی شناسایی‌شده اسـت که برخی از آن‌ها شهره جهانی دارند.

طـلا، مـس، کرومیت، سـنگ‌آهن، سـیلیس، زغال‌سـنگ و سـنگ‌های قیمتـی ماننـد فیروزه جزو ارزشـمندترین ذخایر معدنی این اسـتان به شـمار می‌روند که تاکنون اقداماتی برای اکتشاف و فـرآوری آن‌هـا انجام‌گرفته اسـت اما تـا زمانی کـه حمایت‌ها از سـوی دولت و مـردم برای یک سرمایه‌گذاری و محصول انجام نگیرد، تولیدکننده نمی‌تواند امنیت شـغلی و مالی احساس کند.اتمام خام‌فروشـی و فـرآوری محصـولات معدنی و در یک‌کلام توسعه صنایع معدنی و مصرف آن توسط مـردم، بهترین گزینه برای حمایت از تولید داخلی اسـت که این روزها نیاز بـه حمایت دولت ازجمله نوسازی و تأمین ماشـین‌آلات برای استخراج مواد معدنـی دارد. بنا بر گفته فعالان حوزه معدن دولت واردات ماشین آلات سنگین را با حمایت از شرکت تولید تجهیزات سـنگین هپکو گره زده اسـت این در حالی اسـت که این شرکت در ایران توان تولید ماشـین آلات مورد نیاز کشـور در کوتـاه مدت را ندارد پس چاره ای جز جبران کمبود ماشین آلات از خارج از کشور نیست.

متاسفانه دولتمردان در چند سال گذشته با شعار حمایت از تولید داخل واردات ماشـین آلات دست دوم خارجی بخش معدن را ممنوع کردند که منجر به تعطیلی برخی معادن شد لذا پس از مدتی دوباره واردات ماشین آلات دست دوم آزاد شد اما شروطی برای آن گذاشـته شـده که بوروکراسـی اداری و پیچیده ای دارد.

فعال‌شدن معادن به پیشرفت سیستان و بلوچستان کمک می کند

نماینده مـردم زابل، زهک، هیرمنـد و نیمروز و هامون در مجلس گفت: فعال‌شدن معادن و تکمیل زنجیره‌های فرآوری، فعال‌شـدن بازارچه‌های مرزی در پهنه اسـتان (چه در همسایگی افغانستان و چه پاکستان) و توجه ویژه به صنایع دستی به پیشرفت استان کمک می‌کند.

محمد سـرگزی در حاشیه نشسـت وزیر صمت با مجمع نمایندگان اسـتان سیسـتان و بلوچستان اظهار داشـت: همانطور کـه در بیانات رهبر معظم انقلاب آمده اسـت یک عقب ماندگـی تاریخی در رسـیدگی به موضوعات اسـتان در گذشـته اتفاق افتاد.

وی گفت: آنچه که به‌عنـوان مصوبات معظم‌له و نظرات ایشـان برای توسعه سیسـتان و بلوچستان پیش‌بینی شـده بـود، اتفـاق نیفتاده اسـت. این درحالی اسـت که اگر این طرح‌ها اجرایی می‌شـد، راهگشایی برای بهبود وضعیت معیشتی، اقتصادی و فرهنگی بخش‌های مختلفی استان بود.

ایـن نماینده مجلـس اضافه‌کرد: آنچـه که مانع اسـتفاده از ظرفیت‌های بالقوه اسـتان شـده، عدم برنامه‌ریزی متولیان امر در مجموعه وزارتخانه‌های مختلف بوده است و امروز این نشست و توجه ویژه وزیر صمت به استان را به فال نیک می‌گیریم.

وی ابراز امیـدواری کرد با عزمی که در مجموعه وزارتخانـه وجـود دارد و عملیاتی شـدن ۶ مصوبه از مصوبات سـفر رهبـر معظم انقلاب کـه به این وزارتخانه مربوط است، بخشی از دغدغه‌های مردم این استان کاهش یابد.

سرگزی با تاکید بر اینکه امید است با عزم جدی وزارت صمـت و مجموعه دسـتگاه‌های اسـتانی و نمایندگان اسـتان در کنار دولت بخش عمده‌ای از مشـکلات مردم رفع شـود، اظهار داشت: در حوزه معدن باید به این نکته توجه شـود که فعال شـدن مجموعه معدنی نیازمند عزم فرابخشـی با همراهی وزارت نیرو در تامین برق مورد نیاز صنایع اسـتان است.

وی یادآور شد: امروز صنایع استان، برق مضاعفی را طلـب می‌کند و باید هرچه سـریعتر نسـبت به ساخت نیروگاه‌ها در آن اقدام شود.

نماینده زابل و زهک در مجلس ادامه‌داد: با توجه به اینکه در حوزه صنعت در طول ۴۴ سـال پس از انقـلاب آنچنان که باید توجهی بـه تولید و تامین برق صنایع اسـتان نشـده، باید این نگاه که معادن از ظرفیت بالقوه استان اسـت، سرمایه‌گذاری لازم انجام شود.

وی تاکیـد کـرد: اگـر زیرسـاخت‌های صنعتی از جملـه آب، بـرق و گاز تامین نشـود، نمی‌توان برنامه‌هـای تحولی رهبر معظم انقـلاب را اجرایی کرد.

وی با تقدیر از وزارت صمت به عنوان نخسـتین وزارتخانه پیشـرو در پیگیـری منویات معظم‌له در دیدار مردم سیستان‌وبلوچستان، گفت: وزیر صمت با توجه بـه مدت محدودی که در وزارتخانه حضور دارند، توانسته با نگاه ویژه و اراده قوی در بخش‌های مختلف اقدامات چشمگیری را انجام دهد و در این خصوص نیـز پیگیر اجرای پروژه‌های مهم از جمله انتقال آب از دریای عمان بوده است.

سـرگزی با تاکید بر اینکه توجـه ویژه به صنایع دستی استان بخشی از توسعه و تغییر در معیشت و اقتصاد و اشتغال مردم در استان را محقق می‌کند، درباره توجـه ویژه وزیر صمت به خودروهای برقی، گفت: با توجه به اینکه امروز مساله جدی در حوزه انـرژی، مصرف سـوخت‌های غیر فسـیلی اسـت، حرکت به سـمت برقی شـدن ناوگان، فرصت‌های خوبـی در بحث صرفه‌جویی سـوخت ایجاد خواهد کرد.

ریشه گران شدن فولاد، بورس نیست

رئیس کمیسـیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ریشه گران شدن فولاد، بورس نیست، گفت: ریشه گرانی فولاد در بی تدبیری در تامین اقلام مربوط به بهای تمام شـده این محصول در کشور است و نباید آدرس غلط به جامعه و اقتصاد کشور بدهیم.

محمدرضا پـور ابراهیمی در گفت و گویی، در ارزیابی خود پیرو مبحث خروج سـیمان و فـولاد از بورس کالا گفـت: انتظار داریم مباحثی که در حوزه های اقتصادی مطرح می شود، اگرچه مبتنی بر دلسوزی است اما مبتنی بر یک نگاه تخصصی نیز باشد.

وی بـا بیان اینکه به واقع ما نمی توانیم با یک ادبیات غیر علمی و غیر تخصصی اما دلسوزانه کشور را اداره کنیم،گفت: مباحثی که مطرح می شـود نیاز به کار کارشناسـی دارد لذا در حوزه مسائل مرتبط با بازار سـرمایه کمتر کارشناسـی اسـت که اعتقاد داشته باشـد که اگر ما رویکرد شـفاف و رویکرد قیمت گذاری براسـاس تخصیـص بین منابع و امثال این موارد را کنار بگذاریم در اقتصاد موفق تر هستیم. به واقع این جای سوال دارد که چه کسی توانسته از اقتصادی غیر شفاف انتفاع ببرد؟

رئیس کمیسـیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه همـه آن چیزی که تحت عنوان رانت ها در سـاختار غیر شـفاف غیـر اقتصادی بوده کامـلا می تواند در اقتصاد کشـور تجلی پیدا کند،ادامـه داد: بنابراین ما حق برگشـت به عقـب را نداریم. البته امـکان اشـکالاتی به روند جاری وجـود دارد که مـی تواند مورد بررسی قرار گیرد، لذا اگر آقایان و وزرا نظراتی در این بخش دارند، ما از این نظرات استقبال می کنیم.

این نماینده مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: اظهارنظر در این باره ضمن اینکه دلسـوزانه اسـت باید به مبانـی علمی هم پایبند باشـد. همچنین اگر اشـکالاتی در این بخش هـم وجود دارد باید این اشـکالات برطرف شود و ما منکر اشـکالات نیستیم چراکه ما بارها به عملکرد سـازمان بورس و عملکـرد بورس های تخصصی انتقاد می‌کنیم اما اینکه اساس ساختار بازار سرمایه کشور را که در همه جای دنیا یک تعریف مشـخصی دارد و در ایران هم براساس قوانیـن مجلس صورت می پذیرد، قبول نداشـته باشـیم حتما به صلاح کشور نیست.

وی تاکید کرد: به عنوان مثال در حال حاضر مسئولین در بحث فولاد مطرح کرده اند که اگر فولاد از سـاختار بازار سـرمایه خارج شـود قیمت آن کاهش پیدا خواهد کرد. سـوال اینجاسـت که در حال حاضـر ظرفیت تولید فولاد در کشـور به چه میزان اسـت؟ طبـق برآوردها تقریبا نزدیک ۴۶ میلیون تن ظرفیت نصب شـده اسـت. تقریبا برآورده ما این اسـت که چند میلیـون تن در حال سـاخت هم وجود دارد و هنوز به صورت کلی نصب نشـده اند که این ها هم اضافه می شـود و نهایتا بر فرض به ۵۰ میلیون تن در سال می رسیم.

پور ابراهیمی با بیان اینکه در حال حاضر ۲۰ میلیون تن مصرف کشور در بخش فولاد است،ادامه داد: سوال این است که اگر کسی می خواهد فولاد را با قیمت ارزان به دسـت مردم برسـاند باید از این ظرفیت خالی اسـتفاده کند تا بهای تمام شده پائین بیاید؟ به واقع در ماه زمسـتان گاز و در تابسـتان برق این بخش قطع است دیگر ما چگونه می توانیم با بهای تمام شـده پائین فولاد تحویل مردم بدهیم.

رئیس کمیسـیون اقتصادی مجلس شـورای اسلامی تاکید کرد: بنابراین ریشـه گران شدن فولاد، بورس نیسـت، لذا ریشه گرانی فولاد بی تدبیری در تامین اقلام مربوط به بهای تمام شده در این بخش اسـت که از طریق گاز و برق حاصل می شود، بنابراین نباید آدرس غلط به جامعه و اقتصاد کشور بدهیم.

رئیس کمیسـیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه ما باید بهای تمام شـده تولید فـولاد را پائین بیاوریم، اظهار کرد: بهایـی که در۲ ماه پیرو قطعی برق و گاز هزینه های سـنگینی را برای بخش فولاد ایجاد می کند، حتما می تواند بهای تمام شـده ایـن بخش را بالا ببـرد. بنابراین وقتی بهای تمام شـده تولید بالا بـرود، قیمت مصرف کننده افزایش پیدا خواهد کرد. از این رو اگر کسـی می خواهد قیمت فولاد کاهش پیدا کند، باید عوامل تولید اعم از سـوخت، خوراک با قیمت پائین و مسـتمر در اختیار تولید کننده قرار دهد و گاز را در زمسـتان و برق را در تابستان به مدت دو ماه قطع نکند.

این نماینده مجلس با بیان اینکه ما نباید جلوی صادرات و تولید فـولاد را به دلیل افزایش قیمت فـولاد بگیریم، اظهار کرد: ما باید دلایل بهای تمام شده در این بخش را مورد بررسی قرار دهیم./

روزگار معدن
سه‌شنبه
۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
سال ششم • شماره ۱۱۶۶

نخستین رویداد «ارائه نیازهای فناورانه صنایع معدنی» استان کرمان برگزار می‌شود

علیرضا سعیدی، رویداد "ارائه نیازهای فناورانه صنایع معدنی» استان کرمان را باعث تقویت مشارکت‌های بلندمدت بین دانشگاه و صنایع معدنی ارزیابی کرد و گفت: پیوند بین دانشگاه و صنعت در جهت ارائه راه حل‌های نوآورانه چالش‌های صنعت است.

علیرضا سعیدی در نشست مسوولین هلدینگ سرمایه گذاری مس سرچشمه گفت: رویداد ارائه نیازهای فناورانه صنایع معدنی استان کرمان می‌تواند موجب تقویت مشارکت‌های بلندمدت بین دانشگاه و صنایع معدنی شده و زمینه ساز ابتکارات پژوهشی مشترک، برنامه‌های تبادل دانش و ایجاد تیم‌های مشاوره صنعتی در دانشگاه و توسعه مستمر دانش تخصصی در صنعت را فراهم آورد. علیرضا سعیدی معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید باهنر کرمان در نشست مسوولین هلدینگ سرمایه گذاری مس سرچشمه گفت: پیوند بین دانشگاه و صنعت در جهت ارائه راه حل‌های نوآورانه چالش‌های صنعت است. معاون پژوهش و فناوری دانشگاه شهید باهنر کرمان افزود: رویداد ارائه نیازهای فناورانه صنایع معدنی استان کرمان می‌تواند موجب تقویت مشارکت‌های بلندمدت بین دانشگاه و صنایع معدنی شده و زمینه ساز ابتکارات پژوهشی مشترک، برنامه‌های تبادل دانش و ایجاد تیم‌های مشاوره صنعتی در دانشگاه و توسعه مستمر دانش تخصصی در صنعت را فراهم آورد. سعیدی از انعقاد تفاهم‌نامه همکاری بین دانشگاه شهید باهنر و هلدینگ سرمایه گذاری مس سرچشمه خبرداد و افزود: از یک سو دانشگاه شهید باهنر کرمان به عنوان دانشگاه مادر استان و بزرگ‌ترین دانشگاه جنوب‌شرق کشور با اعضاء هیأت علمی توانمند و متخصص در بسیاری از رشته‌ها به ویژه رشته‌های مرتبط با صنایع معدنی و از سوی دیگر، هلدینگ سرمایه‌گذاری مس سرچشمه که دارای جایگاه قابل توجهی در صنایع معدنی و به ویژه صنعت مس در کشور دارد می‌تواند با همکاری هم، نقشی پررنگ در حل مشکلات فناورانه صنایع معدنی استان داشته باشند. وی استان کرمان را با بیش از ۴۰ نوع ماده معدنی به عنوان بهشت معادن کشور عنوان کرد و گفت: در این همایش، صنایع معدنی با ارائه چالش‌های خود، مبنایی کاربردی را برای محققان، دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه فراهم می‌کند تا به طور مشترک با صنعت به راه‌حل‌هایی نوآورانه و خلاقانه جهت حل این چالش‌ها دست یابند. گفتنی است نخستین رویداد "ارائه نیازهای فناورانه صنایع معدنی» استان کرمان با دو پیش رویداد و با هدف تعامل و شبکه‌سازی در زنجیره ارزش صنایع معدنی، آشنایی کارکنان زنجیره ارزش صنایع معدنی با اکوسیستم فناوری و نوآوری، تعامل کارآفرینان زنجیره ارزش صنایع معدنی با مراکز علمی و فناوری و دریافت پیشنهادات فناورانه برای رفع نیازهای صنایع معدنی برگزار خواهد شد.

«روزگار معدن» دورنمای بخش معدن در برنامه هفتم را بررسی کرد:

تصمیم با چشمان بسته

شهریار خادمی

عکس: مهدی کاوه‌ای

توسعه جریانی است که بازسازی، اصلاح و ارتقای ساختار و نظام اقتصادی- اجتماعی یک کشور را به همراه دارد. توسعه افزون بر اینکه بهبود شاخص‌هایی همچون میزان تولید و درآمد را دربرمی گیرد شامل دگرگونی‌های اساسی در ساختار نهادی، اجتماعی، اداری و همچنین ایستارها و دیدگاه‌های عمومی مردم است. توسعه در بسیاری از موارد حتی عادت، رسم و باورهای مردم را نیز دربرمی گیرد.

با توجه به گستردگی و جامع بودن مفهوم توسعه، به راحتی می‌توان دریافت که توسعه امری طبیعی و آسان نیست بلکه نیازمند تفکری ساختاری و دانشی بسیار عمیق است که جز با برنامه‌ریزی‌های دقیق و زمانبر امکان‌پذیر نیست. برنامه‌ریزی برای توسعه در هر کشوری با توجه به نیازها و شرایط و متقضیات آن کشور صورت می‌گیرد و ظرفیت‌ها و نیازهای هر کشوری نوع خاصی از برنامه‌ریزی‌های بلند مدت و کوتاه مدت را مشخص می‌کند. در ایران نیز استراتژی‌ها و برنامه‌هایی برای توسعه به صورت بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت تهیه شده است که برنامه‌های پنج ساله توسعه یکی از این دست برنامه‌ها می‌است. ۶ برنامه توسعه از ابتدای انقلاب تاکنون عملی شده و دولت و مجلس در ماه‌های اخیر پیگیر برنامه هفتم توسعه هستند. روز ۱۷ مهر ۱۴۰۲ پانزدهمین نشست علنی مجلس شورای اسلامی برای بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه به ریاست محمدباقر قالیباف و حضور ۱۹۸ نفر از نمایندگان برگزار شد در روزهای گذشته بحث بررسی معافیت‌های برخی از معادن در برنامه هفتم توسعه مطرح بود اما آنچه که مدنظر ما قرار گرفته است، نگاه کلی به بخش معدن در برنامه هفتم است که در ادامه می‌خوانید.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارشی به بررسی نوع نگاه لایحه برنامه هفتم توسعه در زمینه بخش معدن و صنایع معدنی ایران به‌عنوان کشوری که دارنده ۷درصد از معادن جهان است و ارزیابی اثربخش و تحقق‌پذیر احکام مرتبط با این بخش پرداخت. در این گزارش تاکید شده است مانند برنامه ششم توسعه، در برنامه هفتم نیز شاهد برنامه‌ای منسجم نیستیم و صرفا به صورت جسته و گریخته به برخی مسائل حوزه پرداخته شده است.

ایران روی یکی از کمربندهای اصلی کوه‌زایی جهان (آلپ-هیمالیا) واقع شده و وقوع فعالیت‌های کوه‌زایی و تکتونیکی باعث شده است تا مواد معدنی ارزشمندی با ذخیره احتمالی ۵۴میلیارد تن در کشورمان شکل بگیرد. وجود این ذخایر، ایران را به یکی از چند تامین کننده مهم این منابع در جهان تبدیل کرده است که از آن دسته می‌توان به مس، سنگ‌آهن و سنگ‌های نما و تزئینی اشاره کرد. پراکندگی جغرافیایی معادن و قرارگرفتن بخش عمده‌ای از آنها در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته، باعث شده است که بتوان از آنها به‌عنوان ابزاری مناسب برای تحقق عدالت اجتماعی و تمرکززدایی استفاده کرد. وجود بیش از ۶۴نوع عنصر معدنی، ایران را در زمره ۱۰کشور برتر معدن‌خیز جهان داده است.

■ مشکلات برنامه ششم

مهم‌ترین احکامی که در قانون برنامه ششم توسعه در حوزه معدن وضع شده بود، عبارت بودند از تشکیل شورای معادن استان و عوارض جبران خسارت ناشی از فعالیت‌های معدنی و واریز درآمدهای حاصل از اخذ حقوق دولتی معادن به حساب ویژه و صرف آن در محل‌هایی از قبیل موارد مندرج در قانون معادن مانند تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های موردنیاز برای معادن. دولت این درآمد را در جداول اصلی قوانین بودجه سنواتی جانمایی کرده بود. بنابراین شاهد بودیم که ماده قانونی مذکور به‌عنوان حکمی عمومی میان تمام معادن اجرا و هزینه‌هایی علاوه بر حقوق دولتی به آنها تحمیل شد. به بیان دیگر می‌توان گفت روح این ماده که بر مورد محور بودن آن بود، در نظر گرفته نشد.

بند «پ» ماده ۴۳ این قانون نیز به تخصیص صد درصدی درآمدهای حاصل از بخش معدن برای تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های موردنیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع مربوط بود که حتی ۳۰درصد این تخصیص و هدف قانون‌گذار در این زمینه محقق نشد. در قانون برنامه ششم توسعه کشور، نبود احکامی در زمینه برنامه‌ریزی برای حل چالش‌های اساسی بخش معدن و صنایع معدنی مشاهده می‌شد. ضعف اکتشافات معدنی، ناهماهنگی موجود میان بخش معدن و دستگاه‌های اجرایی، فقدان راهبردهای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی برمبنای مطالعات آمایش سرزمین، نظام غیرشفاف و ناکارآمد حقوق دولتی معادن، مداخله گسترده و غیرکارشناسی دولت در تنظیم بازار محصولات معدنی و فلزی و فقدان نظام جامع تنظیم‌گری بخش معدن و صنایع معدنی از جمله این موارد هستند.

■ چالش‌های پیش روی معدن

به‌طور کلی چالش‌های اساسی بخش معدن با تفکیک حوزه‌های مختلف به این شکل تقسیم‌بندی می‌شود که در حوزه اکتشاف، شاهد در دسترس نبودن داده و اطلاعات کافی موردنیاز فعالان، عدم‌دسترسی به زمین‌های دارای ظرفیت به‌منظور اکتشاف و همچنین کاهش جذابیت اقتصادی فعالیت اکتشاف هستیم. در حوزه بهره‌برداری می‌توان به دلیل کوچک‌بودن مقیاس اغلب معادن کشور و عدم‌دسترسی به هیچ‌یک از نهادهای تولید، به از صرفه افتادن فعالیت‌های معدنی و عدم‌امکان نظارت بر فعالیت‌های بهره‌برداری اشاره کرد. همچنین صنایع معدنی کشور با مشکلاتی از قبیل عدم‌تامین پایدار انرژی، تولید محصول با ارزش‌افزوده پایین و خالی بودن ظرفیت صنایع پایین‌دستی مواجه هستند.

نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد در این حوزه تلاش شده است توسعه معدن و صنایع معدنی با نگاه زنجیره‌ای در لایحه برنامه هفتم مدنظر قرار گیرد؛ اما به نظر می‌رسد نگاه مذکور بدون طرح نظری کلی از توسعه بخش معدن مطرح شده است. همان‌طور که مثال دیگر آن، اعمال معافیت پرداخت حقوق دولتی به سرمایه‌گذاری اکتشافی، بدون هدف‌گذاری مشخصی بوده است. این در حالی است که مواردی که در لایحه به آنها پرداخته شده نیز به دلیل خطای هدف‌گذاری و ضعف در تعیین تکلیف چالش‌های اصلی بخش معدن، نمی‌توانند کاملا اثرگذار باشند. همچنین در این لایحه چالش‌هایی نظیر عدم‌انتشار داده‌ها و اطلاعات موجود اکتشافی کشور و عدم‌تامین سوخت موردنیاز معادن و صنایع معدنی مورد غفلت قرار گرفته‌اند. جالب اینکه در قانون برنامه هفتم توسعه نیز این احکام ایده‌ای برای حل مواردی همچون ضعف اکتشافات معدنی، ناهماهنگی موجود میان بخش معدن و دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲۴ قانون معادن، فقدان راهبردهای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی برمبنای مطالعات آمایش سرزمین، نظام غیرشفاف و ناکارآمد حقوق دولتی معادن، مداخله گسترده و غیرکارشناسی دولت در تنظیم بازار محصولات معدنی و فلزی و فقدان نظام جامع تنظیم‌گری بخش معدن و صنایع معدنی نداشته‌اند. یکی از اشتباهاتی که مرکز پژوهش‌ها به آن ایراد وارد کرده، برآوردهای اشتباه دولت در زمینه اکتشاف سنگ‌آهن بوده است و به جای آنکه برآورد هدف اکتشاف ۳/۸میلیارد تن باشد، برآورد برنامه هفتم توسعه، ۳/۸میلیون تن بوده است؛ یعنی تفاوتی یک‌هزارمی!

جالب است که براساس محاسبات طرح جامع فولاد کشور، برای تولید ۵۵میلیون تن شمش، به حدود ۱۸۰میلیون تن سنگ‌آهن نیاز است؛ در حالی که میزان پیش‌بینی‌شده برای تولید سنگ‌آهن، ۱۱۷میلیون تن در نظر گرفته شده است. البته عقب‌ماندگی در اکتشافات و وضعیت نامناسب ذخایر سنگ‌آهن کشور امکان افزایش تولید در کوتاه‌مدت را خواهد گرفت، بنابراین کشور ناگزیر از واردات این محصول خواهد شد.

به نظر مرکز پژوهش‌ها، با توجه به اینکه دولتی‌ها بر محدودیت‌های حوزه فولاد واقف هستند، ظرفیت سالانه تولید شمش فولاد، نسبت به اهداف تعیین‌شده در افق ۱۴۰۴ تغییری نداشته است و این هدف‌گذاری از جمله نکات مثبت این جدول و به‌طور کلی لایحه به شمار می‌رود. در حالی که انتخاب زنجیره مس به‌عنوان صنعت هدف در این برنامه، آن هم با توجه به ذخایر گسترده و محدودیت‌های کشور در حوزه انرژی از سمت مجلسی‌ها مثبت ارزیابی شده است، فقدان طرح کلی و منسجم با هدف‌گذاری مشخص، از ایرادات وارد‌شده از سوی پژوهشگران خانه ملت به این بخش از لایحه است. از سوی دیگر به نظر می‌رسد اهداف مشخص‌شده در زنجیره مس بسیار خوش‌بینانه طراحی شده است. لازم به ذکر است که میزان تولید کنسانتره، کاتد و محصولات مسی کشور به ترتیب حدود ۱۲۰۰هزار، ۳۰۰هزار و ۲۵۴هزار تن است که بنابر موارد موجود در لایحه طی برنامه باید به ترتیب ۵،۳ و ۹ برابر رشد تولید داشته باشد که تحقق این میزان رشد در چنین مدت کوتاهی منطقی به نظر نمی‌رسد.

■ اکتشاف طلوع معدن‌کاری

با توجه به آمار و اطلاعات موجود، طی سال‌های اخیر فعالیت چشمگیری در زمینه اکتشاف ذخایر جدید در کشور انجام نشده است. از یک‌میلیون و ۶۴۰هزار کیلومترمربع مساحت کشور، بنابر آمار گواهی کشف‌های صادرشده از سوی وزارت صمت، تنها حدود ۱۰۰هزار کیلومترمربع و با عمق متوسط ۳۰۰متر مورد بررسی قرار گرفته است. بنابراین به نظر می‌رسد تمام آمارهای رسمی در خصوص میزان و تنوع ذخایر کشور، حاصل اجرای عملیات روی بخش کوچکی از مساحت کشور با متوسط عمق پایین است که بخش عظیمی از آن، حدود نیم‌قرن پیش انجام شده است. به‌طور کلی می‌توان چالش‌های اصلی این حلقه مهم زنجیره معدن‌کاری در کشور را به سه‌دسته مهم تقسیم‌بندی کرد: نخست، داده‌ها و اطلاعات موردنیاز، در اختیار فعالان معدنی قرار نمی‌گیرد؛ دوم، جذابیت اقتصادی فعالیت‌های اکتشافی کاهش یافته است؛ سوم؛ زمین و عرصه‌های موردنیاز، برای انجام فعالیت استاندارد اکتشافی، در اختیار فعالان قرار نمی‌گیرد.

■ زنگ خطر پایان منابع معدنی سنگ‌آهن

در حال حاضر جبران عقب‌ماندگی سال‌های گذشته در حوزه اکتشاف باید یکی از دغدغه‌های اصلی سیاستگذاران باشد. در نظر نگرفتن این موضوع عواقب جدی برای این حوزه دارد؛ موضوعی که در صنعت فولاد و سنگ‌آهن نمود جدی داشته است، به نحوی که پیش‌بینی می‌شود در صورت عدم‌انجام اکتشافات جدید، طی ۱۵سال آینده سنگ‌آهن کشور به اتمام برسد. براساس جدول تولید فولاد و نیاز سنگ‌آهن در سال ۱۴۰۴ و پیش‌بینی‌ها، طبق محاسبات انجام‌شده، کشور در این سال با کسری ۲۱میلیون تنی در سنگ‌آهن مواجه است. در لایحه برنامه هفتم، در راستای جبران عقب‌ماندگی به‌منظور تشویق فعالان معدنی به انجام فعالیت‌های اکتشافی، سرمایه‌گذاری در این حلقه در صورتی که به صدور پروانه بهره‌برداری منجر شود مشمول معافیت موضوع تبصره «۵» ماده ۱۲ قانون اصلاح قانون معادن شده است. به نظر می‌رسد تدوین‌کنندگان لایحه، این ماده را در راستای افزایش جذابیت اقتصادی عملیات اکتشاف آورده‌اند. این حکم از آن جهت که موضوع اکتشاف را در لایحه برنامه مورد توجه قرار داده، قابل اتکاست اما باید در نظر داشت که اعمال این معافیت بدون در نظر گرفتن اولویت‌های کشور در تامین مواد اولیه صنایع معدنی راهبردی کشور، می‌تواند موجب کاهش درآمدهای دولت ناشی از حقوق دولتی شود؛ بی‌آنکه نیاز صنایع را رفع کند.

در طرف مقابل، اگر بتوان از این طریق فعالان بخش را به یافتن ذخایر بزرگ‌مقیاس مواد اولیه صنایعی همچون فولاد، مس و آلومینیوم سوق داد، می‌توان به رونق آنها کمک کرد. از این رو بهتر است این معافیت در برخی مواد معدنی با ذخایر نسبتا بزرگ اعطا شود. همان‌طور که پیش‌تر بیان شد، موضوع عدم‌دسترسی به زمین، از دیگر چالش‌های این حوزه محسوب می‌شود. در میان دلایل مختلف، دخالت مخرب برخی نهادهای ذی‌مدخل اعم از محیط زیست، منابع طبیعی، انرژی اتمی، راه و شهرسازی، وزارت کشور، نیروهای مسلح و... در حوزه معدن اهمیت ویژه‌ای دارد. در این راستا و برای حل و فصل برخی چالش‌ها در بند «پ» ماده ۱۰۲ لایحه، وزارت صمت مکلف شده است با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تا پایان سال اول برنامه آیین‌نامه اجرایی نحوه بهره‌برداری از معادن واقع در محدوده‌های مربوط نیروهای مسلح را تهیه کند و به تصویب هیات‌وزیران برساند. به عقیده پژوهشگران خانه ملت، در این حکم که حرکتی رو به جلو محسوب می‌شود، برخی ناهماهنگی‌ها میان سازمان‌های مذکور و بخش معدن موجب کند شدن روند توسعه این بخش مهم از اقتصاد کشور شده است. از این رو پیشنهاد مرکز پژوهش‌ها این است که در این ماده نسبت به تعیین تکلیف چالش‌های بخش معدن با سازمان‌ها و به‌خصوص انرژی اتمی نیز اقدام شود.

■ بهره‌برداری از معادن راحت نیست

داستان بعدی معادن پس از کشف و محاسبه مقدار قابل برداشت و ذخیره، بهره‌برداری از آنهاست. با توجه به آمار و اطلاعات، موجود نزدیک به نیمی از معادن کشور تعطیل هستند. بر این اساس می‌توان گفت تولید معادن کشور نسبتی با ظرفیت‌های موجود ندارد.

مهم‌ترین چالش‌های مانع توسعه این حلقه از زنجیره معدن‌کاری به دو دسته تقسیم می‌شوند و ابتدا باید مواردی را که باعث خارج شدن معادن از صرفه اقتصادی می‌شوند بررسی کرد. نخست، درصد قابل توجهی از تعداد معادن کشور، کوچک‌مقیاس هستند؛ دوم، بهره‌برداران در برخی موارد امکان فروش محصولات خود با نرخ منصفانه را ندارند؛ سوم، نهاده‌های تولید موردنیاز از جمله ماشین‌آلات سنگین معدنی، سوخت و مواد ناریه با کیفیت و به میزان مناسب در اختیار بهره‌برداران قرار نمی‌گیرد. نکته مهم دیگر در زمینه چالش‌های اصلی مانع توسعه، نبود نظارت مناسب بر فعالیت‌های معدنی است. تعداد معادن فعال کشور در سال ۱۴۰۰، ۵هزار و ۸۷۲معدن بوده که از این میزان، شن و ماسه، سنگ‌آهک، سنگ لاشه و سنگ تزئینی، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند و معادن سنگ‌آهن، مس و سرب و روی به‌عنوان عمده ذخایر فلزی کشور، تنها ۶/۱درصد از سهم معادن کشور را در اختیار دارند. با بررسی و محاسبه‌ای کوتاه در خصوص نسبت تعداد شاغلان کل معادن و شاغلان معادن بزرگ‌مقیاسی همچون گل گهر و مس سرچشمه با ۷هزار و ۶هزار نفر شاغل، می‌توان دریافت که بیشتر معادن کشور، کوچک‌مقیاس محسوب می‌شوند و به نوعی با توجه به اشتغال ۱۲۰هزار نفر در معادن و کنار گذاشتن معادن بزرگ‌مقیاس، میانگین اشتغال کارگران در هر معدن، ۲۱نفر است. معادن کوچک‌مقیاس با مشکلاتی از قبیل گرانی تامین سوخت، حساسیت به نوسانات بازار و عدم‌صلاحیت مالی برخی از بهره‌برداران مواجه هستند که باید در این زمینه راهکارهای مناسبی اندیشید.

براساس ماده «پ» لایحه برنامه هفتم توسعه به‌منظور غلبه بر چالش عدم‌امکان نظارت بر معادن در بند ۵۹، کلیه معادن کشور مکلف به صدور بارنامه در خروجی واحد تولیدی خود شده‌اند.

این ماده می‌تواند نقش مثبتی بر اعمال نظارت بر معادن، به‌خصوص معادن کوچک و متوسط و افزایش وصول حقوق دولتی، داشته باشد.

■ صنایع معدنی و چالش‌های موجود

صنایع معدنی به‌عنوان حلقه واسطه میان بخش‌های معدن و صنعت از اهمیت قابل توجهی برخوردارند. به همین منظور و برای نیل به حداکثر ارزش‌افزوده در زنجیره مواد معدنی، سرمایه‌گذاری‌های هنگفتی در کشور صورت گرفته است. ناپایداری در تامین انرژی، تولید محصول با ارزش‌افزوده پایین و خالی بودن ظرفیت صنایع پایین‌دستی، مهم‌ترین چالش‌های این حلقه از بخش معدن و صنایع معدنی هستند. در بند «ت» ماده ۴۸ لایحه به موضوع ساماندهی مجوزهای واحدهای صنعتی پرداخته شده و وزارت صمت مکلف به صدور، لغو یا تمدید جواز تاسیس این واحدها با رویکرد ایجاد حداکثر ارزش‌افزوده، توازن در زنجیره تولید و رعایت ملاحظات سند ملی آمایش شده است. از نظر مرکز پژوهش‌ها این ماده‌ای کارآمد برای سیاستگذاری واحدهای در حال احداث صنایع است. با این حال جای خالی ارائه راه‌حل برای برون‌رفت واحدهای موجود از وضعیت فعلی همچنان به چشم می‌خورد. یکی دیگر از مسائل مهم مورد اشاره، این است که در لایحه برنامه هفتم به مشکلات موجود پیرامون دسترسی به اطلاعات اکتشافی اشاره‌ای نشده است. در این راستا باید وزارت صمت مکلف شود داده‌ها و اطلاعات موجود اکتشافی کشور را در اختیار عموم قرار دهد و در قالب ارائه گزارش‌های ادواری از روند پیشرفت آن گزارش ارائه کند. مرکز پژوهش‌های مجلس در پیشنهاد خود برای الحاق بندهایی به این بخش از لایحه برنامه هفتم توسعه، معتقد است وزارت صمت و همچنین سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور موظف هستند تمام اطلاعات پایه زمین‌شناسی، اعم از نقشه‌های زمین‌شناسی، نقشه‌های ژئوشیمی، ژئوفیزیک هوایی و... و مفاد گزارش‌های اکتشاف محدوده‌ها و پهنه‌ها را در پایان سال اول برنامه منتشر کنند و در اختیار عموم بگذارند. همچنین گزارش روند پیشرفت این ماده و میزان همکاری کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌های مرتبط مانند وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی در راستای اجرا این ماده، توسط وزارت صمت باید هر دوماه به کمیسیون صنایع و معادن ارائه شود. تثبیت این حکم در قانون برنامه می‌تواند جنبه‌های مثبتی داشته باشد، با این حال نپرداختن به موضوع تامین سوخت و ماشین‌آلات سنگین موردنیاز معادن در لایحه پیشنهادی دولت از نقاط ضعف آن محسوب می‌شود. به همین منظور باید تمهیدات لازم برای فروش گازوئیل موردنیاز معادن در بستر بورس انرژی با الزام معادن بزرگ به تامین بخشی از سوخت خود صرفا از این طریق اندیشیده شود. همچنین به منظور جبران عقب‌ماندگی کشور در اکتشاف ذخایر جدید، نوسازی ناوگان ماشین‌آلات معدنی و ارتقای فناوری بهره‌برداری در معادن، می‌توان از منابع حاصل از این اصلاح نرخ بهره برد. در خصوص صنایع معدنی تنها یک‌ماده، آن هم در خصوص ساماندهی جوازهای تاسیس آنها در لایحه پیشنهادی مشاهده می‌شود، اما به موضوع عدم‌پایداری تامین انرژی این واحدهای صنعتی اشاره نشده است. بنابراین باید واحدهای صنایع انرژی‌بر، از قبیل پتروشیمی و فولاد، در خصوص بهره‌برداری از میادین گازی کوچک جدید و همچنین گازهای مشعل، در اولویت قرار گیرند. همچنین امکان توسعه فعالیت‌های این واحدها باید تنها در صورت انجام سرمایه‌گذاری وجود داشته باشد.

■ ارزیابی مرکز پژوهش‌ها از بخش معدن چیست؟

در نهایت مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش با این نتیجه‌گیری که مانند احکام مرتبط با بخش معدن در قانون برنامه ششم توسعه که فاقد طرح کلی منسجم از توسعه بخش معدن بوده و صرفا به صورت جسته و گریخته به برخی مسائل حوزه پرداخته بود، لایحه برنامه هفتم توسعه را نیز باید به همین شکل دانست؛ زیرا نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد، اگرچه تلاش شده است توسعه معدن و صنایع معدنی با نگاه زنجیره‌ای در این لایحه مدنظر قرار گیرد، به دلیل فقدان تطابق و دقت در هدف‌گذاری با اهداف توسعه بخش و ضعف در تعیین تکلیف چالش‌های اصلی آن، نمی‌توان احکام لایحه در این بخش را کاملا اثربخش دانست.

یادداشت

برنامه توسعه؛ برنامه رویایی یا برنامه عملیاتی؟

محمود نجفی‌عرب
رئیس اتاق تهران

برنامه هفتم توسعه نقشه‌راه حرکت کشور در ۵سال آینده و زیربنایی‌ترین دستورالعمل و مبنای اجرایی در حوزه‌های مختلف از اقتصادی گرفته تا سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... است. این برنامه در شرایطی مراحل قانون‌شدن را پشت‌سر می‌گذارد و از سوی دولت و رئیس‌جمهور محترم به مجلس ارائه‌شده که کارشناسان معتقدند چالش‌های اقتصادی مهم‌ترین بحران کنونی و پاشنه آشیل کشور هستند و در چنین شرایطی تدوین برنامه توسعه از اهمیت و حساسیت دو چندانی نسبت به دوره‌های قبلی برخوردار شده‌است.

در حال‌حاضر یکی از مهم‌ترین ضعف‌های برنامه هفتم توسعه را باید بلندپروازانه و تحقق ناپذیربودن بخش‌های زیادی از آن دانست. متاسفانه برنامه تدوین‌شده با واقعیت‌های اقتصادی و ظرفیت‌های کنونی کشور همخوانی ندارد و پیش‌بینی‌های صورت‌گرفته در برنامه چندان عملیاتی نیستند مگر اینکه تغییرات بسیار اساسی در کشور رقم بخورد و جراحی‌های عمیقی در بخش‌های مختلف به‌خصوص اقتصاد صورت گیرد که هم‌اکنون زمینه‌هایش در عملکرد مسوولان و سیاستگذاران دیده نمی‌شود.

رشد اقتصادی که در برنامه هفتم پیش‌بینی‌شده سالانه ۸درصد و رشد تشکیل سرمایه ناخالص سرمایه‌گذاری نیز ۲۲/۶درصد است. همچنین رشد موجودی سرمایه ۶/۵درصد و رشد اشتغال هم معادل یک‌میلیون شغل در سال(۳/۵درصد) در نظر گرفته‌شده‌است. علاوه‌بر این متوسط نرخ تورم در پایان برنامه ۹/۵درصد و متوسط نرخ دوره هم ۱۹/۷درصد پیش‌بینی‌شده درحالی که عدد کنونی تورم بیش از ۵۰درصد است.

از بین ۸درصد رشد اقتصادی که در برنامه هفتم در نظر گرفته‌شده سهم هر بخش اقتصادی به این ترتیب است؛ متوسط رشد در حوزه کشاورزی ۵/۵درصد، نفت ۱۳/۳درصد، معدن ۱۱/۸درصد، صنعت ۸/۵درصد، ارتباطات ۱۰/۹درصد، حوزه آب و برق ۸/۱درصد، ساختمان ۹درصد و حمل‌ونقل و انبارداری هم ۹/۷درصد است.

همچنین طبق برنامه تدوین‌شده دولت برای تحقق این میزان رشد اقتصادی نیاز به چیزی در حدود ۶۰هزار میلیاردتومان سرمایه‌گذاری وجود دارد. در واقع اگر ۶۰هزار همت سرمایه‌گذاری صورت گیرد این برنامه تحقق پیدا خواهد کرد، اما سوال اصلی که مطرح می‌شود این است که آیا این برنامه با چنین پیش‌بینی‌هایی بعد از ۵ سال تحقق پذیر خواهد بود؟

وقتی در چهار سال گذشته شاخص استهلاک سرمایه از سرمایه‌گذاری پیشی گرفته و با کاهش شدید سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی مواجه هستیم و هر روز اخباری از خروج سرمایه‌گذاران از کشور منتشر می‌شود و تحریم کمر بخش‌هایی از اقتصاد را شکسته، چگونه قرار است ۶۰هزار همت سرمایه برای اجرای برنامه هفتم تامین شود؟ قابل توجه اینکه در مقدمه برنامه هفتم که از سوی دولت تدوین و ارائه‌شده، آمده است: رشد اقتصادی در طول ۳ برنامه گذشته توسعه سالانه به‌صورت متوسط برابر ۱/۸درصد بوده و بهره‌وری عوامل تولید در طول دو دهه گذشته رشد منفی داشته‌است.

مرکز پژوهش‌های مجلس هم گزارشی درباره اجرای برنامه‌های توسعه در کشور تهیه و در جمع‌بندی، عوامل عدم‌تحقق برنامه‌های توسعه در کشور را به این شکل معرفی کرده است: «حدود ۲۷/۶درصد عدم‌تحقق و اجرای برنامه مربوط به تسهیل امور بخش خصوصی می‌شود که شامل حمایت ناکافی از بخش خصوصی، طولانی‌بودن فرآیند اخذ مجوزها، نبود یا کمبود نیروی متخصص، مشکلات دریافت تسهیلات از بانک‌ها و صندوق توسعه‌ملی و... است. همچنین سهم دلایل بین‌المللی عدم‌تحقق برنامه توسعه ۱۴/۶درصد اعلام‌شده که شامل ۸/۷درصد شرایط بین‌المللی و موانع خارجی، ۲/۷درصد عدم‌تحقق سرمایه‌گذاری‌های خارجی پیش‌بینی‌شده و ۴/۱درصد هم نوسانات شدید نرخ ارز می‌شود. همچنین سهم مشکلات تامین مالی در عدم‌تحقق برنامه ۲۲/۵درصد و سهم مشکلات اداری هم حدود ۳۰درصد از اعلام‌شده‌است. این ۳۰درصد مشکلات اداری شامل نحوه قانون‌گذاری، عدم‌دسترسی به داده‌های استاندارد، عدم‌تصویب و ابلاغ آیین‌نامه‌های مناسب، عدم‌تناسب اهداف تعیین‌شده با حکم موردنظر قانون و... می‌شود.»

نکته مهم این است؛ اگر عواملی که در سال‌های گذشته در عدم‌تحقق برنامه‌های پیشین وجود داشته به‌صورت ریشه‌ای حل نشوند و همچنان شاهد مشکلات زیربنایی و ساختاری باشیم، متاسفانه با عدم‌موفقیت برنامه هفتم هم مواجه خواهیم شد.

در برنامه هفتم توسعه که با دو سال تاخیر از سوی دولت تدوین و به مجلس ارائه‌شده اثری از کاهش تصدیگری دولت بر اقتصاد، اجتماع، فرهنگ و... دیده نمی‌شود و همچنان اقتصاد کشور نفتی و دولتی باقی‌مانده‌است، ضمن اینکه سهم فعالان اقتصادی و بخش خصوصی از این برنامه همچون برنامه‌های دیگر ناچیز است. حجم دولت در ایران بسیار بزرگ است و موضوع کوچک‌سازی دولت که سال‌هاست بر آن تاکید می‌شود تنها در سطح حرف باقی‌مانده و حتی برخلاف آن عمل می‌شود. در حال حاضر تعداد کارمندان دولت در ایران حدود ۴/۵میلیون نفر است، در شرایطی که در کشوری مثل ژاپن که جزو ۵ اقتصاد برتر جهان است تعداد کارمندان دولت حدود ۲۵۰هزار نفر است؛ همین نکته پویایی اقتصاد یک کشور را نشان می‌دهد. اقتصاد ایران به دلیل دولتی بودن اصلا چابک نیست و سالانه بخش مهمی از بودجه کشور برای پرداخت حقوق و مزایای کارمندان دولت و امور جاری هزینه می‌شود. متاسفانه دولت به‌جای کاهش دخالت در اقتصاد به رقیب اصلی بخش خصوصی بدل شده‌است و این رقابت حتی به صورت عادلانه هم نیست. دولت اگر می‌خواهد برنامه هفتم توسعه بعد از ۵سال به سرانجام مطلوبی برسد و شرایط کشور از وضعیت کنونی خارج شود و رو به بهبود حرکت کند، باید اقتصاد را به‌دست بخش خصوصی واقعی و مردم بسپارد و خود تنها رگولاتوری کند و دست از قیمت‌گذاری دستوری و ایجاد فضای رانت و فساد با اقداماتی مانند تخصیص ارز ترجیحی به گروهی خاص، بردارد و اجازه بدهد فضای کسب‌وکار آرام بگیرد. تا زمانی که ما شاهد ثبات در فضای کسب‌وکار نباشیم و دیپلماسی و ارتباط با دیگر کشورها به‌خصوص کشورهای توسعه‌یافته اولویت نباشد، عملا شرایط برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و داخلی و تحقق برنامه هفتم توسعه فراهم نمی‌شود و در مقابل شاهد خروج بیشتر سرمایه از کشور و سخت‌تر شدن وضعیت تولید و معیشت مردم خواهیم بود. ما در اتاق تهران به‌عنوان نماینده فعالان بخش خصوصی و با توجه به نگاه تعاملگرا و همراهانه این آمادگی را داریم که در تدوین و اجرای هرچه بهتر برنامه هفتم در کنار دولت و مجلس محترم باشیم تا بتوانیم کشور را از پیچ‌های تند اقتصادی و اجتماعی که هم‌اکنون گرفتارشان شده، عبور دهیم.

کمک صندوق توسعه ملی در ساخت نیروگاه برای فولادی‌ها

مجید شکرالهی، مدیر ارزیابی و سرمایه گذاری صندوق توسعه ملی در گفت‌و گو با روزگار معدن در مورد امضای تفاهم نامه صندوق توسعه ملی و فولادخوزستان برای سرمایه‌گذاری در نیروگاه سیکل ترکیبی اظهار کرد:این طرح یک نیروگاه سیکل ترکیبی است که برای تامین برق فولاد خوزستان احداث شده است. ظرفیت آن ۲۰ مگاوات است. نوع قراردادی که با فولاد خوزستان بسته شده به روش B.O.T است. کل حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز ۲۹۸ میلیون یورو است که ۱۸۰ میلیون یوروی آن را صندوق توسعه ملی در غالب اعطای تسهیلات و سهم از درآمد به پروژه تزریق می‌کند. وی در پاسخ به این سوال که آیا چنین سرمایه‌گذاری‌هایی در پروژه‌های دیگر انجام می‌شود یا خیر، اظهار کرد: در بحث نیروگاهی معوقات سنگینی داریم. لذا بیان کرده‌ایم که در نیروگاههایی سرمایه گذاری خواهیم کرد که به صورت خودتامین اداره شوند و مصرف کننده ارزی دارند و آن مصرف کننده ارزی باید درغالب رفع تعهد ارزی عمل کند. اینگونه اطمینان پیدا کنیم که منابع ارزی خودمان را در زمانی معین دریافت کنیم. مدیر ارزیابی و سرمایه گذاری صندوق توسعه ملی بیان کرد: در طرح‌های معدنی باید بفهمیم که آن شرکت در حال صادرات و کسب درآمد ارزی باشد از طرفی هم شرکت‌های معدنی در سال‌های اخیر به دلیل قطعی برق مدام در حال ضرر هستند. اما از آنجایی که مدل ما یک مدل برد-برد است چندین شرکت فولادی و معدنی برای ما درخواست ارسال کرده‌اند که به صورت نیروگاه‌های خود تامین با آنها مشارکت در سرمایه‌گذاری داشته باشیم.

روزگار معدن
سه‌شنبه
۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
سال ششم • شماره ۱۱۶۶

یادداشت

صنایع و معادن تهدیدکننده منابع آب

حمیدرضا پیروان
کارشناس اقتصاد

معمولا در دسته‌بندی سلامت آب، ابتدا میزان شوری و هدایت الکتریکی موردسنجش و ارزیابی قرار می‌گیرد. سلامت آب در کشاورزی تحت‌تاثیر یک عامل مهم است؛ اینکه مسیر گذر آب از کجاست، این عامل نقش جدی در میزان شوری آب و جذب سدیمی آن دارد. در حقیقت، باید دید، برتری یون سدیم نسبت به یون کلسیم و منیزیم چقدر است. اینکه چقدر اراضی کشاورزی تحت‌تاثیر شوری قرار می‌گیرند، یکی از مهم‌ترین مولفه‌ها در کشاورزی است، به‌همین‌دلیل میزان املاح نمکی موجود در آب کشاورزی به‌دقت اندازه‌گیری می‌شود. در کل، مولفه‌هایی نظیر وجود عناصر فلزی و برخی املاح نظیر کلسیم، پتاسیم و سایر کاتیون‌ها و آنیون‌ها در کیفیت آب اهمیت زیادی دارد. در پهنه ایران مرکزی، عمدتا اراضی از نوع مارنی است (گونه‌ای خاک کلسیم کربنات است که چندین نوع مواد معدنی در خود دارد) این نوع سازند زمین‌شناسی دارای حجم زیادی از املاح مانند نمک و گچ است و آب‌های جاری در این بسترها، معمولا شور می‌شوند و در نهایت، به زمین‌های کشاورزی می‌رسند. گفتنی است، بسیاری از زمین‌های نواحی مرکزی ایران به‌دلیل آبیاری شدن با این نوع آب‌ها، شور شده‌اند.بخش دیگری از آلودگی‌های آبی در بخش کشاورزی مربوط به آلودگی‌های عنصری است که ناشی از دفن زباله و خروج پساب‌های کارخانه‌ها به مجرای اصلی جریان آب است که معمولا در محیط‌های رودخانه رهاسازی می‌شوند و کشاورزان از این آب‌ها برای آبیاری استفاده می‌کنند. همچنین، فعالیت‌های صنعتی هم، دیگر عامل آلودگی آب در نواحی بخش‌های مختلف کشور به‌شمار می‌آیند که منجر به ورود فلزات سنگین نظیر سرب و جیوه به منابع آبی می‌شوند. متاسفانه این نوع از آلاینده‌ها در اندام‌های گیاهی ذخیره می‌شوند و ممکن است به خوراک دام و حتی انسان‌ها برسد. پساب‌های دیگری نیز وجود دارند که ناشی از دیگر فعالیت‌های صنعتی است. برای مثال، پساب کارخانجات نیشکر املاح شوری بالایی دارد و ممکن است باعث شور شدن اراضی شود و حتی ممکن است املاح فلزی را به‌همراه داشته باشد.

از دیگر منابع آلوده‌کننده، فعالیت‌های معدنی است. در واقع، وقتی مسیر آب به گنبدهای معدنی می‌افتد و از آن عبور می‌کند، زهاب‌های خروجی، آلوده به آلاینده‌های معدنی می‌شوند که در نهایت به زمین‌های کشاورزی می‌رسند. در نتیجه، به‌صورت‌کلی می‌توان گفت آلودگی آب در کشاورزی ناشی از ۲ عامل طبیعی و انسانی است که عوامل‌طبیعی مربوط به سازندهای زمین‌شناسی و انسانی و عوامل انسانی ناشی از فعالیت‌های صنعتی و معدنی است. همچنین، آفتکش‌ها و علف‌کش‌ها هم به‌عنوان مراکز غیرنقطه‌ای، منجر به آلودگی آب و توسط رواناب‌ها وارد چرخه آب می‌شوند.بی‌شک می‌توان با سازه‌های آبخیزداری آن دسته از آلودگی‌هایی را که به‌صورت نقطه‌ای منجر به آلوده شدن آب می‌شود، کنترل کرد. برای مثال، می‌توانیم با سازه‌های آبخیزداری جهت جریان آب را از گنبدهای نمکی یا گنبدهای معدنی منحرف کرد. همچنین، می‌توان با سازه‌های تاخیری آبخیزداری، میزان ورود رواناب را به محیط‌های آلوده کاهش داد. به‌اعتقادمن، می‌توان از توان دانش‌بنیان در دسترسی به آب سالم در کشاورزی بهره گرفت. نظیر کشت و تکثیر ارگانیسم‌ها و انتقال آن به خاک‌های دارای آلاینده. در حقیقت، یکی از روش‌های تامین آب سالم استفاده از برخی میکروارگانیسم‌های خاص است که در محیط‌های آزمایشگاهی تولید و به خاک اضافه می‌شود. همچنین، با توان دانش‌بنیان‌ها می‌توان به تولید فیلترهای کربنی میکروکربنی و نانویی پرداخت که پساب‌های کارخانجات را تبدیل به آب سالم برای کشاورزی می‌کند. همچنین، می‌توان با کانی‌های طبیعی نظیر زئولیت به حذف آلاینده‌های مضر در آب پرداخت.باتوجه به نوع محصولات تولیدشده در کارخانجات، مواد آلی و غیرآلی و شیمیایی متعددی از طریق پساب‌های صنعتی به منابع آب زیرزمینی وارد می‌شوند. از خطرناک‌ترین آنها می‌توان به فاضلاب داروسازی‌ها، مواد رادیواکتیوی و مواد نفتی حاصل از فعالیت پالایشگاه‌ها یا ترکیدگی لوله‌های انتقال مواد نفتی و بنزین اشاره کرد.

همچنین مواد شیمیایی مختلف هم از خطرناک‌ترین آلاینده‌های آب‌های زیرزمینی است که با ورود به طبیعت و انجام واکنش‌های متعدد با سایر مواد در نهایت تاثیر نامطلوبی را به‌همراه خواهند داشت. در جوامع صنعتی و پیشرفته، بیشترین مقدار آلاینده‌ها در گروه آلاینده‌های شیمیایی قرار دارد که دلیل اصلی آن، وجود تعداد زیاد کارخانجات صنعتی است. راهکارهای متعددی برای پیشگیری و کاهش آلودگی آب ارائه شده است و هریک تاحدودی توانسته‌اند موفق عمل کنند. در حالت کلی، بهترین راهکار این است که قبل از ورود مواد آلاینده به منابع آبی، نسبت به تصفیه آن و حذف مواد زائد جلوگیری شود. همچنین، بهره‌برداری مجدد از پساب‌های صنعتی در کشاورزی می‌تواند تاحدودی کمبود آب را جبران کند. از طرف دیگر، آثار منفی استفاده از این آب‌ها نیز باید برای جلوگیری از آلودگی محیط‌زیست در نظر گرفته شود.

دولت؛ بزرگ‌ترین و جدی‌ترین مانع فولادسازان ایرانی

یک کارشناس فولادی گفت: بخشنامه‌های ضد صادراتی در حالی سد راه صنعت فولاد کشور می‌شوند که در بازار داخل نیز تقاضا به دلایل گوناگونی امیدبخش نیست.

نادر خسروی با اشاره به آخرین وضعیت فولادسازان در بازار داخلی و خارجی، اظهار کرد: با توجه به وضعیت قیمت‌گذاری‌های دستوری و موانع موجود در صنعت فولاد، می‌توان دولت را یک عامل عمده در برابر توسعه فولاد ایران عنوان کرد.

وی گفت: در واقع جدا از قیمت‌گذاری دستوری در داخل، با بخشنامه‌های ضد صادراتی در قالب وضع عوارض نیز در گسترش صنعت فولاد به عنوان یک مانع بازدارنده عمل می‌کند.

خسروی اضافه کرد: بخشنامه‌های ضد صادراتی به ویژه وضع عوارض صادراتی و قیمت‌گذاری دستوری محصولات زنجیره فولاد دو گروه از اصلی‌ترین چالش‌هایی هستند که نهادهای دولتی برای فولادسازان کشور به بار می‌آورند. بر همین اساس، می‌توان گفت دولت با اخذ عوارض صادراتی قصد دارد صرفاً شریک سود فولادسازان باشد و زمانی که آنها خواهان پشتیبانی نهادهای دولتی هستند، مانند روزهایی که با کمبود انرژی روبه‌رو می‌شوند و یا به منابع مالی نیاز دارند، حمایتی دریافت نمی‌کنند. به گفته این کارشناس فولادی، بخشنامه‌های ضد صادراتی در حالی سد راه صنعت فولاد کشور می‌شوند که در بازار داخل نیز تقاضا به دلایل گوناگونی امیدبخش نیست.

خسروی با اشاره به چالش و مشکلات فولادسازان در تامین مواد اولیه، تصریح کرد:، یکی از عواملی که موجبات ترسیم چشم‌انداز تولید ۵۵ میلیون تن فولاد را در سال ۱۴۰۴ فراهم کرد، برخورداری کشور از ذخایر عظیم سنگ آهن بود اما امروزه فولادسازان دغدغه تامین مواد اولیه تولید را دارند تا جایی که خود به تکاپو افتادند تا معادنی را در اختیار بگیرند و به استخراج سنگ آهن نیز ورود کنند.

وی اظهارداشت: همچنین قوانینی که در بخش معادن وجود دارد و البته توقف روند گسترش بخش معدن در کشور و استفاده درآمدی دولت از بخش معدن به جای استراتژی توسعه، باعث شده که تأمین مواد اولیه صنعت فولاد کشور با مشکل مواجه شود.

این موضوع را باید در کنار محدودیت‌های انرژی قرار داد که نه تنها خود صنعت فولاد را دچار مشکل می‌کند بلکه حتی زنجیره تأمین مواد اولیه را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

راهکارهای توسعه صنعت فولاد ایران بررسی شد:

اما و اگرهای فولاد و سیمان

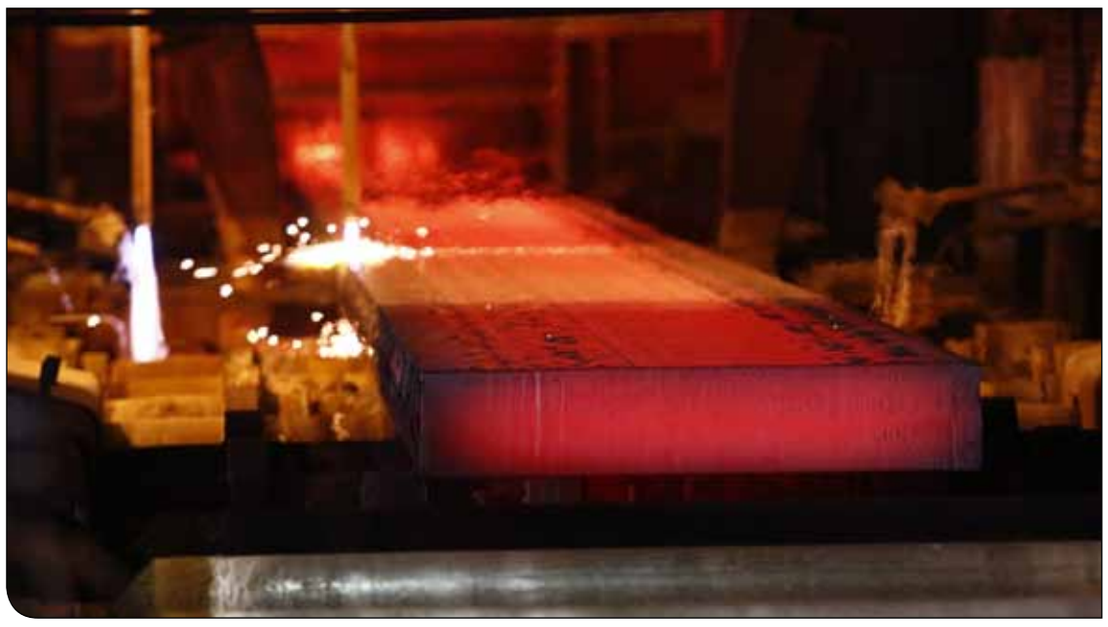

مهدی نجفی

مساله این است که هرچند به خاطر تحریم‌ها بخش خصوصی نتوانسته آن‌طور که باید در عرصه معدن مانور دهد اما شرایط تورمی و اقتصادی کشور، افزایش هزینه‌ها و دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های گاها متناقض نیز چند سالی است که مزید بر علت و باعث شده شرکت‌های معدنی با چالش‌های متعدد روبه‌رو شوند و نتوانند آن‌طور که از بخش خصوصی انتظار می‌رود ارزآوری داشته و دست به تولید بزنند.

حالا صدای رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس هم درآمده و باور دارد در صورتی که قرار بر این باشد صنعت فولاد و سایر صنایع جهش داشته باشند، دولت باید حضور حداکثری بخش خصوصی را تضمین کند. اکبری تالارپشتی ضمن انتقاد از عملکرد دولت ادامه می‌دهد که خروجی دولت سیزدهم در برخی عرصه‌ها ناکارآمدی را نشان می‌دهد؛ در نتیجه این نهاد برای بهبود وضعیت باید به دنبال ریشه مشکلات بگردد و شرایط لازم را فراهم کند. در ادامه این نماینده ضمن دفاع مجلس شورای اسلامی از بخش خصوصی تاکید می‌کند که هر کجا مشکل مقررات و قانونی وجود داشته باشد، مجلس حاضر است به‌طور کامل و فوری آن را برطرف کند.

با توجه به اینکه امروز فعالیت معدنی با رکود مواجه شده است؛ در این خصوص ضروری است که مسوولان مربوطه با راهکارهای مناسب تلاش کنند معدنکاران به سمت و سوی رونق تولید پیش بروند. بنابراین رفع موانع تولید از اهم واجبات است که در شرایط امروز اقتصاد، خواسته اصلی بخش خصوصی پویاست. دومین موضوع راهبردی نیز استفاده از توانمندی‌های معدنی‌هاست. در ادامه باید گفت که دولت باید از بنگاهداری معدنی اجتناب کند و دست از این بردارد که به بخش معدن صرفا نگاه درآمدزایی داشته باشد. متاسفانه سازمان‌های دولتی در چند سال اخیر عملا بنگاهداری را ادامه داده‌اند، اما به اشکال دیگر تحت عناوین استخراج و فروش و... پیش رفته‌اند. این در حالی است که انتظار می‌رود طبق قانون عمل شود و شرایط برای حضور بخش خصوصی هر چه بیشتر فراهم باشد.

سال ۱۴۰۰ وقتی سیدابراهیم رییسی کارشناسان را به اعلام‌نظر در حوزه‌های مختلف دعوت کرد، فعالان معدنی خشنود شده و تصریح کردند که امسال دیگر حوزه صنعت و معدن تکان می‌خورد، اما حالا که حدود دو سال از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد معدنی‌ها امیدشان کمرنگ شده است. درباره اینکه معدنی‌ها چه انتظاری از دولت سیزدهم در روز معدن دارند، باید گفت که انتظار آنها این است که دولت سیدابراهیم رییسی به معدن و بخش خصوصی توجه بیشتری داشته باشد. از آنجا که معدن در رونق تولید و اشتغال که از مهم‌ترین مسائل کشور به‌شمار می‌رود، موثر است؛ در نتیجه دولت هم باید برای آن چاره اندیشی کند. این در حالی است که دولت با دخالت در اقتصاد دست بخش خصوصی را می‌بندد؛ دخالتی که موجب افزایش میزان خطا خواهد شد و کلافی سردرگم پدید می‌آورد.

▣ ناکارآمدی دولت

رییس کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت: می‌توانیم در این حوزه حداکثر استفاده را از بخش خصوصی داشته باشیم، چرا که منابع نامحدودی دارند، این در حالی است که منابع دولت در صنعت فولاد محدود است.

عزت‌الله اکبری‌تالارپشتی با اشاره به راهکارهای توسعه صنعت فولاد ایران، بیان کرد: با توجه به شرایط فعلی در کشور، در صورتی که قرار بر این باشد که صنعت فولاد و سایر صنایع جهش آنی داشته باشند، دولت باید حضور حداکثری بخش خصوصی را تضمین کند. در واقع دولت از مردم بخواهد برای تولید و سرمایه‌گذاری وارد میدان شوند، منتها باید راهکار را به آنها نشان دهد و نیاز کشور را مشخص کند.

وی گفت: دولت ما یک دولت انقلابی است اما خروجی آن ناکارآمد مشاهده می‌شود که می‌توان گفت خود یک اشکال جدی برای کشور محسوب می‌شود و در نتیجه دولت برای بهبود وضعیت باید به دنبال ریشه این مشکلات بگردد.

اکبری با بیان اینکه یکی از زیرساخت‌های کشور حوزه معدن است، تاکید کرد: معادن کشور باید به‌طور کامل فعال باشند تا به بازار جهانی متصل باشیم، ضمن اینکه در حال حاضر ایران عضو سازمان همکاری شانگهای، بریکس، اوراسیا و امثال آن است، اما متاسفانه استفاده درستی از این ظرفیت صورت نمی‌گیرد.

به گفته وی، فضا برای معدن‌کاران کوچک و بزرگ و همچنین تولیدکنندگان باید باز شود که البته دولت باید شرایط آن را فراهم کند، زیرا هر کجا مشکل مقررات و قانونی وجود داشته باشد، حاضر هستیم به‌طور کامل و فوری آن را برطرف کنیم.

▣ ضرر سرمایه‌گذاران و بیم سرمایه‌گذاری در صنعت فولاد

به گفته یک فعال معدنی، صنعت فولاد ایران امروز همچون کالبد بیماری است که به سختی مسیر تولید و صادرات را می‌پیماید و آنچه این اوضاع را برای صنعت رقم زده معضلاتی است که تاب‌آوری آن را با چالش روبه‌رو کرده است.

غلامرضا خلیقی به تاب‌آوری صنعت فولاد پرداخت و گفت: در حال حاضر بزرگ‌ترین تهدید برای سرمایه‌گذاران صنعت فولاد چالش‌های موجود در تامین و قیمت حامل‌های انرژی (برق، آب و گاز) است. به دلیل همین چالش‌ها سرمایه‌گذارانی که پیش‌تر سرمایه خود را به زنجیره فولاد وارد کرده‌اند، امروز در ضرر و زیان هستند و سرمایه‌داران کنونی هم سرمایه‌گذاری در این صنعت را سودده نمی‌دانند.

وی افزود: اینها اگر بخواهند در این زنجیره سرمایه‌گذاری کنند، علاوه بر تولید محصولات زنجیره باید بر تولید و تامین حامل‌های انرژی موردنیاز تولید هم سرمایه‌گذاری کنند و این امر هزینه تمام‌شده تولید را بالا می‌برد.

این تولیدکننده در ادامه از مخالفت خود با تولید برق به صورت خودتامین گفت و توضیح داد: فولادسازان تولیدکننده برق نیستند. تولید برق یک امر تخصصی است که در اختیار وزارت نیرو قرار دارد. تولید برق به صورت خودتامین در توان شرکت‌های بزرگ فولادی است اما واحدهایی که در مقیاس کوچک‌تر فعالیت دارند، نمی‌توانند از پس هزینه‌های تولید برق خودتامین بربیایند؛ در نتیجه کمبود انرژی که از دو سال گذشته آغاز شده و به نظر می‌رسد در سال‌های پیش‌رو هم ادامه داشته باشد می‌تواند در تولید فولاد بحران‌زا باشد.

او اضافه کرد: حتی اگر بحران برق در تابستان را بتوان با نیروگاه‌های خودتامین برطرف کرد، بحران گاز در زمستان با این روش هم از بین نمی‌رود و همچنان بحران انرژی گریبانگیر فولادسازان است.

این فعال معدنی در ادامه گریزی به دیگر چالش‌های پیش روی صنعت زد و گفت: موضوعاتی که تاب‌آوری صنعت فولاد را با چالش روبه‌رو می‌کند، تنها به انرژی خلاصه نمی‌شود. به مجموع چالش‌های پیش روی این صنعت بی‌ثباتی در ارائه دستورالعمل‌ها و مقرراتی که از وزارت صمت و دیگر ارگان‌ها صادر می‌شود را هم بیفزایید، این بخشنامه‌های خلق‌الساعه جریان تولید و صادرات را تحت تاثیر قرار می‌دهد. خلیقی افزود: فولادسازان همچنین به دلیل تحریم‌ها در نقل و انتقالات بین بانکی در سطح بین‌الملل با مانع روبه‌رو هستند و این امر به گران خریدن کالا و ارزان فروختن آنها توسط فولادساز ایرانی می‌انجامد.

▣ خروج فولاد و سیمان از بورس کالا تورم‌زاست

یکی از مسائلی که در یک هفته اخیر فولادی‌ها را تحت تاثیر قرار داد، بحث تاثیرگذاری قیمت فولاد بر مسکن و احتمال خروج آن از بورس بود. در این رابطه عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: کدام کار کارشناسی کاهش قیمت فولاد و سیمان در صورت خروج از بورس را تایید می‌کند؟ این رویکرد اشتباه، تورم‌زاست و نمی‌تواند به رشد ساخت مسکن کمکی کند. ابراهیم متینیان اظهار کرد: حذف سیمان و فولاد به بهانه افزایش قیمت مسکن، تصمیم اشتباهی است و باید در نظر داشت که سهم سیمان و قیمت فولاد در بهای تمام‌شده ساخت هر مترمربع مسکن بسیار پایین است.

عضو کمیسیون انرژی مجلس افزود: صنعت سیمان در سال‌های اخیر همواره با ریسک نرخ انرژی، نرخ گاز و برق روبه‌رو بوده است و تصمیم خروج از بورس کالا باعث می‌شود تا دوباره شاهد افزایش قیمت این کالای استراتژیک در حوزه مسکن باشیم. وی با بیان اینکه صنعت فولاد با عرضه محصولات در بورس کالا شرایط مطلوبی را تجربه کرده است، گفت: در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری در این صنعت افزایش یافته است، چون این صنعت به جای قیمت‌گذاری دستوری با قیمت‌های واقعی روبه‌رو بوده و از شرایط کلان اقتصادی جهان تاثیر می‌پذیرد، لذا عرضه محصولات فولادی در بورس‌کالا نظام قیمت‌گذاری شفاف را در این صنعت ایجاد کرده است.

متینیان با بیان اینکه قیمت‌گذاری دستوری موجب می‌شود تا انگیزه تولید به‌شدت کاهش یابد، تصریح کرد: سیاستگذار به جای توجه به حواشی باید عامل اصلی افزایش قیمت در کالاها و خدمات بخش مسکن را به‌درستی شناسایی و کنترل کند نه اینکه پیشنهاد خروج سیمان و فولاد در بورس کالا را مطرح کند.

چرا می‌خواهید امضاها و حواله‌های طلایی را برگردانید؟

در این رابطه دبیر انجمن صنفی کارفرمایی صنعت سیمان با بیان اینکه بورس یک پلتفرم شفاف است، اظهار کرد: یکی از دستاوردهای مهم دولت برای خروج از بحران دلالی و قیمت‌های گزاف در صنعت سیمان عرضه این محصول در بورس بود که براساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نیز این تصمیم گرفته شد.

علی‌اکبر الوندیان بیان کرد: قبل از عرضه در بورس، فاصله قیمت تولید و مصرف سیمان به جیب واسطه‌ها می‌رفت. در حال حاضر مصرف‌کنندگان حق انتخاب دارند و سیمان به صورت شفاف در بورس عرضه می‌شود و دیگر هیچ واسطه‌گری‌ای در این بین وجود ندارد و تولیدکنندگان با هم رقابت می‌کنند.

اگر منافعی هم باشد به جیب تولید می‌رود که ۶۵ درصد تولیدکنندگان سیمان هم وابسته به نهادهای دولتی هستند؛ به عنوان نمونه بزرگ‌ترین هلدینگ سیمانی کشور برای شستا است که اگر منافعی هم داشته باشد ۹۰ درصد سود را تقسیم می‌کند و به سازمان تامین اجتماعی می‌دهد.

وی تصریح کرد: عرضه سیمان در بورس دستاورد بزرگی برای شفافیت محسوب می‌شود و حال می‌خواهیم این کالا را از بورس خارج کنیم که در مقابل چه چیزی را به دست آوریم؟ خروج سیمان از بورس چقدر به کاهش قیمت مسکن کمک می‌کند؟ در ساخت یک آپارتمان ۹۰ متری کل هزینه خرید سیمان ۱۶ میلیون تومان است. حتی اگر سیمان رایگان هم به مسکن ملی بدهند در هزینه نهایی ساخت مسکن صرفا ۴ میلیون تومان صرفه‌جویی می‌کنند.

الوندیان یادآور شد: در حال حاضر متوسط قیمت هر کیلوگرم سیمان در بورس ۹۰۰ تومان و متوسط زیر هزار تومان است. شرکت‌ها در روز ۵ درصد سود هم ندارند.

دبیر انجمن صنفی کارفرمایی صنعت سیمان تاکید کرد: می‌خواهید با خروج سیمان از بورس دوباره به صدور حواله‌ها، امضاها و زنگ‌های طلایی و لابی‌گری در صنعت سیمان رونق بدهید که در نهایت در ساخت آپارتمان ۹۰ متری، ۴ میلیون تومان صرفه‌جویی کنید؟ وی افزود: زمانی که سیمان در بورس عرضه شد بازار بحرانی بود و قیمت سیمان به شدت بالا رفت، اما هم‌اکنون هم دولت و وزارت صمت و هم بورس کالا کاملا به وضعیت عرضه و تقاضای سیمان اشراف دارند. اگر ایرادی هم باشد قابلیت اصلاح و قاعده‌گذاری دارد. توجه کنید که صنعت سیمان سهامدار مردمی دارد.

الوندیان اضافه کرد: می‌گویند با خروج سیمان از بورس این کالا ارزان می‌شود، اما الان نزدیک به ۱۰ سال است که در این صنعت سرمایه‌گذاری نشده است. برای ساخت یک واحد تولیدی ۶ هزار میلیارد تومان باید سرمایه‌گذاری شود، کدام سرمایه‌گذار بدون سود وارد این صنعت می‌شود؟ در حال حاضر ۱۳ طرح نیمه‌تمام داریم که سال‌هاست به این شکل مانده‌اند. باید شرکت‌ها سودآور شوند تا سرمایه‌گذاری کنند.

وی با بیان اینکه در حال حاضر سیمان ارزان‌ترین کالای ساختمانی است، گفت: شرکت‌ها در تولید انرژی و نوسازی و بهسازی واحدها سرمایه‌ای ندارند. نباید این صنعت را قربانی کنیم، آن هم در جهتی که به نفع مردم نیست. الوندیان یادآور شد: شرکت بورس اعلام کرد که حتی اگر نیاز به اصلاح باشد قاعده‌گذاری می‌کند، اما اجازه دهیم تولیدکننده هم رشد کند و به فضای سرمایه‌گذاری برود و خود را توسعه دهد.

وی با بیان اینکه بورس روند عرضه و تقاضا را شفاف کرده است، گفت: فضا را برای دستیابی به منافع بسیار اندکی که آن هم به دست مردم نخواهد رسید، مخدوش نکنید. زنگ‌ها و امضاهای طلایی را به صنعت سیمان برنگردانید.

روی موج خبر

لزوم سرعت عمل در اعلام گزارش حادثه معدن طزره

محسنی اژه‌ای گفت: چنانچه قصور و تقصیری در این موضوع متوجه متولیان امر در شرکت مزبور است، باید برخوردهای قانونی لازم صورت گیرد و چنانچه کارفرمایان در شرکت مزبور کلیه اصول و مؤلفه‌های ایمنی را رعایت و لحاظ کرده بودند نیز باید موضوع به درستی و شفافیت ارائه و تبیین شود.

حجت‌الاسلام محسنی اژه‌ای، طی سخنانی در نشست شورای عالی قوه قضاییه با اشاره به حادثه معدن طزره دامغان که به جان باختن و مجروح شدن عده‌ای از افراد انجامید، گفت: از قرار معلوم شرکت اداره کننده‌ی معدن طزره دامغان که اخیراً در آن حادثه‌ای منجر به فوت و جرح رخ داد و پیش‌تر نیز در همان معدن چنین رخدادی به وقوع پیوسته بود همان شرکتی است که چند سال پیش متولی معدن فروریخته‌ای در استان دیگری بود.

وی افزود: این مقوله باید به طور ویژه و مجدانه بررسی و پیگیری شود؛ در این زمینه دادستان کل کشور با همراهی سایر مسوولان ذیربط اقدامات و تدابیر مقتضی را اتخاذ نماید؛ چنانچه قصور و تقصیری در این موضوع متوجه متولیان امر در شرکت مزبور است، باید برخوردهای قانونی لازم صورت گیرد و چنانچه کارفرمایان در شرکت مزبور کلیه اصول و مؤلفه‌های ایمنی را رعایت و لحاظ کرده بودند نیز باید موضوع به درستی و شفافیت ارائه و تبیین شود.

مدیرعامل فولاد خوزستان:

بورس کالا شفاف‌ترین سازوکار معاملاتی در کشور است

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان با اشاره به اینکه بورس کالا شفاف ترین سازو کار معاملاتی است گفت: خروج فولاد از بورس مساوی با بازگشت قیمت گذاری دستوری است.

امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان از بورس کالا به عنوان شفاف‌ترین سازوکار برای کشف قیمت و عرضه و تقاضای فولاد در کشور یاد کرد و به خبرنگار مهر گفت: خروج فولاد از بورس کالا یک تئوری کاملاً اشتباه و غیرکارشناسی است که منجر به منفعت واسطه‌ها و ضرر و زیان تولیدکنندگان خواهد شد و صنعت فولاد را با مشکلات متعددی مواجه خواهد کرد.

وی افزود: برخلاف برخی اظهار نظرها در خصوص تأثیر عرضه فولاد در بورس کالا بر گرانی مسکن، باید گفت که تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد قیمت مسکن بر مبنای ساخت و ۲.۵ تا ۳ درصد بر مبنای فروش متعلق به بخش فولاد است. این کارشناس صنعت فولاد ظرفیت تولید فولاد کشور را ۴۵ میلیون تن اعلام کرد و گفت: در حال حاضر میزان تولید سالانه فولاد کشور حدود ۳۴ میلیون تن است و میزان تولید یک واحد ذوب آهن برای تأمین فولاد مورد نیاز بخش مسکن کفایت می‌کند. ابراهیمی خاطر نشان کرد: عدم آشنایی با مکانیزم شفاف بورس کالا، اصلی ترین دلیل برای نقد عرضه سیمان و فولاد در بورس کالا است زیرا در بورس قیمت‌ها بر مبنای عرضه و تقاضا تعیین می‌شود.

در جلسه هیئت مدیره انجمن فولاد بررسی شد:

آسیب محدودیت های برقی به تولید و صادرات فولاد

در جلسه اخیر هیئت مدیره این انجمن، علاوه بر تبادل نظر و تصمیم گیری در خصوص مواضع انجمن نسبت به حاشیه های اخیر پیرامون عرضه فولاد در بورس کالا، مسائلی از جمله آسیب های وارده به کارخانجات فولادی در اثر محدودیت های برقی و دلایل کاهش صادرات فولاد طی ماه های اخیر مورد همفکری و تبادل نظر قرار گرفت. بررسی مکاتبات و درخواست های شرکت های عضو در حوزه های مختلف از جمله جرائم دیرکرد پرداخت صورتحساب های برق، مسائل مربوط به رفع تعهدات ارزی، مشکلات اعضاء پیرامون عرضه، فروش و تامین مواد اولیه در بورس کالا نیز از دیگر موارد دستور جلسه اخیر هیئت مدیره انجمن فولاد بود. اعضای هیئت مدیره انجمن فولاد همچنین ضمن تشکر از دست اندرکاران و سخنرانان اولین همایش تاب آوری در صنعت فولاد بابت ارائه صریح و شفاف مطالب کارشناسی شده، تدوین و اجرای یک برنامه مشخص جهت تنویر اذهان عمومی و اقناع مسئولین و تصمیم گیران کشور در خصوص وضعیت هشدارآمیز تاب آوری صنعت فولاد با مشارکت شرکت های زنجیره آهن و فولاد را مصوب نمودند. شایان ذکر است در این جلسه، درخواست تعدادی از شرکت های متقاضی عضویت در انجمن فولاد نیز مورد بررسی و تصویب قرار گرفت.

افزایش ۷۲ درصدی سود تاصیکو

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری صدرتامین (تاصیکو) در خصوص وضعیت سهام این شرکت گفت: سهام تاصیکو در سالی که گذشت (از مجمع سال گذشته تا مجمع امسال) شاهد اتفاقات مثبت و خوبی بود به طوری که در سال مالی که گذشت، شاهد افزایش ۷۲ درصدی سود شرکت بودیم.

امیرحسین نادری به دلایل این سودآوری اشاره کرد و گفت: به لطف خدا در سالی که گذشت و با مدیریت پرتفوی بهینه‌ای که وجود داشت و با حضور اثربخشی که در مجامع شرکت‌های تابعه داشتیم توانستیم به رشد ۷۲ درصدی سود برسیم و این افزایش سود نوید خوبی را به سهامداران می‌دهد و بیانگر این مسئله است که شرکت در مسیر درستی در حال حرکت است.

وی ادامه داد: از آنجایی که مجموعه تاصیکو همواره به دنبال سود بیشتر و شیرین‌کردن کام سهامداران خود است، امسال نیز این افزایش سود تداوم خواهد داشت و در کنار این تقسیم سود، مجموعه ما بالاترین بازدهی را نیز داشته و در سال مالی حدود ۱۱۱ درصد رشد بازدهی به ثبت رسانده است.

▣ پروژه‌های سرمایه گذاری تاصیکو

مدیرعامل تاصیکو ادامه داد: سیاست‌هایی که در حال حاضر مدنظر هلدینگ ما قرار دارد در حوزه طلا، زغال سنگ و مس است که با توجه به چشم انداز جهانی و مطالعات بازاری که صورت گرفته است، عملاً هر سه صنعتی که ما به صورت جدی در آن سرمایه‌گذاری می‌کنیم سودآوری خوبی را در آینده رقم خواهد زد.

نادری با بیان اینکه مجموعه صدرتامین تمام تلاش خود را به کار بسته و همواره به شرکت‌های زیرمجموعه خود برای به ثمر رساندن طرح‌ها و پروژه‌های موجه کمک کرده است، از پروژه شاملا به عنون مثال نام برد و اظهار داشت: ما پروژه پشم شیشه را آغاز کرده‌ایم که سال آینده در همین زمان آماده بهره‌برداری خواهد بود. همچنین پروژه‌ی نیم تنی طلا را داریم که به لطف خدا توانستیم در کمتر از یک سال اتفاقات خوبی را رقم بزنیم و تا آخر تابستان به محصول خواهیم رسید و در پاییز نیز آماده بهره‌برداری عملیاتی خواهیم شد.

بر اساس تایید وزارت انرژی آمریکا؛

مس در رده بندی مواد معدنی حیاتی قرار گرفت

وزارت انـرژی ایالات متحده DOE در هفته گذشـته به صورت رسـمی مس را به فهرست مواد معدنی حیاتی اضافه کرد.

این نخسـتین بار اسـت که یک آژانس دولتی ایالات متحده، مس را در یکی از فهرسـت‌های رسمی «بحران» خود قرار داده است اگرچه پیشتر اتحادیه اروپا، ژاپن، هند، کانادا و چین هم اقدام مشابهی انجام داده بودند.

گزارش پیش نویس ارزیابی مواد بحرانی ایالات متحده در سال ۲۰۲۳ که برخی مواد را به لحاظ اهمیت برای زنجیره‌های تامین فناوری انرژی پاک جهانی ارزیابی می‌کند، بـر مواد کلیدی با خطر بالای اختلال در عرضه تمرکز دارد که جزء فناوری‌های انرژی پاک هستند.

فهرست مواد حیاتی وزارت انرژی ایالات متحده، واجد شرایط بودن اعتبارات مالیاتی تحت قانون کاهش تورم را اعلام می‌کند.لیسـت نهایی ارائه شـده شـامل آلومینیوم، کبالت، مس، دیسـپروزیوم، فولاد الکتریکال، گالیـوم، لیتیوم، منیزیوم، نیکل، پلاتین، سیلیکون و ... است.

آلخاندرو مورنو از مقامات وزارت انرژی ایالات متحده در این باره اعلام کرد: از آنجایی کـه ایـالات متحده به گذار به اقتصاد مبتنی بر انرژی پـاک ادامه می‌دهد، این وظیفه ماسـت که زنجیره‌های تامین مواد حیاتـی مورد نیاز برای تولیـد امیدوارکننده‌ترین فناوری‌هـای تولید، انتقال، ذخیره سـازی و اسـتفاده نهایی از انـرژی پاک، از جمله پنل‌های خورشیدی، توربین‌های بادی و ... را پیش بینی کنیم.

مورنور ادامه داد: شناسایی و کاهش بحران مواد معدنی حیاتی در حال حاضر تضمین می‌کند که آینده‌ای با انرژی پاک «برای دهه‌های آینده» کاملا امکان پذیر است.

انـدرو جی‌کرتا مدیرعامل انجمن توسـعه مس نیز در بیانیـه‌ای جداگانه اعلام کرد: انجمن توسـعه مـس CDA از وزارت انرژی ایالات متحده بـه دلیل تحلیل متفکرانه و آینـده نگرانـه که منجر به اضافه کردن مس به فهرسـت مواد معدنی حیاتی شـد، تقدیر می‌کند. مس سـهم عمـده‌ای در امنیت اقتصادی و ملی ایـالات متحده دارد و پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش دو برابری تقاضای مس تا سال ۲۰۳۵ است. در درجه اول به دلیل اجرا و پیشـروی برنامه‌های انتقال به انرژی پاک، برق رسانی و زیرساخت‌های آب پاک این تقاضا افزایش خواهد یافت.

انجمن توسـعه مس همچنین خاطرنشـان کرد که اضافه کردن مس در لیست مواد معدنی بحرانی نشان دهنده این واقعیت است که پیش‌بینی‌های تقاضای مس مستلزم افزایش تولید داخلی است.

وضعیت جهانی طلای سرخ بررسی شد:

سقـــوط مـــس

مهدی نجفی

قیمت مس بـا وجود اخبار مثبت ریزشـی بوده اسـت و این فلز سـرخ اکنون در کف قیمتی خود قـرار دارد. هرچند گزارش‌هـای مختلف از افزایش تقاضـا و عرضه ثابت مـس در ابتدای ۱۴۰۲ منجر به رشـد قیمت آن در بازارهای جهانی شد، اما حالا در ۳ ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ قیمت مس در حال از دست دادن کف ۸ هزار دلار است.

در ادامـه گروه بین‌الملل مطالعات مس به تازگی اعـلام کرده که بازار مس از تعـادل عرضه و تقاضا در سـال ۲۰۲۳ به یک مازاد عرضه بزرگ در سال آینده تبدیل خواهد شد. براساس پیش‌بینی‌ها تولید این فلز در سـال ۲۰۲۴ به میـزان ۴۶۷ هزار تن از مصرف فراتر می‌رود که این مسـاله یک تجدیدنظر رو به بـالا از مازاد مورد انتظـار ۲۹۷ هزار تنی در زمان آخرین نشسـت در ماه آوریل اسـت. البته با اینکه انجمن بین‌المللی مس از افزایش ۲۶ درصدی عرضه این فلز گزارش داده اما گفته می‌شـود سطح تقاضا برای مس تا سـال ۲۰۳۵ دوبرابر خواهد شد. در ایران نیز باید گفـت تقاضای صنعت مس رو به فزونی خواهد بود، چراکه از اولویت‌های کلیدی و از پتانسیل‌های بالقوه از نظر سوددهی مالی است، ولی شـاید این نگاه هنوز در سطح سیاستگذاران کشور به شـکل مورد انتظار شکل نگرفته و در نتیجه این صنعت هنوز به اولویت‌ها تبدیل نشده است. در این بیـن یکی از اقداماتی کـه حاکمیت می‌تواند انجام دهد بحث شفاف‌سـازی است. باید آمار و ارقام این صنعت به خوبی شناسایی شده و در اختیار متولیان این حوزه قرار گیرد، چراکه شاهد هستیم متاسفانه یک شرکت در پایین‌دست سرمایه‌گذاری می‌کند و به یکباره ورشکسـت می‌شود. به همین خاطر باید مطالعه دقیقی انجام شـود و تکنولوژی‌های جدید رصد شوند. این در حالی است که به دلیل مشکلات این حوزه شاهدیم پنجره فرصت‌ها به پنجره تهدید تبدیل شده‌اند.

مواجه شـدن بازار مس در سال ۲۰۲۴ با مازاد قابل توجه عرضه

قیمت مس با وجود اخبار مثبت تمام‌نشدنی هفته گذشـته به کانال ۷ هزار و ۸۰۰ دلار سقوط کرد و اگرچه معاملات پایانـی آخر هفته در قیمتی بالاتر از ۸ هزار دلار انجام شـد، اما مـس اکنون در کف قیمتی مهمی قرار داد. اگر خریداران موفق به حفظ کـف ۸ هزار دلاری مس نشـوند احتمال کاهش تا قیمـت ۷ هـزار و ۲۰۰ دلار و سـپس ۷ هزار دلار وجود دارد.

انجمـن بین‌المللی مـس از افزایش ۲۶ درصدی عرضـه این فلز گزارش داد، اگرچـه این خبر تاثیر چندانـی در عرضـه و تقاضـای مس نـدارد، زیرا گزارش‌هـای مختلـف مانند گـزارش اخیر S&P Global نشـان می‌دهد سطح تقاضای فعلی برای مس تا سـال ۲۰۳۵ دو برابر خواهد شـد، در حالی که تقاضا به این نسـبت رشد نمی‌کند. گزارش‌های مختلـف از افزایش تقاضا و عرضه تقریبا ثابت مس در ابتـدای سـال جاری منجر به رشـد قیمت این فلز در بازارهای جهانی شـد و بسیاری از موسسات از مـس ۱۰ تا ۱۱ هزار دلاری در نیمه دوم سـال ۲۰۲۳ می‌گفتند، ولی اکنون در ۳ ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ قیمـت مس در حال از دسـت دادن کف ۸ هزار دلار اسـت. قیمت مس در سـال ۲۰۲۳ بیش از ۱۶ درصد از ارزش خود را از دسـت داده اسـت. البته شرایط بازار مس به مراتب بهتر از سایر فلزات پایه است، زیرا از سال ۲۰۲۲ به بعد قیمت بسیاری از فلـزات پایه بیش از ۵۰ درصـد ارزش خود را از دست داده‌اند ولی مس از محدوده قیمتی ۱۰ هزار و ۷۰۰ دلار نزولی شـد و این روند تا به امروز ادامه داشته است.

نقش چین در تعیین قیمت‌ها

در نخسـتین روزهای سال ۲۰۲۳ وقتی چینی‌ها وعده رشـد اقتصادی ۵ درصدی دادند، چشم‌انداز قیمتی مس روشن شـد ولی کاهش واردات چین، قیمـت مس را پیش از ورود به کانال ۱۰ هزار دلار نزولی کرد و با وجود کاهش شـدید ذخایر مس در بورس فلزات لندن، بازار آتی بندر شانگهای و بورس فلـزات آمریکا ولـی قیمت این فلز سـبز همچنان میلی به صعود ندارد. بحران غول‌های ساخت‌وسـاز چینـی، ورشکسـتگی اورگراند و کاهـش تقاضای مسـکن نیز دلایل دیگری بود تا قیمت مس پشت سر هم کاهشی شود. اکنون مس برای بار چندم به حمایت قیمتی ۸ هزار دلار برخورد کرده اسـت. با وجود ریزش قیمت مـس در بازارهای جهانی ولی تولیدکنندگان داخلی ایـن حوزه صورت‌های مالی قابل قبولی منتشـر کرده‌اند. برای مثال فباهنر در شـهریور ماه ۷۲۷ میلیارد تومان درآمد داشت. این عدد نسـبت به شـهریور ۱۴۰۱ و میانگین ماهانه در سـال ۱۴۰۱ به ترتیـب ۹۵ درصد و ۱۴ درصد افزایش یافته است.

مازاد عرضه

در ادامـه گروه بین‌الملل مطالعـات مس پس از نشسـت این هفته خود در لیسـبون اعلام کرد که بازار مس از تعادل عرضه و تقاضا در سال ۲۰۲۳ به یک مازاد عرضه بزرگ در سال آینده تبدیل خواهد شد.

پیش‌بینی می‌شود تولید فلز سرخ در سال ۲۰۲۴ به میزان ۴۶۷ هزار تن از مصرف فراتر برود که یک تجدیدنظر رو به بالا از مازاد مورد انتظار ۲۹۷ هزار تنی در زمان آخرین نشست در ماه آوریل است. این گروه هنوز تصور می‌کند که بازار امسـال با کسری مواجه خواهـد بود، اما پیش‌بینـی ۱۱۴ هزار تنی در آوریـل بـه ۲۷ هزار تن کاهش یافته اسـت که در مقایسـه با حجم بازار جهانـی ۲۶ میلیون تنی یک عدد قابل چشم‌پوشـی است. تحلیلگران آماری تاکید می‌کنند این پیش‌بینی مرتبط با زمان حاضر بوده و ممکن است الزاما در ماه‌های پیش‌رو به این شکل نباشد. البته دو ویژگی برجسته تعیین‌کننده سرنوشـت بازار فلز سـرخ، ضعف تقاضـای غرب و قدرت تولید چین است.

تبدیل پنجره فرصت‌ها به پنجره تهدید

یک فعال حوزه مس در کشـور درخصوص طرح جامـع مس بیان کرد: یک‌سـری از مشـکلاتی که تولیدکننـدگان در صنعت مس مطرح می‌کنند در صنایع دیگر هم وجـود دارد. طبق تجربه‌ای که در دیگر صنایع دیده‌ایـم برای رفع چالش‌ها یا ارتقای طرح ارائه‌شـده به این صنعت، با نقش دادن به یک انجمن و مشارکت افراد خبره و صنعتگران می‌توان بیشـتر تاثیرگـذار بود تـا اینکه با زور، بـا قاعده و قانون، کاری را اجرا کنند. در کشـور ما با توجه به مسـائلی که وجود دارد و محدودیـت منابع مالی، همه حوزه‌هـا می‌خواهند منابع را به سـمت خود سـوق دهند به همین‌خاطر بحث جریان‌سـازی و گفتمان‌سازی بسیار تاثیر دارد.

محمدی افزود: شکی وجود ندارد که صنعت مس از اولویت‌هـای کلیدی و از پتانسـیل‌های بالقوه از نظر سـوددهی مالی است ولی شاید این نگاه هنوز در سـطح جامعه و در سیاستگذاران و در حکمرانی کشـور به آن شـکل وجود نداشـته باشـد که این صنعت می‌تواند اولویت یک باشد.

محمـدی پیشـنهاد داد: یکـی از کارهایـی که حاکمیت‌ها و انجمن‌ها انجام می‌دهند شفاف‌سازی اسـت. باید آمار و ارقام این صنعت خوب شناسایی شود و در اختیار متولیان این حوزه قرار بگیرد. یک شـرکت گنگ و گیج در پایین‌دست سرمایه‌گذاری می‌کند و به یکباره ورشکسـت می‌شـود یا ممکن اسـت یک شـرکت دیگر در دام یک فناوری جدید بیفتد و سـرمایه‌گذاری کند و بعد متوجه شود آن چیزی که باید می‌شد، نبوده است. به همین خاطر بایـد مطالعه دقیقـی انجام شـود و تکنولوژی‌های جدید رصد شـوند. وی تاکید کرد: پنجره فرصت‌ها برای اسـتفاده است. اگر استفاده نشـود به پنجره تهدید تبدیل می‌شود.

مشکلات گسترده فعالان حـوزه مـس کشور

در ادامـه یک فعـال دیگر حوزه مس در کشـور عنـوان کرد: ما تولیدکننـده مفتول ۸ میلیمتری و وابسـته به رقابت کاتد در بورس هسـتیم. کاتد در دو رینگ عرضه می‌شـود؛ یکـی رینگ صادراتی با قیمت‌گذاری بسـیار بد و دومـی رینگ داخلی که تولیدکنندگان را به جان هـم می‌اندازد و با رقابت گاه بـه قیمت‌هایـی بالاتـر از جهانی هم رسـیده می‌شـود. معمولا در این رینگ قیمت دلار را برای مـا بین ۴۳ تـا ۴۸ و کمی پایین‌تـر در نظر دارند. ایـن کاتد بعـد از چند روز بارگیری می‌شـود و به کارخانه می‌آید.

مغانلـو ادامه داد: ما مشـکل قطع بـرق داریم و همچنین از دولـت درخواسـت گازوئیل می‌کنیم که سـهمیه مناسـبی هم به ما تعلق نمی‌دهند. در ادامه و پس از فرآیند تولید بعد از بارگیری، گمرک برای صادرات محصول قیمت بالاتر از قیمت جهانی قیمت‌گذاری می‌کند. در نهایت هم با این کالا با دو سـه درصد زیر قیمت جهانی فروش می‌رود. سوال این است دولت نفت خود را اینطور می‌فروشد؟ چرا از مـا توقع دارد دلارمـان را بالاتر از قیمت جهانی برگردانیم؟ دولـت قانونی می‌گذارد و می‌گوید باید پولتـان را ۸۰ روزه در نیما عرضـه کنید و دلاری کـه در بورس به ما ۴۳ تـا ۴۷ تومان داده‌اند را ۴۰ تومان می‌خواهند!

وی افـزود: نکتـه دیگـر در مـورد ارزش‌افزوده این اسـت که مـن ارزش‌افزوده را نقـدا می‌دهم و سـریع‌ترین زمانی که ارزش‌افزوده‌ام را می‌گیرم ۹ ماه بعد است و با توجه به تورم ارزش پول من با ۴۰ درصد کاهش مواجه است.

معضلات صنایع پایین‌دستی

یک فعال دیگر حوزه مس مطرح کرد: در کشـور ترکیـه دو سـه تولیدکننـده شـیرآلات داریم که شیرآلات گاز تولید می‌کنند. تولیدکنندگان ایرانی مجموعـا حـدود ۳۰ تا ۴۰ هزار عدد شـیر در روز ظرفیت تولید دارند، ولی در ترکیه شـرکتی اسـت که روزانه ۵۰۰ هزار عدد ظرفیت تولید دارد. حدود ۷ سـال قبل شرکت ایتالیایی شیر به ظرفیت ۶۰۰ تـا ۶۵۰ هـزار تا در روز تولید می‌کرد و بخشـی از بـازار ایـران و ترکیه را داشـت، اما امـروز ترک‌ها سرمایه‌گذاری کرده‌اند و این ۵۰۰ هزار عدد در روز تنها توسط یک شرکت در ترکیه تولید می‌شود.

نساجی تشریح کرد: متریال این شیرآلات از کجا تامین می‌شود؟ برنج می‌خواهد؟ مواد اولیه مس آن از کجا تامین می‌شود؟ با اینکه در کشور توان رقابت را داریم و شیرسـاز ما می‌تواند بهای تمام‌شـده‌اش را بـه لحاظ متریالـی پایین بیـاورد، ولی به لحاظ حجم تولید نمی‌تواند. باید یادآور شـوم که صنایع پایین‌دستی ما در حلقه‌های بعدی هم مشکل دارد و باید برای این بخش هم چاره‌ای اندیشیده شود.

تاثیر استخراج فلزات بر زندگی بیش از ۲۳ میلیون نفر در جهان

بر اسـاس یک مطالعه، بیش از ۲۳ میلیون نفر در سراسـر جهان در دشت‌های سیلابی زندگی می‌کنند که در نتیجه آن با غلظت‌های بالقوه مضر زباله‌های سمی ناشی از فعالیت‌های معدن‌کاری فلزی آلوده شده‌اند. این تحقیق که اخیرا در مجله سـاینس Science منتشر شده، بینش جدید در مورد تاثیر گسترده آلودگی اسـتخراج فلزات بر رودخانه‌ها و دشت‌های سیلابی در سراسر جهان ارائه می‌دهد.

این تحقیق با استفاده از یک پایگاه داده جهانی جغرافیایی جدیـد از ۱۸۵ هـزار معدن فلزی و با اسـتفاده از ترکیبی از مدل‌سازی مبتنی بر فرآیند و آزمایش تجربی، مقیاس جهانی آلودگی معدن فلزات در سیستم‌های رودخانه‌ای و پیامدهای آن را برای جمعیت انسـانی و دام‌ها مـورد ارزیابی قرار داده است.

این مطالعه آلودگی را از تمام سـایت‌های شـناخته شـده اسـتخراج فلزات فعال و غیرفعـال، از جمله ذخیره باطله که بـرای ذخیره زباله‌هـای معدنی به کار گرفته می‌شـود مدل سـازی کرده اسـت. این آلاینده‌های بالقوه مضر مانند سرب، روی، مس و آرسـنیک در این مطالعه بررسـی شده‌اند که به پایین دسـت عملیـات معدن‌کاری منتقل می‌شـوند و اغلب در امتداد کانال‌های رودخانه‌ها و دشـت‌های سـیلابی برای دوره‌های طولانی مدت رسوب می‌کنند.

پروفسور مارک مکلین از دانشگاه لینکلن بریتانیا در این باره توضیح داد: روش جدید برای پیش‌بینی پراکندگی زباله‌های معدنی در سیسـتم‌های رودخانه‌ای در سراسر جهان، ابزاری را در اختیار دولت‌ها، قانون گذاران محیط زیسـتی و فعالان بخش معدن و جوامـع محلی قرار می‌دهد که برای اولین بار آنهـا را قادر می‌کند تـا اثرات خارج از محل و پایین دسـت معدن را بر روی اکوسیستم و سلامت انسان ارزیابی کنند.

مکلین که رهبـری این مطالعه را بر عهده دارد اضافه کرد: انتظار داریـم که این تحقیق کاهش اثرات زیسـت محیطی معادن تاریخی و کنونی را آسـان‌تر کند و مهمتر از همه با به حداقل رسـاندن معدن‌کاری در اینده به جوامع انسانی کمک کنـد و در عین حال با تحقیقات لازم از امنیت غذا و آب نیز محافظت کند.

نتایـج جدید با توجه به تقاضای فزاینده برای فلزات و مواد معدنی برای تامین نیازهای انتقال انرژی سـبز منتشـر شده و نتایـج جدید دامنه گسـترده آلودگی را نشـان می‌دهد که در مقیـاس جهانـی تقریبا ۵۰۰ هزار کیلومتـر از کانال‌های رودخانه را تحت تاثیر قرار می‌دهد و ۱۶۴ هزار کیلومتر مربع دشت‌های سیلابی در برمی‌گیرد.

بر اسـاس این یافته‌ها، تقریبـا ۲۳ میلیون و ۴۸۰ هزار نفر در این دشـت‌های سیلابی زندگی می‌کنند که ۵.۷۲ میلیون دام در اختیـار دارند و بیـش از ۶۵ هزار کیلومتر مربع زمین آبی را در برمی‌گیرند. بـه دلیل فقدان داده‌های موجود برای چندین کشور، تیم اجراکننده این مطالعه معتقد است که این اعداد تنها یک تخمین محافظه‌کارانه است. به گفته محققان، مسـیرهای مختلفی برای انسـان به منظور قـرار گرفتن در معرض این فلزات آلوده وجـود دارد، از جمله قرار گرفتن در معرض مسـتقیم آن از طریق تماس با پوسـت، بلع تصادفی، استنشـاق گرد و غبار آلـوده و همچنین از طریق مصرف آب و غـذای آلـوده که در خاک‌های آلوده پرورش یافته و رشـد کرده است. محققان همچنین بر این باورند که این یک خطر مضاعف برای سلامت جوامع شهری و روستایی در کشورهای کـم درآمد و جوامع وابسـته به این رودخانه‌ها و دشـت‌های سـیلابی به ویژه در مناطقی اسـت که پیشتر با بیماری‌های مرتبط با آب مواجه بوده‌اند. در کشـورهای صنعتی در اروپای غربـی، بریتانیا و ایالات متحده ایـن آلودگی یک محدودیت عمده و رو به رشـد برای امنیت آب و غذا محسـوب می‌شود که خدمات حیاتی اکوسیستم را به خطر انداخته و به مقاومت ضد میکروبـی در محیط کمـک می‌کند. پروفسـور کریس توماس که رهبری تجزیه و تحلیل و مدل‌سازی این تحقیق را بر عهده داشـته، معتقد است: رشد سریع در استخراج فلزات جهانی برای گذار به انرژی سـبز در این روند بسیار تاثیرگذار بوده است.

مساله کمبود مواد معدنی حیاتی حل می‌شود؟

میلیاردها تن و میلیاردها دلار مواد معدنی حیاتی از جمله نیکل، مس، کبالت و منگنز در کف دریا وجود دارد. این فلزات برای باتری‌های وسـایل نقلیه الکتریکی و انتقال انرژی پاک، حیاتی هسـتند و به وفور در قسـمتی از اقیانوس آرام به نام کلاریون-کلیپرتون یافت می‌شوند.

اسـتخراج این فلـزات از طریق اسـتخراج از اعمـاق دریا به محلی برای مناقشـات جهانی تبدیل شـده اسـت چرا که بسـیاری از اختلالات زیسـت محیطی بالقوه ممکن است در بخشی از سیاره زمین به دلیل همین استخراجات ایجاد شود که عمدتا این اختلالات ناشناخته است. علاوه بر این، مقررات بین‌المللی برای اسـتخراج معادن در اعماق دریا هنوز نهایی نشده و آژانس نظارتی مسئول وابسته به سازمان ملل، سازمان بین‌المللی بسـتر دریا ISA اخیـرا ضرب الاجل کلیدی برای انجام این کار را از دست داده است.

در حـال حاضـر سـازمان بین‌المللـی بسـتر دریـا باید درخواسـت‌های اسـتخراج معدنی را در صـورت عدم وجود مقررات بپذیرد. شـرکت فلزات اعلام کـرده که قصد دارد در تابستان آینده درخواست خود را ارسال کند و در سال ۲۰۲۵ بهره‌برداری از اعماق دریا را آغاز کند.

جسیکا بتل که رهبری طرح معدن‌کاری در اعماق دریا را بر عهده دارد در این مورد معتقد است: ما در مورد نحوه عملکرد اعماق دریا خیلی خیلی کم می‌دانیم اما می‌دانیم که آسـیب پذیر و نسبت به مزاحمت بسیار حساس است.

اما جرارد بارون مدیرعامل شـرکت متالز معتقد است که ما باید اثرات بالقوه اسـتخراج معادن در اعماق دریا را با مضرات شناخته شده ناشی از اسـتخراج زمینی، مانند جنگل زدایی ناشـی از استخراج نیکل در اندونزی و کار کودکان در معادن کبالت کنگو در این منطقه مقایسه کنیم.بارون تاکید کرد: ما به این مسـاله اعتقاد نداریم که استخراج از اعماق دریا بدون تاثیر است اما آنچه پیشـنهاد می‌دهیم این است که تاثیرات استخراج از اعماق دریا در مقایسه با گزینه‌های مبتنی خشکی تقریبا ناچیز است.

پتانسیل دست نخورده

طبق گزارش بنچمارک مینرال اینتلیجنس شـرکتی که بر ردیابـی این مواد متمرکز اسـت، از آنجایی که فلزات عنصری جدایـی ناپذیـر بـرای انتقال انرژی بـه شـمار می‌روند، بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ تقاضای باتری برای نیکل حدود ۲۰ برابر، تقاضای منگنز حدود ۸ برابر و تقاضای باتری کبالت چهار برابر خواهد شـد. نیکل، مـس، کبالت و منگنز به وفور در کف دریا به شکل گره‌های چند فلزی یافت می‌شوند که غلظت‌های کـروی از مواد معدنی هسـتند که تا ۷۰ درصد از بسـتر دریا را در مناطق خاصی پوشـش می‌دهنـد. بارون تصریح کرد: در محـدوده کلاریون کلیپرتون آنهـا تخمین می‌زنند که بیش از ۲۰ میلیـارد تن ندول در این منطقه وجـود دارد و زمانی که صحبت از نیکل می‌شود، تخمین‌ها حاکی از وجود حدود ۲۷۰ میلیون تن ذخیره اسـت.برای مقایسه، جهان در سال گذشته حدود ۳.۳ میلیون تن نیکل تولید کرد. شـرکت فلزات بر این باور اسـت که بازار نیکل می‌تواند بیشترین سود را از استخراج اعمـاق دریا ببرد، هم به این دلیل که این ماده معدنی جدایی ناپذیر از باتری‌های لیتیوم یونی با انرژی متراکم است و هم به این دلیل که افزایش اسـتخراج نیکل در اندونزی باعث جنگل زدایی گسـترده در جنگل‌های بارانی این کشور می‌شود که در واقع نقاط تنفسی و حیاتی زمین به شمار می‌روند. بارون ادامه داد: چیزی که من کاملا به آن متقاعد شـده‌ام این اسـت که می‌توانیم رشد نیکل جنگل‌های بارانی را کاهش داده و یا حتی آن را متوقـف کنیم. یکی از مناطقی که شـرکت فلزات در آن دارای مجوز اکتشاف است به نام منطقه نوری دارای بزرگترین ذخایر نیکل توسعه نیافته در جهان و نزدیک به ۲۹ هزار مایل مربع از بستر دریا را در برمی‌گیرد. اگرچه این تنها حدود ۰.۰۲ درصد از کل بسـتر دریاست اما این شـرکت می‌گوید که این منبع، همراه با منطقه پروژه دیگری که در آن شـرکت قرارداد اکتشـاف دارد، حاوی نیکل، مـس، کبالت و منگنز کافی برای تامیـن انرژی حـدود ۲۸۰ میلیون خـودروی الکتریکی تعاد خودورهای بنزینی و برقی در حال در ایالات متحده است.

یادداشت

بحران عدم‌تعادل در اقتصاد چین

لورا او
سی‌ان‌ان

رشد قدرتمند چین، یکی از سـریع‌ترین توسعه‌های پایدار برای یـک اقتصاد بزرگ در تاریخ به‌شـمار مـی‌رود که طی دهه‌های متمادی، توسـط رونق بخش مسـکن به پیش رانده می‌شد. این رونق بخش مسکن خود متاثر از افزایش جمعیت و رشـد شهرنشینی در چین در حال وقوع بود؛ اما بازار بسیار مهـم املاک و مسـتغلات کـه ۳۰درصد از اقتصـاد چین را تشـکیل می‌دهد، بیش از دو سـال پیش و پس از سـرکوب وام‌گیری انبوه‌سازان از سوی دولت، دچار بحران شد.

سال گذشته، برای اولین‌بار در یک دهه اخیر، سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات کاهش یافت و با توجه به نبود کورسوی امیـدی نسـبت به کمک مالی از سـوی پکـن، رکود املاک احتمالا ادامه خواهد داشـت و تهدیدی بزرگ برای چشم‌انداز رشـد اقتصادی چین طی سه تا پنج سـال آینده خواهد بود. آلیسیا گارسـیا هررو، اقتصاددان ارشد آسـیا و اقیانوسیه در Natixis در این‌بـاره گفت: «بـرای چین، تنها راه برون‌رفت از این بحران [املاک] تعدیل آهسـته اما دردناک اسـت. این تعدیل تازه شـروع شـده است و سـال‌ها طول می‌کشد تا به نتیجه برسد.»

او افـزود که چین باید عرضه مسـکن را با تقاضای بسـیار کمتری که به‌دلیل پیری جمعیت رو به کاهش است، تطبیق دهد. البته ماجرا به این مورد ختم نمی‌شود. ماه گذشته، یکی از معاونـان سـابق اداره ملی آمار چین به نقل از رسـانه‌های دولتـی گفت کـه کل جمعیت ۱.۴میلیـاردی چین برای پر کردن تمام آپارتمان‌های خالی در سراسر کشور کافی نیست. دولت پیش از این سیاست «حذف انبارها» را در سراسر کشور، برای کاهش مازاد عرضه، از جمله کاهش سرعت فروش زمین در شـهرها و تشویق انبوه‌سازان به کاهش قیمت مسکن برای تحریک تقاضا، معرفی کرده است. به گفته گارسیا هررو، جذب این «ظرفیت مازاد» در بخش املاک به‌طور اجتناب ناپذیری به رشد اقتصادی چین لطمه می‌زند.

او افـزود: «انتظـار می‌رود چین دسـت‌کم تا سـال۲۰۲۶ هرسـال حدود ۱.۵درصد از رشد خود را از دست بدهد.» روز یکشنبه، بانک جهانی پیش‌بینی خود از تولید ناخالص داخلی چین برای سـال ۲۰۲۴ را از ۴.۸ درصد به ۴.۴درصد کاهش داد و دلیل آن را مشـکلات داخلی مداوم چین مانند افزایش بدهـی، ضعف بازار املاک و پیری جمعیت ذکر کرد. چند روز قبل، صنـدوق بین‌المللی پول نیز اعلام کـرد که انتظار دارد رشـد چین در میان‌مدت از حدود ۵درصد در سـال جاری به حـدود ۳.۵درصد کاهش یابد. علت این امر از سـوی صندوق بین‌المللی پول چالش‌های جمعیتی و کاهش رشـد بهره‌وری ذکر شد.

آخرین باری که اقتصاد چین شـاهد رشـد پایـدار در این سطح بود، به سال‌های ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ بازمی‌گردد که به‌دلیل تحریم‌های بین‌المللی پس از سرکوب میدان تیان‌آن‌من، رشد اقتصادی چین از ۱۱.۳درصد در سال۱۹۸۸ به ترتیب به ۴.۲ و ۳.۹درصد در سال‌های بعد کاهش یافت. صندوق بین المللی پـول در ادامه تاکید کرد که اگر پکـن محرک‌ها و اصلاحات اقتصادی بیشـتری ارائه دهد، رشـد سـال آینده می‌تواند از ۳.۵درصـد فراتـر رود. برای سـال‌های متمادی، بسـیاری از توسـعه‌دهندگان امـلاک در چیـن یک مدل تجاری سـاده داشـتند: پیش‌فروش آپارتمان. قانون‌گـذاران این مدل را در سال۱۹۹۴ برای پاسخ‌گویی به تقاضای فزاینده معرفی کردند؛ زیرا کشـور پس از اتخاذ اصلاحات بازارمحور وارد دوره سریع شهرنشینی شد. پول حاصل از فروش، به گسترش سرسام‌آور آنها کمک کرد و غول‌های املاک و مسـتغلات را به برخی از ثروتمندترین افراد کشور تبدیل کرد.

این اسـتراتژی تا حدود سه‌سال پیش تا حد زیادی کارساز بـود؛ اما از زمانی کـه دولت چین با اسـتقراض بیش از حد صنعت املاک و مسـتغلات، به‌دلیـل نگرانی از خطر بی‌ثباتی مالی، مخالفت کرد این مدل دیگر کار نمی‌کند. دولت چین از این کار هدف دیگری را نیز دنبال می‌کرد و می‌خواست جلوی افزایش قیمـت املاک را بگیرد و خطـرات مرتبط با افزایش سـطح بدهی را مهار کند. این تصمیم باعث بدتر شدن بحران نقدینگی در توسـعه‌دهندگانی مانند «اورگراند» شـد که در نهایت در دسامبر۲۰۲۱ به تعهدات خود در قبال بدهی‌هایش عمـل نکرد و باعث ایجاد بحران گسـترده‌تری در این صنعت شـد. قرار بود اورگراند بازسازی شده و اجازه داده شود دوباره روی پای خود بایسـتد؛ اما مشـکلات آن عمیق‌تر شده است. هفته گذشـته، این شرکت اعلام کرد که موسس و رئیس آن توسط مقامات به ظن ارتکاب جرائم بازداشت شده است و آب پاکی را روی دسـت سرمایه گذارانی ریخت که امیدوار بودند این شرکت با طلبکاران خود در این ماه به نتیجه‌ای برسد.

به نظر می‌رسـد مصرف نیـز یک گزینه فوری و مناسـب برای پرکردن حفره ناشـی از رکود بخش املاک نیست. برای دهه‌ها، رونق املاک باعث افزایش هزینه‌های طبقه متوسـط رو به رشـد چین می‌شد که بخش بزرگی از ثروت خود را در املاک و مستغلات نگه می‌داشتند و وقتی ارزش خانه‌هایشان افزایش می‌یافت، احسـاس اطمینان می‌کردنـد. اکنون، «اثر ثروت منفی» ناشـی از کاهش قیمت مسـکن، تمایل آنها به داشتن مخارج بیشتر را کور کرده است و مردم در حال احتکار پول نقد هسـتند. سیاستگذاران چینی در ایجاد این تغییرات با چالش‌های متعددی روبه‌رو هسـتند. تحلیلگران دانشـگاه استنفورد و موسسه سیاست جامعه آسیا (ASPI) در گزارش اخیر می‌گویند که «خانوارها در حال حاضر به‌شـدت توسـط وام‌های مسـکن محدود شده‌اند و فضای کمی برای استقراض برای مصرف دارند؛ اولویت دولت باید این باشـد که به سرعت کانال‌های رشـد درآمد جدیدی را به غیر از مسکن ایجاد کند و خانوارها را به مصرف بیشـتر ترغیب سـازد. جمعیت یکی دیگر از چالش‌های کلیدی است و به توضیح تمایل بسیاری از چینی‌ها برای پس‌انداز شدید کمک می‌کند.

تحلیلگران آکسفورد اکونومیکس می‌گویند که «نظام تامین اجتماعی به کندی در حال توسعه است و ستون اصلی حقوق بازنشستگی چین از سال۲۰۱۴ با کسری مواجه شده است.» آنها خاطرنشان کردند که در غیاب نظام بازنشستگی مناسب، پس‌اندازهای احتیاطی « سطح بالا و چسبنده» دارد و حدود ۳۲درصد از درآمد قابل تصرف شـخصی را تشـکیل می‌دهد. هر دو شرکت تحقیقاتی پیشنهاد می‌کنند که مقامات چینی باید راه‌هایی برای افزایش درآمد قابل تصرف و بهبود بهره‌وری بیابند. تحلیلگران دانشـگاه استنفورد و ASPI می‌گویند که «سیم‌کشـی مجدد اقتصاد چین مسـتلزم تمرکز بر توسـعه صنایع جدید، بهبود بهره‌وری و تقویت بازارهای اجاره است.»

روزگار معدن
سه‌شنبه
۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
سال ششم • شماره ۱۱۶۶

یادداشت

ریخته‌گری؛ صنعت مزاحم یا حیاتی؟

مختار پاکزاد
فعال صنعت ریخته‌گری

ریخته‌گری به عنوان یک صنعت مادر، از اهمیت بالایی در تولید انواع قطعات مورد نیاز صنایع مختلف همچون خودروسازی، نفت، گاز و پتروشیمی، راهسازی و... برخوردار است. صنعت ریخته‌گری در کشور ما همگام با توسعه صنایع فلزی اعم از آهنی و غیرآهنی، با پیشرفت قابل توجهی همراه شده است و برخی قطعات تولید شده با استفاده از روش‌های نوین ریخته‌گری، علاوه بر تامین نیاز داخل در بازارهای صادراتی نیز عرضه می‌شوند. با این وجود، به دنبال عدم حمایت‌های لازم از فعالان این صنعت و افزایش چالش‌های موجود همچون قطعی برق و گاز کارگاه‌های ریخته‌گری، نه تنها سرمایه‌گذاری جدید در راستای احداث و راه‌اندازی کارخانجات جدید انجام نمی‌شود بلکه شاهد تعطیلی روزافزون کارگاه‌های کوچک ریخته‌گری و حتی تغییر کاربری این واحدها هستیم. ما فعالیت خود را با ریخته‌گری فلزات غیرآهنی شامل آلیاژهای پایه مس و آلومینیوم آغاز کردیم و پس از انتقال کارخانه به شمس‌آباد، ریخته‌گری چدن و فولاد را هم در برنامه خود قرار دادیم. در سال ۱۳۸۸، ریخته‌گری فولاد ضدزنگ و در سال ۱۳۹۵، ریخته‌گری سوپرآلیاژها در دستور کار شرکت قرار گرفت و در حال حاضر، ریخته‌گری کلیه فلزات اعم از آهنی و غیرآهنی در زمینی به وسعت ۲.۵ هکتار در شرکت پاک برنز انجام می‌شود.

در بخش ریخته‌گری فلزات غیرآهنی پایه آلومینیوم، شمش مورد نیاز خود را از شرکت‌هایی همچون ایرالکو و المهدی خریداری می‌کنیم. این دو شرکت، جزو بزرگ‌ترین تولیدکنندگان شمش آلومینیومی کشور هستند و شمش خریداری شده از عیار و کیفیت مناسب برای استفاده در کوره‌های ریخته‌گری برخوردار است. همچنین قراضه آهنی، ماده اولیه مورد استفاده در واحد ریخته‌گری فولاد است که بخش عمده آن، از شرکت‌های تولیدکننده قطعات خودرو مانند شرکت صنعتی حدید مبتکران تامین می‌شود.

ریخته‌گری فلزات آهنی و غیرآهنی با استفاده از کوره‌های القایی در شرکت پاک برنز انجام می‌شود. در حال حاضر انواع کوره‌های القایی خارجی اعم از چینی، هندی و آلمانی در سطح بازار وجود دارد اما ترجیح ما، استفاده ۱۰۰ درصدی از کوره‌های القایی ساخت داخل است که توسط متخصصان و شرکت‌های دانش‌بنیان کشور بومی‌سازی شده و چه بسا کارکرد بهتری نسبت به نمونه‌های مشابه خارجی دارند.

در سال ۱۳۷۵، گزارشی در یکی از روزنامه‌های دولتی با تیتر «انتقال صنایع مزاحم؛ رانده از شهر، مانده در بیابان» منتشر شد. این گزارش به هیچ وجه مورد تایید نبود و ما اعتراض شدید خود را نسبت به این مسئله در حضور وزیر وقت صنعت کشور مطرح کردیم که البته با دخالت مستقیم شخص وزیر، سوءتفاهم‌های به وجود آمده رفع شد. ریخته‌گری، یک صنعت مادر است که بسیاری از قطعات مهم و پرکاربرد صنایع استراتژیکی مانند فولاد، خودروسازی، نفت، گاز و پتروشیمی، نظامی و... توسط فعالان این صنعت تولید می‌شود. یک مادر، هیچ‌گاه در حق فرزندان خود ظلم نمی‌کند و به عبارتی مزاحم آن‌ها نمی‌شود؛ بنابراین چطور ممکن است که ریخته‌گری به عنوان یک صنعت مادر، بخواهد مزاحمتی برای سایر صنایع ایجاد کند؟

در عین حال، یکی از مهم‌ترین چالش‌های فعالان این صنعت، مالیات بر ارزش افزوده است. عمده کارگاه‌های ریخته‌گری، ضایعات مورد نیاز خود را از انبارهای ضایعاتی و قراضه‌فروشان در سطح شهر خریداری کرده و هیچ فاکتور رسمی از آن‌ها دریافت نمی‌کنند؛ در حالی که تولیدکنندگان موظف به ارائه فاکتورهای رسمی در ازای هرگونه خرید و فروش مواد اولیه و محصول نهایی به سازمان امور مالیاتی کشور هستند. قطعی برق و گاز در روزهای مختلف سال، یکی دیگر از چالش‌های این صنعت است که البته حدود یک هفته پیش، قطعی برق کارگاه‌های ریخته‌گری در تابستان امسال به پایان رسید. با توجه به اینکه ما نیازمند برق کافی جهت استفاده از کوره‌های القایی و همچنین گاز فشار قوی برای پخت ماهیچه‌های ریخته‌گری هستیم، بنابراین معضل قطعی انرژی به شدت عملکرد مجموعه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به همین منظور از ژنراتور برق و کپسول گاز استفاده می‌کنیم که در این زمینه نیز با عدم تامین سوخت گازوئیل و همچنین نبود کپسول گاز طی دو تا سه ماه اخیر مواجه شده‌ایم.

واقعیت امر این است که یک ریخته‌گر باید تمام ذهنیت خود را متمرکز تولید قطعه باکیفیت کند؛ نه اینکه دائما به دنبال تامین برق و گاز و همچنین رفت‌وآمد در سازمان‌های امور مالیاتی، تامین اجتماعی و... باشد. در هیچ منطقه‌ای از جهان، قطعی برق و گاز واحدهای صنعتی را به بخش خانگی ترجیح نمی‌دهند؛ در حالی که متاسفانه در کشور ما به محض ناترازی برق و افزایش مصرف گاز، برق و گاز واحدهای صنعتی قطع می‌شود؛ اگرچه این معضل در دولت قبل کمتر بود و فشار کمتری به تولیدکنندگان وارد می‌شد اما متاسفانه دولت جدید، تامین انرژی مورد نیاز بخش خانگی را در اولویت قرار داده است. در این شرایط، تنها درخواست ما از دولت محترم این است که فعالان صنعت ریخته‌گری را به حال خود رها کند و چوب لای چرخ آن‌ها نگذارد. ما از سال ۱۳۸۱ به بعد، همواره به عنوان یکی از واحدهای برتر صنعتی کشور شناخته شده‌ایم و با کسب تجربیات لازم در این صنعت پس از گذشت ۳۸ سال و عشق و علاقه‌ای که به تولید پیدا کرده‌ایم، به خوبی می‌توانیم مسیر پیش روی خود را طی کنیم و نیازی به حمایت دولت و سازمان‌های ذی‌ربط نداریم.

توسعه بخش معدن و صنایع معدنی به ویژه فولاد در ایران، عقب‌ماندگی‌های موجود در سایر صنایع همچون ریخته‌گری را به خوبی جبران کرده و پیشرفت‌های قابل توجهی در صنعت ریخته‌گری کشور طی سالیان اخیر حاصل شده است. بنابراین می‌توان پیش‌بینی کرد که نیاز بخش‌های مختلف به این صنعت، در آینده به شدت افزایش پیدا خواهد کرد. با این وجود، نکته تاسف‌برانگیزی که در حال حاضر با آن مواجه هستیم، عدم سرمایه‌گذاری‌های جدید در صنعت ریخته‌گری است.

به دلیل مشکلاتی که پیش‌تر اشاره شد، افراد انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در این صنعت ندارند و خود را درگیر موانع و معضلات موجود نمی‌کنند؛ در حالی که اگر این چالش‌ها و مشکلات با حمایت دولت و هم‌فکری و مشورت با فعالان بخش خصوصی رفع شود، به جرات می‌توان گفت ایران قابلیت قرار گرفتن در میان سه کشور برتر صنعت ریخته‌گری جهان را دارد. هم‌اکنون بسیاری از کارگاه‌های ریخته‌گری یا تعطیل شده و یا تغییر کاربری داده‌اند و متاسفانه نه تنها به شرکت‌های جدید در این بخش اضافه نمی‌شود بلکه شاهد کاهش روزافزون فعالان این صنعت هستیم.

باز هم تکرار می‌کنم که ما هیچ انتظاری از دولت محترم نداریم و می‌توانیم بدون حمایت و دخالت سازمان‌های مربوطه به مسیر توسعه و پیشرفت خود ادامه دهیم.

مدیرعامل شرکت فولاد اقلید پارس:

نیازمند حمایت دولت در راستای تامین ارز موردنیاز هستیم

مدیرعامل شرکت فولاد اقلید پارس با بیان اینکه بیش از ۸۵ درصد دانش تولید آهن اسفنجی در داخل بومی‌سازی شده و با افتخار از تولیدات داخلی استفاده می‌کنیم، گفت: در تامین ارز موردنیاز جهت واردات بخشی از تکنولوژی و قطعات مورد نیاز خود با چالش مواجهیم که رفع آن‌ها، حمایت دولت و وزارت صمت را می‌طلبد.

رضا شریفی بیان کرد: با توجه به اینکه شرکت فولاد اقلید پارس به عنوان یکی از پروژه‌های پیشران دولت سیزدهم به شمار می‌آید، از سوی دولت اعتبار خوبی برای این پروژه‌های پیشران در نظر گرفته شده و حمایت خوبی نیز از طرف دولت از این پروژه شده است.

وی در خصوص تاریخچه و وضعیت کنونی پروژه آهن اسفنجی شرکت فولاد اقلید پارس، عنوان کرد: شرکت فولاد اقلید پارس با سرمایه‌گذاری ۵۱ درصدی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات، ۳۰ درصدی معدنی و صنعتی چادرملو و ۱۹ درصدی شرکت بین‌المللی مهندسی ایران (ایریتک) در روز ۱۱ بهمن ماه ۱۴۰۰ تاسیس شد. در ابتدای سال ۱۴۰۱، مجوز احداث کارخانه آهن اسفنجی با ظرفیت تولید ۱.۲ میلیون تن در شهرستان اقلید به روش احیا مستقیم صادر شد.

مدیرعامل شرکت فولاد اقلید پارس ادامه داد: در مرداد ماه ۱۴۰۱، زمین از سوی منابع طبیعی استان تحویل داده شده و ایریتک به عنوان پیمانکار (EPC) انتخاب و پروژه آغاز شد.

از سال ۱۴۰۱ تاکنون اتفاقات ویژه‌ای در این پروژه رخ داده است که از جمله می‌توان به عقد قرارداد پساب (تامین آب) شرکت اشاره کرد که در وسعت ۷۰ لیتر بر ثانیه با آبفای استان قرارداد بسته شد. این قرارداد یک اولویت خاص دارد و شرکت فولاد اقلید پارس از هیچ‌کدام از منابع زیرزمینی آب استفاده نخواهد کرد. بستر کار پساب خواهد بود که به صورت دائم و مستمر است و در خصوص تامین آب پروژه نگرانی نخواهیم داشت.

وی با تاکید بر اینکه به‌زودی از تولیدکنندگان برجسته آهن اسفنجی در کشور خواهیم شد، اظهار داشت: در حال حاضر که پروژه در مرحله احداث است، با چالش‌هایی در حوزه تولیدات داخلی مواجه هستیم.

مدیرعامل شرکت فولاد اقلید پارس در پایان یادآور شد: از دولت محترم و معاون اول رئیس جمهور تشکر ویژه می‌کنیم که در بحث مجوزها به ما یاری رساندند و با افتخار اعلام می‌کنیم که در طرح‌های پیشران، حمایت خاصی از سوی دولت از این طرح‌ها صورت گرفته است.

معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان عنوان کرد:

اجرای پروژه‌های متعدد برای تامین اقتصادی و پایدار

امیر ساجدی

معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان با اشاره به تلاش‌های فولاد هرمزگان برای تحقق شعار سال یعنی «مهار تورم و رشد تولید»، تامین مواد اولیه و غلبه بر چالش‌های تامین را از اولویت‌های نخست مجموعه دانست.

مسبب فروغی بیان کرد: در سال جاری، همکاران مجموعه معاونت خرید بر آن شده‌اند تا همچون سال‌های گذشته، با عنایت به شعار سال مبنی بر رشد تولید، با خرید اقتصادی و پایدار، از خط تولید پشتیبانی کند. این مهم با کمک و همکاری دفاتر فنی، واحدهای خرید، کنترل کیفی و کنترل مواد و پشتیبانی خرید رقم خورده است.

وی افزود: در سال جاری برای اقلام استراتژیک، همچون گندله و آهن اسفنجی، تلاشی مضاعف شده است زیرا اشکالات زیرساخت‌های ریلی، جاده‌ای و فضای در دسترس انبار، تامین مواد اولیه را با چالش مواجه کرده و این مهم با تلاش مضاعف همکاران تا حد زیادی جبران شده است. برای مثال، در سال جاری، رکورد میزان حمل گندله در یک روز، توسط واحد حمل‌ونقل خرید شکسته شد. این رکورد از ابتدای راه‌اندازی تاکنون بی‌سابقه بوده و به ۲۳ هزار تن در یک روز رسیده است.

معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد: در واحد خرید مواد اولیه، با مطالعه دقیق بازار و انتخاب زمان خرید در نقطه بهینه، به گونه‌ای عمل شد که در ۶ ماهه اول سال جاری، ۸۰ درصد خرید گندله با کمترین قیمت بورس خریداری شود. همچنین هماهنگی لازم با گروه فولاد مبارکه به منظور اشتراک‌گذاری نیاز گروه و ایجاد شرایط رقابتی جهت تامین اقتصادی صورت پذیرفته است. علاوه‌براین، اقدامات لازم جهت تضمین خرید مواد اولیه برای آینده (میان‌مدت و بلندمدت) انجام گرفته است.

فروغی ادامه داد: علاوه بر موارد یادشده، جهت رفع موانع تامین (حمل، فضای موردنیاز برای انبار و...)، جلسات متعددی با راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران و مدیرعامل منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس و... برگزار شده که باعث رفع حدود ۶۰ درصد مشکلات گردیده است.

وی در خصوص اقدامات و دستاوردهای این معاونت در حوزه تامین، مطرح کرد: در سال ۱۴۰۱، با امضا و ابلاغ پنج قرارداد توسعه، گام بلندی در راستای توسعه فولاد هرمزگان، توسعه منطقه‌ای، افزایش ظرفیت‌های کارخانه، رشد تولید و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید برداشته شد. معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان در ادامه به بخشی از دستاوردها و اقدامات معاونت خرید اشاره کرد و گفت: کاهش شاخص زمان تامین در کلیه حوزه‌های خرید با برگزاری جلسات کمیته تحول خرید به صورت هفتگی و تعریف اقدامات و پیگیری‌های لازم و رصد آن به‌صورت مستمر؛ مانیتورینگ خرید در کلیه استپ‌ها و مراحل خرید به صورت هفتگی و اصلاح و پایش اطلاعات و داده‌های سیستم «is suite» خرید و در نهایت به‌روز شدن درخواست‌های خرید؛ ایجاد سیستم پشتیبانی خرید خارجی (در حال تست و استقرار)؛ ایجاد سیستم ارسال مستندات مالی (در حال تست و استقرار)؛ اضافه کردن وندورلیست سازندگان و تامین‌کنندگان فولاد مبارکه به وندورلیست فولاد هرمزگان بر اساس زمینه فعالیت‌ها؛ تدوین گردش کار و فرایند فروش مازاد و ایجاد چارت سازمانی مرتبط با فروش مازاد؛ کاهش ۸۸ درصدی هزینه دموراژ سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ علی‌رغم افزایش ۱۰۰ درصدی تعداد کانتینرها در مقایسه با سال ۱۴۰۰؛ تامین اقلام موردنیاز جهت راه‌اندازی کارخانه (قطعات یدکی، سرورها) در کمتر از سه روز پس از مشکلات سایبری؛ اخذ مجوزهای لازم و انجام توافقات قراردادی جهت جلوگیری از ضرر و زیان شرکت ناشی از خاتمه، فسخ یا طولانی شدن مدت قرارداد به دلیل تورم‌های افسارگسیخته کشور و تورم بی‌سابقه اروپا (برای مثال، انعقاد قراردادهای سیستم پیجینگ و اینترکام جرثقیل‌هایی سالن ذوب، سیستم‌های اعلان و اطفای واحد احیا، احداث سولفورزدا به صورت (EPC)، احداث غبارگیرهای فولادسازی و سیستم مخابراتی تونل برق)، تنها بخشی از دستاوردهای این معاونت به شمار می‌آیند.

فروغی خاطرنشان کرد: همچنین در بخش ساماندهی انبارهای شرکت فولاد هرمزگان، اقداماتی همچون حصارکشی انبارها به میزان دو هزار و ۳۰۰ متر، تسطیح و کفسازی انبارها به مساحت ۹۸ هزار مترمربع، تفکیک و زون‌بندی کالاهای فله به وسعت ۱۰ هزار مترمربع و انبارهای ضایعات، حفظ درصد استاندارد صحت موجودی کالا طبق انبارگردانی‌های سالیانه (کمتر از یک درصد ارزش ریالی کالاهای موجود در انبار)، کاهش متوسط زمان رسید کالا، حفظ امتیاز ایمنی انبارها، کنترل بودجه خرید اقلام مصرفی و عمومی با مغایرت کمتر از ۵ درصد، معادل‌یابی روغن کمپرسور واحد اکسیژن و تثبیت کنترل موجودی برخی از اقلام استراتژیک (گریس و...) پس از ۶ سال انجام شد.

وی در خصوص چالش‌های موجود در تامین مواد اولیه، اظهار داشت: معاونت خرید در بخش تامین با چالش‌های متعددی دست و پنجه نرم می‌کند که از جمله آن‌ها می‌توان به رفع باگ‌های سامانه (SRM) و امکان استفاده از استعلام الکترونیک و سامانه بر مبنای انتظار کارکردی، کمبود فضای انبار و تجهیزات انباشت و برداشت گندله و اسفنجی در منطقه ویژه، نبود یا کمبود زیرساخت‌های موردنیاز سیر، تخلیه و انباشت و برداشت (ریل، جاده، واگن برگردان، توزین و...)، کمبود فضای انبار مواد اولیه، قطعات یدکی و مصرفی و عدم تکافوی فضای در دسترس جهت انبار اقلام و مواد در صورت اجرای فاز توسعه اشاره کرد؛ همچنین در بخش تامین مواد اولیه، صادرات گندله و آهن اسفنجی توسط تامین‌کنندگان ادامه دارد و این موضوع با توجه به موقعیت جغرافیایی شرکت فولاد هرمزگان جنوب، بر تامین مواد اولیه، حمل و اشغال ظرفیت‌های ریلی و کامیونی تاثیر می‌گذارد.

معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان ادامه داد: در همین حال با مشکل تامین انرژی و سوخت (برق، گاز و گازوئیل) مواجهیم. نوسانات نرخ ارز و تورم بی‌سابقه ناشی از حوادث و رخدادهای جهانی مانند جنگ روسیه و اکراین و... نیز بر تامین کالاهای اروپایی در پروژه‌ها اثر گذشته است؛ ضمن اینکه با صدور بخشنامه‌های متعدد در منطقه ویژه، روند ثبت سفارش و رفع تعهد ارزی در مناطق ویژه پیچیده‌تر شده است. باید اضافه شود که پیمانکاران به دلیل شرایط اقتصادی ناپایدار، کمتر تمایل به شرکت در مناقصات دارند.

فروغی تاکید کرد: از طرفی، به دلیل افزایش حجم کاری با کمبود نیروی انسانی مواجهیم. تغییر قوانین بانکی در تامین کالاهای خارجی توسط پیمانکاران (عدم تخصیص ارز به پیمانکارانی که تولیدکننده نیستند)، نبود دسترسی به ارز حاصل از صادرات، عدم تغییر شاخص‌های سازمان برنامه و بودجه متناسب با بازار و تورم، از دیگر چالش‌های موجود در این زمینه به شمار می‌روند.

وی در ارتباط با راهکارهای پیشنهادی، خاطرنشان کرد: برای برون‌رفت از چالش‌های قابل‌کنترل، روش‌های مختلف و متنوعی انتخاب شده است. رصد وضعیت گذشته و نگاه به آینده، به ما این امکان را می‌دهد که برای تامین مواد اولیه، قطعات و تجهیزات برنامه‌ریزی کنیم. زمان‌بندی دقیق تامین با توجه به شرایط تامین انرژی به‌ویژه در فصول گرم که با محدودیت برق و در فصول سرد که با محدودیت گاز مواجهیم، ازجمله اقدامات بوده است؛ ضمن اینکه به موضوع قیمت تامین نیز توجه ویژه‌ای داریم. همچنین برای تامین به‌موقع، به هماهنگی بسیار زیادی با سایر واحدها نیاز داریم تا با ارسال به‌موقع درخواست‌ها از سوی آن‌ها و برگزاری جلسات مشترک و جلسات مدیریت هزینه بتوانیم در اسرع وقت نیاز آن‌ها را تامین کنیم. در عین حال اجرای پروژه‌های متعددی را نیز در دستور کار قرار داده‌ایم تا فرایند تامین تسهیل و تسریع شود.

معاون خرید شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد: علاوه‌براین، با توجه به قیمت تمام شده مواد اولیه از جمله گندله و آهن اسفنجی، جلسات مدیریت هزینه را به صورت مدون در جهت کاهش هزینه‌ها و خرید اقتصادی برگزار می‌کنیم؛ همچنین به منظور افزایش قدرت چانه‌زنی و کاهش بهای تمام شده مواد اولیه، با واحد خرید فولاد مبارکه هماهنگی و مشارکت داریم.

فروغی در پایان یادآور شد: در معاونت خرید با تمام توان در تلاشیم نیازهای شرکت در حوزه مواد اولیه، قطعات و تجهیزات به موقع و با قیمت اقتصادی تامین شود و امید است با همکاری سایر همکاران فولاد هرمزگان و گروه فولاد مبارکه، مسئولان منطقه ویژه، استانداری، وزارت صمت و سایر سازمان‌های ذی‌ربط، چالش‌ها به‌سرعت برطرف شود و شاهد تداوم رکوردشکنی‌ها و افتخارآفرینی‌ها در فولاد هرمزگان باشیم.

فولاد خوزستان پرچمدار بومی سازی قطعات فولادی در کشور

همانگونه که اهل فن و کارشناسان عنوان می کنند، نقش شرکت های دانش بنیان در صنعت فولاد ایران، برای این حوزه بسیار موثر است. این شرکت ها با بهره گیری از دانش و فناوری های نوین می توانند به بهبود فرآیندهای تولید، کاهش هزینه ها و افزایش کیفیت محصولات کمک کنند. همچنین، آن ها قادرند در تحقق اهداف انرژی پاک و کمک به محیط زیست نیز نقش مستقیمی داشته باشند. از طرف دیگر شرکت های دانش بنیان می توانند به ارتقای تکنولوژی های مورد استفاده در صنعت فولاد کمک کنند. آن ها به مانند پلی میان صنعت و دانشگاه ها عمل می کنند و با همکاری در تحقیقات و آزمایشگاه ها، نوآوری های جدید را به صنعت فولاد ارائه می دهند. شرکت های دانش بنیان کشور می توانند در ایجاد ارتباطات بین المللی نیز نقش موثری داشته باشند. در نهایت اینکه شرکت های دانش بنیان های داخلی ضمن همکاری با شرکت های دانش بنیان خارجی که موجب جذب سرمایه گذار، در اختیار گیری فناوری ها و... نیز می شوند، دانش خود را هم به صنعت فولاد ایران منتقل می کنند. در همین زمینه و با توجه به شعار سال ۱۴۰۱ که توسط مقام معظم رهبری با عنوان «سال تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» مطرح شد، یکی از شرکت هایی که با جدیت به این مهم از شروع سال گذشته پرداخت، شرکت فولاد خوزستان بود. فولاد خوزستان به این نتیجه رسید که شرکت های دانش بنیان می توانند بسیاری از چالش های صنعت فولاد که بر اثر تحریم ها و... وارد شده است را برطرف سازند. مدیران فولاد خوزستان در شروع کار خود با دانش بنیان ها قطع وابستگی به واردات قطعات را هدف گذاری کردند، لذا در این وادی که تا قبل از این ۲۵ درصد از قیمت تمام شده را به واردات اختصاص می دادند، موفق شدند این عدد را به کمتر از ۸ درصد برسانند. یعنی اینکه نه تنها از خروج قابل توجهی ارز جلوگیری کرده اند، بلکه با تمرکز بر این موضوع در همکاری با ۳۵۰ شرکت دانش‌بنیان و ۶ هزار سفارش به آن ها (بومی‌سازی ۱۵۶۰ قطعه) موجب اشتغال‌زایی در زیرمجموعه شرکت‌های دانش بنیان ایرانی نیز شده اند.

شکوفایی استراتژی فولاد خراسان در رکوردهای فروش

شرکت فولاد خراسان در شهریور ماه موفق به ثبت رکورد فروش شد که این موضوع می تواند به واسطه چندین عامل محقق شده باشد.

فولاد خراسان در دوران جدید توانست به بسیاری از اهداف و برنامه های خود سرعت ببخشد. شاید از اصلی ترین اقدامات صورت گرفته در این حوزه اجرای پروژه کنسانتره سازی پس از ۱۲ سال توقف بود که نشان می داد مدیران این مجموعه رویکرد جدیدی را پیش گرفته اند. اما در کنار این موضوع فولاد خراسان در مسیر رکوردزنی قرار گرفته است که می تواند به اجرای پروژه های توسعه ای بیشتر و همچنین تبدیل شدن فولاد خراسان به قطب فولادی شرق کشور، سرعت دهد. نگاهی به کدال نشان می دهد، فولاد خراسان برای سومین ماه پی در پی رکورد فروش محصولات خود را به ثبت رسانده است و در شهریور ماه موفق شده میزان فروش را به بالاترین میزان تا به امروز برساند. فولاد خراسان در شهریور ماه امسال به درآمد فروش ۲۳۰۱٫۸ میلیارد تومانی دست یافته که بالاترین درآمد ماهانه شرکت تاکنون بوده است. این رقم نسبت به مرداد ماه رشدی ۱۶٫۲ درصدی داشته و نسبت به ماه های گذشته با ۷۸٫۵ درصد رشد همراه بوده است. درواقع فولاد خراسان نرخ فروش خود را ۱٫۴ درصد نسبت به ماه های قبل تغییر داده است و به لطف فروش بالای شمش، بالاترین رکورد سال جاری را ثبت کرد و نسبت به ماه قبل رشد ۱۸٫۵ درصدی در فروش مقداری و نسبت به میانگین ماه های قبل رشد ۸۳٫۶ درصدی را گزارش کرده است. تحقق این رشد دلایلی به همراه دارد که در ادامه به تحلیل برخی از آنها می پردازیم: یکی از موضوعات مهم و اثر گذار بر تغییر روند گذشته در فولاد خراسان، تغییرات مدیریتی است. با روی کار آمدن طهمورث جوانبخت که پیش تر معاون فروش و بازرگانی فولاد مبارکه بود، این انتظار می رفت که برخی از سیاست های اجرایی گذشته که نتایج مثبتی به همراه داشت، این بار در فولاد خراسان اجرایی شود. درواقع پیشینه مدیریتی جوانبخت یکی از دلایل اصلی برای دستیابی به رکورد فروش است.

نوبت اول

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام

فراخوان مناقصات عمومی یک‌مرحله‌ای

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام در نظر دارد نسبت به برگزاری مناقصات ذیل اقدام نماید:

شماره مناقصه	موضوع مناقصه	مدت اجرا	برآورد	مبلغ تضمین – ریال	رشته مورد نیاز
۸۳/۴۰۲/۶۳	خرید۱۰دستگاه دوربین نظارتی با براکت	۱ ماه	۲۶/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	مطابق پیوست

آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
آخرین مهلت تحویل پیشنهادات: ۱۴۰۲/۰۷/۳۰
تاریخ بازگشایی پاکات: ۱۴۰۲/۰۸/۰۱

نوع تضمین: تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانتنامه‌های موضوع بندهای الف، ب، پ، ج، چ و ح ماده ٤ آیین نامه تضمین معاملات دولتی (شماره ۱۲۳٤۰۲/ت ٥۰٦٥۹ مورخ ۹٤/۰۹/۲۲ می‌باشد.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات و مراحل بعد از آن از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. فیش واریزی نقدی شماره شبای حساب تمرکز وجوه سپرده **IR٦۰۰۱۰۰۰٤۰٦۷۰٦۳۷۰۷۷٦۰۷٦٥**- تمرکز وجوه سپرده نزد بانک ملی مرکزی می‌باشد شناسه **۹۸۱۲۸۲٤٦۷۲۰۰۰۰٤۰٦۷۰٦۳۷۰۷۷٦۰۷٦٥** محل تحویل پاکت الف ایلام – بلوار مدرس – اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان ایلام – واحد دبیر خانه جهت دریافت اطلاعات مناقصه به سایت اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایید.

تلفن تماس ۰۸٤۳۳۳۳۰۱۹٥- ۰۸٤۳۳۳٦۲۹۲۲- ۰۸٤۳۳۳۳۸٤۰۰ - اداره پیمان و رسیدگی **فاکس** ۳۳٤۱٦۳۸

روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل ونقل جاده ای استان ایلام

روزگار معدن
سه‌شنبه
• ۱۸ مهر ۱۴۰۲ • ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۱۶۶

تأمین برق پایدار با توسعه ظرفیت نیروگاهی

ناترازی تولید و مصرف برق در کشور در تابستان ۱۴۰۰ خاموشی‌های گسترده‌ای را رقم زد که هم نارضایتی مردم را در پی داشت و هم فعالان صنعتی را با مشکل روبرو کرده بود. دولت سیزدهم زمانی که سکان امور را در دست گرفت وارث این ناترازی بود زمانی که «علی‌اکبر محرابیان» سکان وزارت نیرو را در دولت سیزدهم به دست گرفت عزم خود را جزم کرد تا با رفع بخشی از ناترازی برق پایداری برای تابستان ۱۴۰۱ تأمین کند تا خاطره روزهای سخت تابستان ۱۴۰۰ اندکی التیام یابد.

اقدامات به‌فوریت در دستور کار قرار گرفت و تابستانی بدون خاموشی برای ۱۴۰۱ رقم زد و متعاقب آن تابستان ۱۴۰۲ هم بدون خاموشی ثبت شد که بخشی از آن حاصل توسعه ظرفیت نیروگاهی بود که با جدیت تمام از سوی وزارت نیروی دولت سیزدهم دنبال شد.

معاون توسعه طرح‌های شرکت برق حرارتی در همین رابطه گفت: ۴۰ واحد نیروگاه حرارتی جدید از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم تاکنون به ظرفیت پنج هزار و ۷۰۵ مگاوات برای کمک به کاهش ناترازی، اشتغال‌زایی و ایجاد برق پایدار در شبکه سراسری وارد مدار شده است.

«محمد رمضانی» درباره عملکرد دولت سیزدهم در احداث واحدهای جدید نیروگاهی، گفته است: هفت هزار و ۷۰۵ مگاوات از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم تاکنون به ظرفیت نیروگاه‌های حرارتی کشور افزوده شده است که این اقدام از طریق سنکرون ۴۰ واحد جدید نیروگاهی به ظرفیت پنج هزار و ۷۰۵ مگاوات و همچنین رفع محدودیت نیروگاه‌های بخاری و افزایش توان عملی نیروگاه‌های گازی موجود به ظرفیت دو هزار مگاوات محقق شده است. همچنین اخیراً علی‌اکبر محرابیان وزیر نیرو در گفت‌وگو با ایرنا، اظهار کرد: دولت سیزدهم در حالی در سال ۱۴۰۰ شروع به کارکرد که در صنعت برق با ناترازی بسیار شدیدی مواجه بود، بااین‌حال از همان ابتدای کار تلاش کردیم تا با برنامه‌ریزی یکپارچه و منسجم تأمین پایدار برق به‌ویژه در تابستان سال ۱۴۰۱ را در دستور کار قرار دهیم. وزیر نیرو دررابطه‌با جزئیات افزایش دمای هوا در تابستان سال جاری و اثر آن بر روی میزان مصرف برق نیز، گفت: برای دوره گرم سال جاری سه سناریوی افزایش ۳ درصدی، افزایش ۴ درصدی و افزایش ۶ درصدی مصرف برق پیش‌بینی‌شده بود که به طور متوسط بدبینانه‌ترین سناریو یعنی افزایش ۶ درصدی رقم خورد، اما این همه ماجرا نبود و به‌واسطه افزایش شدید دما در مرداد و شهریور ۳۶ بار رکورد مصرف برق سال ۱۴۰۱ شکست که در این بازه‌های زمانی مصرف برق کشور تا ۹ درصد افزایش را نیز نسبت به سال قبل ثبت کرد.

قیمت نفت چرا کاهش یافت؟

مهدی کاوه‌ای

رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی گفت: عربستانی که در ماه‌های گذشته وقتی نسبت به ۳ یا ۴ دلار کاهش قیمت حساسیت نشان می‌داد چرا با کاهش قیمت ۱۲ دلاری قیمت نفت همچنان موضع گیری نکرده است.

محمد صادق جوکار با اشاره به نوسان قیمت نفت در هفته‌های اخیر گفت: از ۲۷ سپتامبر نشانه‌هایی بر افول قیمت نفت وجود داشت و از نقطه ۹۶ دلار به ۸۴ دلار رسید یعنی کاهش ۱۲ دلاری قیمت اما سوال اینجاست که چه عاملی باعث این کاهش قیمت شدید شد. وی ادامه داد: تمام مؤلفه‌های بنیادی که می‌توانست منجر به کاهش قیمت نفت شود به صورت توالی زمانی، مورد برسی قرار گرفته است.

به گفته جوکار در گزارش بانک جهانی می‌بینیم که رشد اقتصادی حوزه شرق آسیا مقداری از پیش بینی‌های اولیه کمتر شده است به طوریکه رشد اقتصادی چین پیش بینی می‌شد در سال ۲۰۲۴ نزدیک به ۴.۸ درصد باشد اما در گزارش جدید ۴.۴ را نشان می‌دهد. یا آمار و اخبار آمریکا نشان می‌دهد این کشور نرخ بهره را به ۲۵ درصد می‌رساند با این حال انتظار بر این بود که قیمت نفت ۴ تا ۶ دلار کاهش پیدا کند ولی کاهش قیمت شدیدتر از پیش بینی‌ها بود.

رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی خاطر نشان کرد: به نظر نمی‌رسد مؤلفه‌های بنیادین باعث کاهش ۱۲ دلاری قیمت نفت شود و قطعاً مسأله‌ای که در عرصه بین المللی هم مطرح شده بر کاهش قیمت نفت تأثیر گذار بوده است. بیش از یک ماه است که نا اطمینانی به تقاضا در بازار وجود دارد.

وی ادامه داد: تمامی این موارد در کنار یکدیگر می‌تواند بیان کننده این باشد که چرا قیمت نفت به شدت کاهش پیدا کرد به خصوص برای بورس بازان که یکباره در موقعیت فروشنده قرار گرفتند. ناگفته نماند برخی از شاخص‌های اقتصادی نمی‌توانست باعث کاهش قیمت شود به عنوان مثال میزان ذخیره سازی نفت در آمریکا ۲.۲ میلیون بشکه در هفته گذشته کاهش پیدا کرده است که معمولاً اثر افزاینده در قیمت نفت دارد.

جوکار خاطر نشان کرد: در این شرایط شاخص‌های اقتصادی شاخص‌های دوگانه‌ای بودند مانند نرخ بیکاری و میزان استفاده از تسهیلات بیکاری در آمریکا که همواره ثابت است و اینگونه نبود که یکباره آمار نگران کننده‌ای از اقتصاد آمریکا منتشر شود. وی توضیح داد: در کنار مؤلفه‌های بنیادین روز ۵ شنبه هیأت آمریکایی به همراه معاون وزیر امور خارجه آمریکا به عربستان سفر کرد و به نظر می‌رسد این سفر در سطح کارشناسی موفقیت آمیز بوده است که این مسئله می‌تواند در بازار نفت تأثیر گذار باشد. رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی اضافه کرد: آنچه منتشر شد و بنیاد کارنگی هم گزارش مفصلی از آن منتشر کرد مبتنی بر این است که بر خلاف سیاست‌های همیشگی آمریکا، سطحی از غنی سازی را برای عربستان به رسمیت شناختند البته این مساله برگ برنده برای عربستان است که به نظر می‌رسد آمریکا آن را پذیرفته است. جوکار با اشاره به اینکه به نظر می‌رسد توافق سه جانبه‌ای بین عربستان، آمریکا و رژیم صهیونیستی در حال انجام است، خاطر نشان کرد: در این توافق، عربستان به سطحی از غنی سازی دست پیدا می‌کند و به یک پیمان دفاع مشترک خواهد رسید و در مقابل تعهد می‌کند مداخلات خود را در مقابل کاهش داوطلبانه تولید نفت کنار گذارد و به قیمت نفت شوک کاهنده وارد کند.

رئیس مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی ادامه داد: به نظر می‌رسد بازار، سفته بازان و تریدر ها نسبت به این اخبار احساس نا امنی کردند، زیرا ممکن است بازار در آتیه متناسب با این تعامل راهبردی بین آمریکا و عربستان با افزایش عرضه روبرو شود. چرا که طی سه هفته گذشته تمام تحلیل‌ها نسبت به تراز بازار نشان می‌داد.

جوکار اضافه کرد: بورس بازان و سفته بازان به این جمع بندی رسیدند که احتمالاً عربستان از سیاست کاهش داوطلبانه عقب نشینی می‌کند البته مشروط بر اینکه توافق نهایی شود که در نتیجه قیمت‌ها کاهش پیدا می‌کند.

وی خاطر نشان کرد: این گفت‌وگو ها به گونه‌ای نیست که به تازگی اتفاق افتاده باشد به نظر می‌رسد چند هفته است که در شرف جمع بندی نهایی است زیرا جمعه بعد از ظهر گزارش آگوست منتشر شد؛ که نشان می‌داد کشورهای اوپک پلاس در ماه گذشته یک میلیون ۳۶۰ هزار بشکه کمتر از سطح توافق تولید کرده اند.

جوکار اضافه کرد: نکته دیگری که از اهمیت به سزایی برخوردار است آن است که امارات را در کشورهای اوپک داریم که ظرفیت تولیدش ۵ میلیون بشکه در روز است که بسیار کمتر از ظرفیت تولید خود در اوپک پلاس تولید می‌کند که این کشور نیز به افزایش تولید تمایل دارد.

وی در رابطه با عدم موضع گیری عربستان نسبت به کاهش قیمت نفت، توضیح داد: عربستان، کشوری است که نسبت به قیمت نفت حساسیت دارد، زیرا بودجه خود را از طریق فروش نفت تأمین می‌کند. این کشور ۱۰.۵ میلیون بشکه تولید نفت دارد که اگر مصرف داخلی را کم کنیم ۷.۵ میلیون بشکه را با نفت ۸۱ دلاری می‌فروشد.

وی خاطر نشان کرد: این کشور در سال ۲۰۲۳ نیازمند ۲۲۱ میلیارد دلار درآمد بود اما اکنون یک و نیم میلیون بشکه کاهش داوطلبانه داشته است یعنی به عبارتی امکان فروش ۶ میلیون بشکه نفت را دارد، مشروط بر این که قیمت نفت بین ۹۹ تا ۱۰۱ دلار باشد تا با کسری بودجه مواجه نشود.

رئیس مؤسسه مطالعات انرژی یادآور شد: این مساله جای ابهام دارد که چگونه قیمت نفت ۸۴ دلار است و عربستان هنوز موضع‌گیری رسمی نشان نداده است. وال استریت ژورنال در گزارش اخیر خود آورده است اگر قیمت‌ها در سال ۲۰۲۴ بالا باشد ممکن است عربستان سیاست‌های کاهش داوطلبانه خود را کنار بگذارد. وی در خاتمه با اشاره به اتفاقات اخیر در منطقه خاطر نشان کرد: رخدادهای اخیر ممکن است این توافق را تحت تأثیر قرار دهد و عربستان سیاست خود را تغییر دهد.

ذخیره‌سازی و برداشت گاز از میادین مشترک مهم‌ترین راهکار رفع ناترازی

یک کارشناس حوزه انرژی معتقد است یکی از موضوعات مهم در زمینه رفع ناترازی استفاده از منابع گازی کشور در میادین مشترک گازی و تمرکز بر ذخیره‌سازی گاز بوده که دولت سیزدهم با ورود به این حوزه، اقدامات خوبی رقم زده است که باید این رویکرد تداوم یابد تا با تولید و ذخیره‌سازی گاز به ناترازی مقطعی گاز کشور در فصول سرد سال پایان دهیم.

مهدی هاشم‌زاده، با اشاره به ناترازی گاز در کشور، اظهار کرد: دو نوع ناترازی مقطعی و دائم در کشور داریم که ناترازی مقطعی تنها در برخی فصول اتفاق می‌افتد و به دلیل افزایش مصرف بخش خانگی است؛ در بخش خانگی موضوع مورد توجه، بخاری‌ها هستند که باید اصلاح انرژی در آن‌ها صورت بگیرد.

او ادامه داد: در حال حاضر میزان مصرف بخش خانگی ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیون است که با ورود بخاری‌ها و بحث گرمایش این میزان مصرف به ۸۰۰ تا ۸۵۰ میلیون مترمکعب در روز می‌رسد و بهینه کردن وسایل گرمایشی مانند بخاری تاثیر حدود ۲۰ درصدی در کاهش مصرف گاز در فصول سرد سال دارد.

وی با بیان این‌که این نوع ناترازی مقطعی با ناترازی که می‌تواند کل اقتصاد را در طول یکسال درگیر کند، متفاوت است، درواقع برخورد با ناترازی مقطعی باید در همان زمان باشد، اظهار کرد: همچنین بخش دیگری که مصرف بالای گاز دارد، بخش نیروگاهی است؛ مهم‌ترین مشکل بحث مربوط به نیروگاه‌ها این است که عمدتا گازسوزند، چراکه ۸۵ درصد سوخت نیروگاه‌ها توسط گاز تامین می‌شود.

این کارشناس حوزه انرژی با تاکید بر این‌که گاز مهم‌ترین سوختی است که در نیروگاه‌ها استفاده می‌شود، اظهار کرد: متوسط گازی که در نیروگاه‌ها در دنیا استفاده می‌شود، ۳۵ درصد است یعنی ایران پاک‌ترین برق را تولید می‌کند، در کشورهای دیگر زغال سنگ و مازوت نیز به عنوان سوخت نیروگاهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. سهم نیروگاه‌های زغال سنگی در اقتصاد دنیا بالای ۴۰ درصد است اما در ایران نیروگاه‌های زغال سنگی چندانی نداریم.

هاشم‌زاده با بیان اینکه این موضوع یکی از مشکلات جدی ماست و باید به سمت نیروگاه‌های زغال سنگی و کاهش مصرف گاز برویم، گفت: موضوع دیگر بحث صنعت و ناترازی موجود در این حوزه است که چند پیشنهاد در این حوزه مطرح شده و برخی از آن‌ها وارد مرحله اجرایی شده است.

وی با بیان اینکه هدایت منابع صنایع به سمت میادین مشترک جنوبی انجام شده و اتفاقات مثبتی در حال رخ دادن است و به سمت توسعه میادین مشترک پیش می‌رویم، تاکید کرد: عدم توسعه این میادین مشترک تبعات زیادی دارد که خوشبختانه در این حوزه اقدامات مثبتی رقم خورده است، اکنون با توجه به این‌که تکنولوژی و فناوری داریم در بخش منابع دولتی و سرمایه‌گذاری مستقیم صنایع اتفاقات مثبتی هم در میادین مشترک گازی با عربستان در میدان فرزاد B و فروزان و میدان آرش که مشترک با کویت است؛ آماده بهره‌برداری هستیم که مذاکرات در حال انجام است.

این کارشناس حوزه انرژی با تاکید بر اینکه با مجموع اقدامات صورت گرفته، سیستم پاسخ‌گویی به صنعت نیز در حال انجام است، گفت: مهم‌ترین راهکار رفع ناترازی مقطعی گاز که ایران گرفتار آن است، مسئله ذخیره‌سازی گاز است؛ این موضوع طی دولت قبل و در هشت سال اخیر مورد توجه قرار نگرفت اما مدتی است که دولت روی آن، متمرکز شده و در مخازن ذخیره گاز در سمت شهرهای سرخس و قم ذخیره‌سازی انجام می‌شود و ذخیره‌سازی حدود ۲۰ میلیون مترمکعب در روز برنامه‌ریزی شده که باید تا اواسط سال ۱۴۰۳ صورت بگیرد.

به گفته هاشم‌زاده، این عدد بسیار کم است چراکه متوسط دنیا ۱۸ درصد است. اگر مصرف را حدود ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیون مترمکعب در نظر بگیریم باید ۲۰۰ میلیون مترمکعب ذخیره‌سازی داشته باشیم که عدد ۲۰ میلیون مترمکعب یا حتی ۴۰ میلیون مترمکعب عدد جدی نیست و مهم‌ترین راه‌حل ناترازی مقطعی، ذخیره‌سازی گاز است که آغاز شده است.وی با اشاره به اقداماتی که در شمال کشور انجام می‌شود، گفت: باتوجه به اینکه عمده منابع گاز در جنوب کشور قرار دارد، باید بخشی از ناترازی را نیز با واردات یا سوآپ گاز جبران کنیم. در همین رابطه دولت سیزدهم نیز اقدامات خوبی را با روسیه در حوزه سوآپ گاز انجام داده است و می‌توانیم ما در شمال گاز را تحویل بگیریم و گاز مایع یا گاز طبیعی به سمت هند و پاکستان بدهیم.

انرژی ارزان بلای جان توسعه کشور

سهم توسعه پایین‌دست از رشته فعالیت فلزی ایران به دلیل انرژی ارزان و استفاده نکردن دولت از ابزار مالیاتی از ۵۰ درصد در سال ۱۳۷۰ به ۱۸ درصد در سال ۱۴۰۰ کاهش پیدا کرده است.

استراتژی توسعه صنعتی به مجموعه‌ای از جهت‌گیری‌های بلندمدت دولت اطلاق می‌شود که در بُعد خارجی چارچوب و نحوه ارتباط بخش صنعت کشور با اقتصاد جهانی را تعریف می‌کند. همچنین در بُعد داخلی به طور غیرمستقیم بر تخصیص منابع بین صنایع و یا گروه‌های صاحب نفوذ جامعه اثر می‌گذارد.

بنابراین با در نظر گرفتن مفهوم توسعه صنعتی به‌عنوان یک مسیر و یا یک مرحله از گذار توسعه اقتصادی، می‌توان استراتژی صنعتی را به نقشه راهی تشبیه کرد که سیاست صنعتی در لایه‌ای پایین‌تر از آن، ابزارها، بودجه، ملزومات و تاکتیک‌های اجرایی طی مسیر را مشخص می‌کند. در واقع، سیاست مذکور دربردارنده همه سیاست‌های صنعتی، تجاری، ارزی، پولی و مالی است که همگی در یک راستا و به صورت هماهنگ در جهت تحقق استراتژی توسعه صنعتی، تنظیم می شوند.

سیاست‌گذاران با تدوین استراتژی‌های توسعه صنعتی اهداف متفاوتی را دنبال می‌کنند. این اهداف شامل قطع حلقه‌های وابستگی به‌جامانده از دوران استعماری و ایجاد استقلال سیاسی، خلق اقتصادی مدرن و متنوع، به‌صورت هماهنگ و منسجم، ایجاد اشتغال، صرفه‌جویی در هزینه‌های ارزی از طریق سیاست‌های جایگزینی واردات و ایجاد درآمدهای ارزی از طریق گسترش صادرات و کسب شان و اعتبار سیاسی ناشی از توفیقات اقتصادی و حفظ امنیت ملی است. با توجه به ضرورت برنامه توسعه صنعتی در جهت اهداف یاد شده، طی ۳۰ سال گذشته روند توسعه صنعتی ایران مسیر معکوس را طی کرده و به جای حرکت به سمت صنایع پایین دست، افزایش سود صنایع بالادستی دنبال شده است.

▣ ذره‌بین آمار بر توسعه رشته صنعت فلزات در ایران

در این راستا به منظور بررسی توسعه صنعتی در ایران با اتکا به آمار سازمان برنامه و بودجه از سهم ارزش افزوده، رشته صنعت فلزی کشور به عنوان یکی از زنجیره‌های ارزش افزوده اقتصاد ایران را مورد بررسی قرار داده‌ایم.

پیش از ورود به بررسی یاد شده، رشته صنعت فلزی در ایران را به سه بخش استخراج معادن (بالادست)، فلزات پایه (میان دست) و محصولات فلزی (پایین دست) تقسیم بندی می‌کنیم. این تقسیم بندی با توجه به شرایط رشته صنعت فلزی ایران انجام شده و کاربرد کلان نخواهد داشت.

بر اساس آمار با توجه به دسته بندی انجام شده، سهم کل رشته صنعت فلزی ایران از اقتصاد ایران با رشد ۷۷,۲ درصدی در ۳۰ سال گذشته و رشد متوسط سالانه ۲,۶ درصد به ۳,۹ درصد از کل ارزش افزوده اقتصاد ایران رسیده است. در نگاه اول، ممکن است این آمار مثبت تلقی شود اما توجه دقیق‌تر با تفکیک محصولات خبر از وضعیت دیگری دارد. بر این اساس در سال ۱۳۷۰، میزان ۵۰ درصد از ارزش افزوده کل رشته صنعت فلزی در ایران مرتبط با محصولات پایین دست بوده است. اما این سهم در سال ۱۴۰۰ به ۱۸ درصد رسیده است.

از طرفی محصولات بالادست در سال ۱۳۷۰، میزان ۱۴ درصد و محصولات میان دست در آن سال ۳۶ درصد از ارزش افزوده زنجیره فلزات را به خود اختصاص داده بودند اما سهم این دو بخش طی ۳۰ سال گذشته با افزایش مواجه شده و به ۴۱ درصد رسیده است.

▣ انرژی ارزان، بلای جان صنعت کشور

در این راستا، جواد دارابی، کارشناس حوزه انرژی به خبرنگار فارس گفت: انرژی ارزان به بلای جان صنعت کشور بدل شده و در مواردی نرخ حامل‌های انرژی صنایع انرژی بر که عمدتا در بالادست و میان دست ارزش افزوده قرار دارند، از پایین دست ارزان‌تر است. این کارشناس انرژی تاکید کرد: مسیر ارزش افزوده باید برعکس باشد و دولت با ابزار نرخ انرژی و ایجاد معافیت برای پایین دست و افزایش هزینه انرژی بالادست با کاهش حاشیه سود بالادست و افزایش سود پایین دست، زنجیره ارزش افزوده را به سر منزل مقصود برساند.

محمد محبی، کارشناس اقتصادی با اشاره به اهمیت استفاده از ابزار مالیات در پیاده‌سازی توسعه صنعتی گفت: ما در کشور عملا برنامه توسعه صنعتی نداریم اما اگر داشتیم، مالیات رکن اجرای این برنامه بود.

وزارت نفت مجاز به مشارکت در احداث پالایشگاه‌های خارجی شد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه نوبت صبح امروز (دوشنبه ۱۷ مهر ماه) و در جریان رسیدگی به گزارش کمیسیون تلفیق لایحه برنامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران، بند الف ماده ۴۴ لایحه را تصویب کردند. طبق این مصوبه، با هدف تولید حداکثری و در راستای توسعه دیپلماسی انرژی و حضور در بازارهای بین‌المللی، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- وزارت نفت مجاز است از طریق شرکت ملی نفت ایران بدون واگذاری مالکیت در میادین مشترک، نسبت به عقد قراردادهای بهره‌برداری مشترک با همسایگان و همچنین عقد قراردادهای مشارکت در تولید میادین مشترک با رعایت اصل ۷۷ و قوانین اقدام نماید.

بر اساس بند (ب) ماده ۴۴ این لایحه که به تصویب نمایندگان رسید، وزارت نفت مجاز است در راستای توسعه دیپلماسی انرژی، حضور در بازارهای بین‌المللی و خنثی سازی تحریم با توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی از طریق شرکت‌های تابعه ذیربط یا شرکت‌های متقاضی غیردولتی مشروط به اخذ تضامین لازم برای دریافت خوراک از جمهوری اسلامی ایران، نسبت به مشارکت در احداث پالایشگاه یا پتروپالایشگاه جدید خارجی یا تملک سهام آنها و نیز افزایش ظرفیت داخلی پتروپالایش نفت کشور به میزان ۳۰۰ هزار بشکه در روز از طریق تهاتر خدمات (مهلت تنفس) و تجهیزات مورد نیاز از محل تحویل نفت خام مازاد بر تعهدات بودجه‌ای با تصویب شورای اقتصاد اقدام نماید. وزارت نفت مکلف به توسعه زیرساخت‌های لازم برای ذخیره‌سازی گاز طبیعی شد

مطابق با بند پ ماده ۴۴ این لایحه وزارت نفت مکلف است: از طریق شرکت تابعه ذیربط در امور گاز و از محل منابع داخلی شرکت مذکور و نیز منابع حساب «سرمایه‌گذاری نفت و گاز» و با جلب مشارکت بخش خصوصی نسبت به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم برای ذخیره‌سازی گاز طبیعی از جمله مخازن زیرزمینی و مخازن روزمینی به نحوی اقدام نماید که میزان تولید از محل ذخیره سازی گاز طبیعی در دوره دو ماهه اوج در پایان برنامه به حداقل یک صد و بیست میلیون متر مکعب گاز طبیعی در روز افزایش یابد.

یادداشت

فاجعه‌ای به نام مازوت سوزی

امیرحسن کاکایی
عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

چند سالی است به‌تدریج کمبود انرژی در صنایع گوناگون بیشتر می‌شود و در تابستان و زمستان صنعتگران با مشکلات بسیار روبه‌رو می‌شوند تا مردم عادی کمتر مشکل داشته باشند. در این میان، رفتار دولت‌ها خیلی جالب است. راه‌حل دم‌دستی و توصیه اکید آنها، خرید ژنراتورهای دیزل و راه‌حل دم‌دستی نیروگاه‌ها هم در برخی موارد استفاده از مازوت است.

قرن ۲۱ و استفاده از مازوت به‌عنوان سوخت، آن هم در کشور پیشرفته‌ای به‌نام ایران که دارای انواع فناوری است و از نظر علمی جزو سرآمدان دنیا به حساب می‌آید، یک فاجعه است. فاجعه‌ای که به‌طورقطع سیاست‌گذاران بی‌سواد ما آن را رقم زده‌اند. چرا اینقدر با قدرت اتهام بی‌سوادی می‌زنم؟ چون خوشبینانه‌ترین حالتی است که می‌توانم باور کنم که چنین سیاست‌گذاری‌هایی در این کشور پیشرفته انجام می‌شود. اگر می‌خواستم بدبین باشم، به‌طورحتم می‌گفتم عده‌ای خائن این بلاها را سر ما می‌آورند. باور دارم عمده سیاست‌گذاران ما انسان‌های خدومی هستند که دل‌شان برای اعتلای این مرز و بوم می‌سوزد و می‌خواهند واقعا برای مردم رفاه به‌ارمغان بیاورند.اما چرا ادعا می‌کنم این سیاست‌گذاری‌ها نتیجه بی‌سوادی است؟ امروز همان‌طور که علم فیزیک، مکانیک، برق، پزشکی و داروسازی پیشرفت کرده، علوم انسانی و به‌ویژه علوم اقتصادی، سیاسی، حقوقی و سیاست‌گذاری هم پیشرفت‌های قابل‌ملاحظه‌ای در دنیا و ایران داشته است.

امروزه بسیاری از دانشگاه‌های ما در این زمینه‌ها دکتر تربیت و مقالاتی در سطح بین‌المللی چاپ می‌کنند. امروز دنیا به‌شدت در برخی زمینه‌ها مشغول همکاری جدی است و تمام سعی خود را می‌کند که دانش به‌دست‌آمده در جاهای گوناگون را در تمام دنیا به‌اشتراک بگذارد تا همه از آن منتفع شوند. برخی پدیده‌ها خواه‌ناخواه جهانی است. یکی از آن ابرپدیده‌ها، محیط‌زیست است و یکی از مهم‌ترین پدیده‌های زیرمجموعه این ابرپدیده، آلودگی هواست. سالانه هزاران مقاله در این زمینه چاپ و صدها گردهمایی و سمینار برگزار می‌شود. پس اگر کسی سیاست‌گذار در زمینه انرژی باشد و بدون‌توجه به آثار زیست‌محیطی سیاست‌گذاری‌های ارتجاعی انجام دهد، واقعا بی‌سواد است.

آیا همه سیاست‌گذاران بی‌سواد هستند؟ خیر. اما نتیجه این سیاست‌گذاری‌ها که سیاست‌های ابلاغی است، نشان می‌دهد اکثریت با بی‌سوادهاست.یکی از مهم‌ترین مسائل انرژی، آلودگی محیط‌زیست و به‌ویژه هواست. برخی یادشان است که در ۳۰ سال پیش به این طرف، چه تلاشی شد تا نیروگاه‌های مازوت‌سوز تبدیل به گازسوز شوند و فقط در شرایط اضطراری از گازوئیل استفاده کنند. اما حالا که سیاست‌گذاران بخش مصرف انرژی و بخش حمل‌ونقل شکست خورده‌اند و مصرف گاز و بنزین و برق از حد توان تولید ما فراتر رفته است، سیاست‌گذاران بخش تولید و توزیع انرژی، جا پای آنها گذاشته‌اند و در حال رقم زدن فاجعه دردناکی در این بخش هستند.

بد بودن سوزاندن مازوت به‌اندازه کافی برای همگان روشن است و اغلب مسئولان از خجالت، مصرف آن را کتمان می‌کنند. درباره استفاده از موتورهای دیزل و سوخت گازوئیل کمی موضوع مبهم است. در این راهبرد موقتی، ۲ اشکال اساسی وجود دارد.

نخستین اشکال این است که ما صنایعی را که به‌سمت استفاده درست از برق برده‌ایم، مجبور می‌کنیم دوباره وارد بحثی شوند که تخصصی در آن ندارند و در نتیجه، استفاده بهینه‌ای هم از نیروگاه محلی نخواهند داشت.

نیروگاه‌داری خود یک مجموعه تخصص است که هر کسی ندارد و وقتی نیروگاه‌ها را به‌صورت پراکنده و همگانی توزیع کنیم، مطمئنا در مجموع بهره‌وری آن کمتر از تولید برق توسط متخصصان است. پس با اینکه می‌رویم آلودگی محیط‌زیست را افزایش دهیم، در ضمن تامین گازوئیل هم به یک معضل تبدیل می‌شود.

مشکل دوم این است که وقتی تولید برق را به این صورت به کارخانجات پاس می‌دهیم، موضوع سرمایه‌گذاری‌های اساسی در زمینه توسعه نیروگاه‌ها و شبکه‌های توزیع، با مشکلات اقتصادی روبه‌رو می‌شود. همچنین، با این پاسکاری، در عمل سرپوشی می‌گذاریم بر مسئله اصلی یعنی مصرف بالا و نامناسب.

با این کار به تعمیق مشکلات کشور کمک می‌کنیم. به‌عبارتی داریم همان کاری را با نظام تولید و توزیع انرژی انجام می‌دهیم که درباره افزایش خودروسواری و تضعیف حمل‌ونقل عمومی انجام داده‌ایم.برگردم به صنعت خودرو که در این روزها بیمارتر است و با قطعی‌های برق در تابستان حسابی ضربه خورده و باوجود بی‌پولی شدید، ناچار شده تا سرمایه‌گذاری نامناسبی روی توسعه مولدهای برقی در کارخانجات انجام دهد و مشکل تامین گازوئیل و تعمیر و نگهداری نیروگاه‌ها به مشکلات قبلی آن افزوده شده است. البته باتوجه به اینکه این نوع نیروگاه‌ها، هزینه‌های بالاتری نسبت به نیروگاه‌های متمرکز در دست متخصصان دارند، در عمل هزینه‌های صنعت نیز افزایش یافته است.

متاسفانه در سال‌های اخیر باوجود هشدارهای متخصصان دلسوز، به نوع و بهره‌وری مصرف در کارخانجات توجه جدی نشد. حالا هم که به‌ناچار سبد انرژی کارخانجات در حال تغییر است، به‌علت کمبود شدید سرمایه و همچنین سواد، متاسفانه کمتر کسی به فکر استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر است. این کار در کشورهای پیشرفته، توسط خود دولت‌ها برنامه‌ریزی و اتفاقا بهانه‌ای برای رشد صنایع مختلف و جهش فناورانه و در نهایت رشد اقتصادی می‌شود.البته به‌تازگی صنعت وزیری باسواد و متخصص در حوزه انرژی پیدا کرده است، اما آنقدر مشکلات متعدد گرفتارش کرده‌اند که نمی‌تواند با آرامش فکر کند و به حرف آدم‌های باسواد گوش دهد.

پس تنها کاری که درحال‌حاضر از دستش برمی‌آید، جلب‌توجه صنایع، سیاست‌گذاران و مردم به‌سمت خودروهای برقی است.

باوجود جالب بودن راهکار ایشان، متاسفانه از بدجایی و در بدزمانی این تغییر را آغاز کرده‌اند. اگر مسائل ریشه‌ای حل نشود و قرار باشد، مصرف ما همچنان بالا، توزیع ما همچنان ناکارآمد و تولید ما به روش‌های سنتی باشد، اوضاع روزبه‌روز بدتر می‌شود.

در نهایت، نرخ بدتر شدن کمی کند می‌شود، اما نتیجه آن، خروج از این حلقه باطل تخریب محیط‌زیست و اقتصاد و سلامتی مردم نخواهد بود.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

سه‌شنبه
• ۱۸ مهر ۱۴۰۲
• ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵
• ۱۰ اکتبر ۲۰۲۳
• سال ششم
• شماره ۱۱۶۶

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر: ۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه: صمیم

عرضه ۲۴۰ هزار تن شمش بلوم در بورس کالا

روز گذشته ۷۹۷ هزار تن انواع کالا و محصول در بازار فیزیکی بورس کالا عرضه شد در لیست عرضه‌های دیروز، ۲۴۰ هزار تن شمش بلوم در تالار صنعتی روی تابلو رفت.

تالار محصول‌های صنعتی و معدنی روز گذشته شاهد عرضه ۲۴۰ هزار و ۸۵ تن شمش بلوم، ۸ هزار تن ورق رنگی، ۷ هزار و ۵۰۰ تن ورق قلع اندود، ۷ هزار تن ورق سرد، ۵ هزار تن ورق گالوانیزه و ۵۰۰ تن شمش چدن بود.

همچنین ۲۶ هزار و ۷۶۷ تن مواد پلیمری و شیمیایی در تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی عرضه شد.

تالار صادراتی میزبان عرضه ۱۰۰ هزار تن گندله سنگ آهن، ۵۰ هزار تن کنسانتره سنگ آهن، ۴۳ هزار و ۲۰ تن قیر و ۷۴۰ تن عایق رطوبتی بود.

تالار سیمان نیز شاهد عرضه ۲۰۱ هزار و ۵۷۸ تن سیمان بود.

در تالار حراج باز ۸۱ هزار تن تختال C و ۵۰۶ تن پلی وینیل کلراید روی تابلو رفت. گفتنی است تالارهای بورس کالا میزبان عرضه ۷۹۷ هزار و ۷۲۵ تن انواع کالا و محصول است.

کارتن

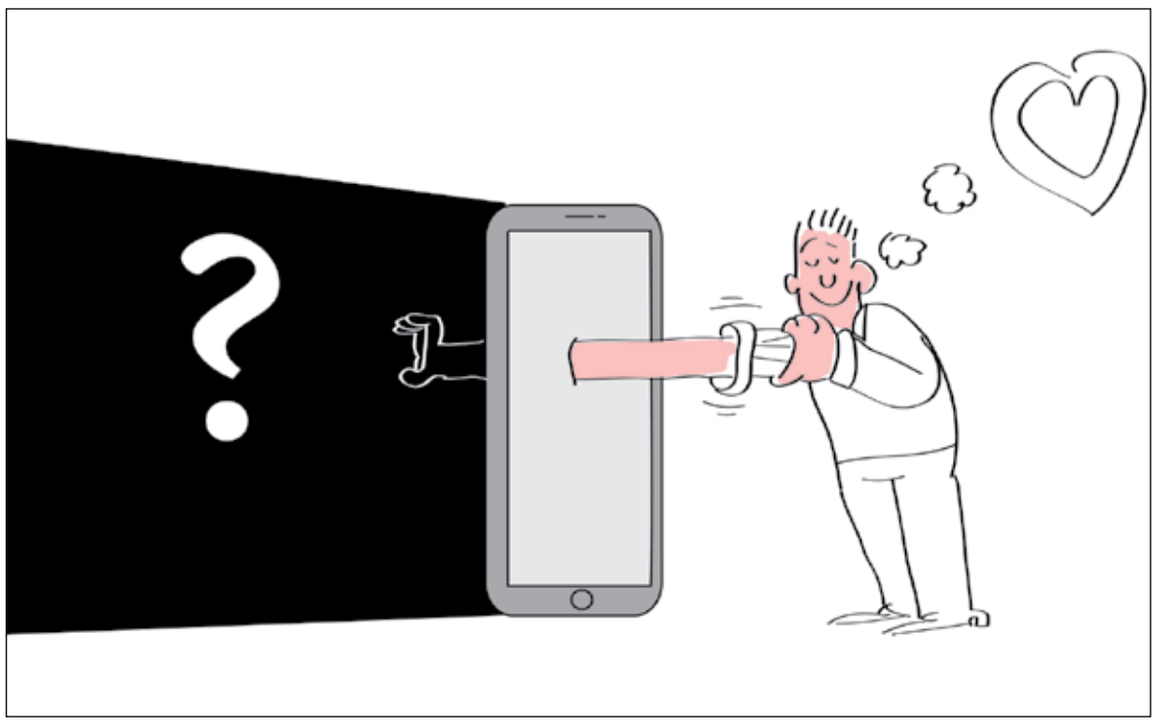

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس چرا در رکود فرو رفت؟

پوریا نوری: کارشناس بازار سرمایه با اعلام کف سالانه،شش، سه و یک ماهه نمادهای بورسی و فرابورسی، عامل اصلی رکورد بورس را معرفی کرد.

محسن ذوالفقاری با اشاره به تیغ دو لبه صندوق های سرمایه گذاری با درآمد ثابت به عنوان آرام بخش و مُسکن یا عامل اصلی رکود فرسایشی بازار، اعلام کرد: برای پی بردن به عوامل اصلی رکورد بورس هیچ نیازی به دانش تخصصی و فوق حرفه ای نیست و کافی است نگاهی به آمار و ارقام ورود و خروج پول در نمادهای مختلف داشت.

از وقتی سرمایه گذاری در صندوق های ثابت جهت بیمه سرمایه و کاهش ریسک سرمایه گذار در مقابل نوسانات شدید به عنوان بهترین محل امن در دستور کار سهامداران حقیقی قرار گرفت، بازار نتوانست حتی در دوران رشد و رونق نسبی هم سر پا بماند. یا فرد سهامدار دانش لازم برای سرمایه گذاری در بورس و برای کسب سود برنامه دارد یا ندارد. وقتی فردی دانش کافی و برنامه ای برای کسب سود میان و بلند مدت ندارد چرا بجای سرمایه گذاری در بانک ها ، بورس را انتخاب کرده است؟

صندوق های سرمایه گذاری متنوع دیگری هم وجود دارند که هر چند بازده بسیاری نسبت به سهام ندارند اما یک نکته مشترک مثبت و قوی تر نسبت به صندوق های ثابت دارند و آن سبد متنوع از سهام شرکت های بنیادی و سودآور است. از سال ۹۹ که با ریزش تاریخی بورس مردم به بورس و حتی صندوق های سرمایه گذاری بدبین شدند، قیمت خودرو و مسکن و دلار چند برابر شد. چون سهامداران اصل سرمایه باقیمانده را از بورس خارج کردند اما سال گذشته با تبلیغات بسیار همان دسته از سرمایه گذاران جذب صندوق های ثابت شدند و خیال دولتمردان را از هر نظر آسوده کردند.

در سال های قبل دولت این ترس را داشت در صورت بی برنامگی و درجا زدن و عدم بازدهی بازار سرمایه مردم وارد بازارهای رقیب شوند اما اکنون با خیال راحت با در نظر گرفتن شرایط تخفیفی جذاب برای صندوق ها اوراق مشارکت را در کسری از ثانیه می فروشد و کسری بودجه را جبران می کنند و همان صندوق ها بعد از هر افت بازار اقدام به فروش اوراق به سهامداران می کنند.

با این روند و تا زمانی که سهامداران حقیقی حاشیه امنی به نام صندوق ثابت ایجاد کردند و ریسک لازم را نمی پذیرند بازار سرمایه هیچ رشدی را تجربه نخواهد کرد. راه برون رفت از رکود و بی رمقی خروج از حاشیه امن صندوق های ثابت است.

معایب صندوق های ثابت بسیار بیشتر از حواشی اقتصادی است و حتی سرمایه گذاری در بانک ها بسیار موثرتر از این صندوق ها است. چون زمانی که سهامدار در اثر ریزش یا بی اعتمادی پول را از بورس خارج می کند دولتمردان متوجه می شوند این پول ممکن است وارد هر بازاری شود و تمام برنامه های آنها را نقش برآب کند اما با حاشیه امن در این صندوق ها هم خیال دولت بابت تصمیمات خلق الساعه راحت است هم بانک مرکزی در کنترل دلار و طلا موفق است و هم بورس روز به روز وارد رکود می شود.

وقتی صندوق ثابت بیش از یکسال در محور نقاط سرمایه گذاری قرار گرفته و از آن حمایت می شود ،چطور انتظار رشد بورس می رود؟ با چه ساز و کاری می خواهید دولت را از تصمیمات منصرف کنید؟ بدون پذیرش ریسک سهام چطور ادعا می کنید از دانش و استراتژی مناسب برخوردارید حال آنکه با این نوع سرمایه گذاری بورس را به رکود فرسایشی سوق داده اید؟

اگر پاسخ این است که سرمایه گذاری در صندوق های ثابت در دوران نزول و درجا زدن بازار موجب حفظ اصل سرمایه می شود با چنین تفکر منفعلانه و ترسویی جز رکود و نزول و رنگ سرخ سود بیشتری به اهالی نخواهد رسید و سهامداران با این تفکرات ریسک گریز بیش از دولتمردان و حتی خسارت بارتر از تصمیمات دولتمردان و وجود آنها بیش از وجود صندوق های ثابت برای بازار سهام زیان بار است.

این دسته از سهامداران که جز به امنیت مطلق سرمایه گذاری نمی اندیشند و فقط به دنبال فراهم بودن تمام شرایط مورد نظر برای رشد سهام هستند باید بدانند بازار سهام با سپرده بانکی متفاوت است و پیرمرد کشاورزی که توان تحمل استرس بورس و ادعای سهامداری و سواد بورسی ندارد و فقط دنبال حفظ اصل سرمایه جهت تداوم فعالیت حرفه است برای بورس صدها برابر ارزشمند تر و کارا تر از افرادی است که مدتها در صندوق های ثابت به امید رونق به انتظار نشسته اند.

بازار سرمایه بدون پول هایی که صرف خرید اوراق مشارکت و کسری بودجه دولت و جبران ضعف تصمیمات دولتمردان می شود تا ابد در همین رکود باقی خواهد ماند.زیرا در شرایطی که ۲۳ نماد در کف سالانه، ۱۹۲ نماد در کف شش ماهه، ۲۷۲ نماد در کف سه ماهه و ۵۲۶ نماد در کف یک ماهه قرار دارند و صندوق های ثابت اولویت سرمایه گذاری است، نمی توان جز به ترسو بودن و عدم تسلط بر مفاهیم ابتدایی بنیادی و تکنیکالی و یا عدم استراتژی و حتی بی برنامگی چنین افرادی رای داد. شروع درگیری حماس و اسراییل چند روز است اما فعالیت در صندوق های ثابت بیش از یکسال بلای جان بورس شده است.

تحلیلی از آخرین تحولات اقتصاد جهانی بر بورس ایران

آخرین تحولات جهانی که منجر به رکود کامل اقتصاد اروپا و مقاومت اقتصاد آمریکا شده و غیر مستقیم بر بورس ایران اثر دارد از سوی کارشناس بازار سرمایه اعلام شد.

امیر رضا اعلاباف با اشاره به اینکه تحلیل موشکافانه بازارهای جهانی در مقیاس کلان می‌تواند از مهم‌ترین گام‌ها در رویکرد تحلیل از بالا به پایین(اقتصاد، صنعت و شرکت) جهت شناسایی صنایع و بخش‌های دارای شرفیت باشد، اعلام کرد: تحلیل بازارهای جهانی برای بورس ایران هم به دلیل کامودیتی محور بودن بخش عمده شرکت‌ها و ارتباط مستقیم و غیرمستقیم درآمدهای عملیاتی و حاشیه سود ناویژه (ارزش‌افزوده) با قیمت های بازارهای جهانی، اهمیت ویژه و استراتژیکی دارد.

هرچند در شرایطی که بازار از کارآیی اطلاعاتی ضعیفی برخوردار باشد انعکاس این تحولات در قیمت سهام شرکت‌ها می‌تواند زمانبرتر بوده و کامل نباشد. در این راستا در گام اول با بررسی داده‌های اقتصادی آمریکا، چین و ناحیه یورو برای هفته گذشته جهت کلی داده‌های اقتصادی بررسی می شود. با توجه به اینکه بازارها حاصل انعکاس انتظارات فعالان از آینده هستند، بررسی در مقایسه با انتظارات آینده انجام می شده است.

▣ رشد چند متغیر مهم جهانی

داده‌های اقتصادی هفته منتهی به ششم اکتبر، قوی‌تر از انتظارات بازار اعلام شدند که شامل این موارد بودند: شاخص مدیران خرید بخش تولید یا manufacturing که توسط موسسه S&P گلوبال در آمریکا، محاسبه و اعلام می‌شود برای ماه سپتامبر ۴۹.۸ واحد اعلام شد که در مقایسه با ماه اوت با افزایش ۲.۱ واحدی مواجه بود.

همچنین در مقایسه با عدد مورد انتظار ۴۸.۹ واحدی قوی‌تر ظاهر شد که با وجود قرارگیری در ناحیه انقباضی (کمتر از ۵۰ واحد) همچنان با افزایش در مقیاسه با ماه قبل و انتظارات بازار، انعطاف و قوت بخش تولید آمریکا را به رخ کشیده و از ایده رکود اقتصادی دورتر می‌سازد.نکته مهم، کاهش سفارش‌های جدید بود که ناشی از سیاست‌های انقباض پولی و سطح بالای نرخ بهره است. داده‌های مشابه بخش تولید از موسسه ISM نیز به کاهش سرعت انقباض بخش تولید در مقایسه با ماه‌های قبل و قوی‌بودن اشتغال‌زایی تولیدکنندگان اشاره دارد. در بخش بازار کار یا labour market نیز داده‌های فرصت‌های شغلی برای ماه سپتامبر با عدد ۹.۶۱ میلیون موقعیت در مقایسه با ماه اوت رشد ۶۹۰ هزار تایی را تجربه‌کرده و در مقایسه با انتظارات به‌مراتب قوی‌تر ظاهر شد، همچنین تعداد افرادی که برای بیمه بیکاری طی هفته منتهی به ۳۱ اوت اقدام کردند با عدد ۲۰۷هزار نفری در مقایسه با هفته قبل رشد ۲هزارتایی را تجربه کرد ولی همچنان پایین‌تر از سطح موردانتظار ۲۱۰هزار نفر قرارگرفت. تعداد شغل‌های غیرکشاورزی ایجادشده در اقتصاد آمریکا طی ماه سپتامبر با جهش بسیار قابل‌توجه در مقایسه با ماه قبل به عدد مثبت ۳۳۶ هزار شغل رسید که افزایش ۱۰۹ هزارتایی در مقایسه با ماه قبل و ۱۶۶ هزارتایی در مقایسه با اجماع بازار را نشان‌داده و قدرت بالای بازار کار آمریکا را کاملا محسوس می‌سازد. سفارش‌های کارخانه‌های آمریکایی در مقایسه با اوت رشد ۱.۲درصدی را تجربه کرد که در مقایسه با عدد مورد انتظار ۰.۲ درصد، بسیار قوی‌تر است که مطابق با داده‌های شامخ است و شامخ ترکیبی ماه سپتامبر نیز با عدد ۵۰.۲ واحدی مشابه ماه قبل و مقداری بهتر از انتظار بود.

زنجیره ابزارهای مالی شمش طلا در بورس کالا تکمیل شد

مدیر بازار مشتقه و صندوق‌های کالایی بورس‌کالای ایران گفت: پس از راه اندازی موفق معاملات گواهی سپرده و قراردادهای آتی شمش طلا و همچنین مشارکت صندوق های کالایی در معاملات این دارایی، از سه شنبه ۱۸ مهرماه قرارداد اختیار معامله شمش طلا نیز در بورس کالا آغاز بکار می کند تا با تکمیل زنجیره ابزارهای مالی شمش طلا به همه سلایق سرمایه گذاران در این حوزه پاسخ داده شود.

رحمان آراسته مدیر بازار مشتقه و صندوق‌های کالایی بورس‌کالای ایران از شروع معاملات اختیار معامله شمش طلا در هفته جاری خبر داد.

آراسته گفت: برای اولین بار در بازار مشتقه بورس کالای ایران می‌توان استراتژی ترکیبی کاورد کال (موقعیت باز فروش اختیار معامله خرید پوشش‌داده شده با خرید دارایی پایه) در بازار آپشن را بدون تأمین وجه تضمین انجام داد.

او افزود: بورس کالای ایران شرایطی را فراهم کرده که فعالان بازار بتوانند در لحظه و به محض ارسال درخواست امکان استفاده از دارایی پایه به عنوان وجه تضمین موقعیت فروش اختیار خرید شمش طلا را داشته باشند.

مدیر بازار مشتقه و صندوق‌های کالایی بورس‌کالا ادامه داد: بورس کالا در مسیر ایجاد بازار شفاف و بدون حباب برای طلا در انتهای سال گذشته بازار گواهی سپرده شمش طلا را راه‌اندازی کرد و تکمیل ابزارهای مبتنی بر شمش طلا را در دستور کار قرارداد و پس از راه‌اندازی موفقیت آمیز قراردادهای آتی مبتنی بر شمش طلا در ابتدای سال جاری، هم‌اکنون راه‌اندازی قراردادهای اختیار معامله شمش طلا با امکان اتخاذ استراتژی کاوردکال لحظه‌ای را در دستور کار دارد.

وی اظهار داشت: بازار گواهی سپرده شمش طلا به سرمایه‌گذاران طلا کمک می‌کند که به جای سرمایه‌گذاری در دیگر دارایی‌های مرتبط با طلا که گاها دچار حباب می‌شوند و یا هزینه خرید و فروش بالایی دارند، مستقیماً در شمش طلا سرمایه‌گذاری کنند و علاوه بر فراغت از مسائل مرتبط با حمل و نگهداری و کمیت و کیفیت از نوسانات شدید حباب قیمتی مصون باشند. از طرف دیگر سرمایه‌گذاران برای پوشش ریسک و سرمایه‌گذاری بهینه می‌توانند از ابزارهای مشتقه مبتنی بر شمش طلا بهره گیرند.

آراسته اضافه کرد: بازار اختیار معامله شمش طلا علاوه بر اینکه یک ابزار جدید برای پوشش نوسانات طلا خواهد بود، شرایطیی را فراهم می کند که معامله‌گران برای اجرای استراتژی کاوردکال که یکی از استراتژی‌های مهم معاملاتی در بازار اختیار معامله است، نگران تأمین وجه تضمین نباشند.

▣ استراتژی کاوردکال چیست؟

وی در خصوص استراتژی کاوردکال بیان نمود: در این استراتژی معاملاتی که در تمامی بازارهای دنیا معمول است، سرمایه‌گذار همزمان دارایی پایه مورد نظر (گواهی شمش طلا) را خریده و اختیار خرید دارایی را پایه را در بازار آپشن می‌فروشد. در این استراتژی معامله‌گر طرف مقابل خود را به نوعی در برابر افزایش قیمت بیمه کرده و اگر اختیار خرید خود را اعمال کند، سرمایه‌گذار دارایی پایه خریداری شده را به وی تحویل می‌دهد. سود فروشنده قرارداد اختیار خرید حاصل از وجه دریافتی از خریدار اختیار خرید به اضافه اختلاف قیمت اعمال و قیمت خرید دارایی پایه خواهد بود. خریدار اختیار خرید نیز در صورت افزایش قیمت و فروش قرارداد اختیار خرید در قیمت بالاتر و یا اعمال قرارداد و تحویل دارایی پایه در سررسید کسب سود خواهد نمود.

چند قدم تا فروش متری مسکن در بورس

طرح پیش فروش متری مسکن که طی ماه‌های گذشته دستورالعمل آن آماده شده است، قرار است هفته آینده تصویب و اجرایی شود.

به گزارش بیداربورس، طرح فروش مسکن متری طی سال‌های اخیر همواره مورد پیگیری قرار گرفته و اظهارات مختلفی درباره آن مطرح شده است؛ به گونه‌ای که مردم بتوانند از طریق بورس مسکن را به صورت متری خریداری کنند. این طرح که قرار بود از شهر تهران آغاز شود در مراحل نهایی رسیدگی و بررسی در سازمان بورس است تا دستورالعمل طرح فروش متری مسکن به تصویب هیات مدیره این سازمان برسد، چراکه با توجه به نوسانات قیمت، برخی توانایی خرید یک آپارتمان را ندارند اما ممکن است بتوانند متراژهای مشخصی از یک واحد مسکونی را خریداری کنند. البته مهرداد بذرپاش - وزیر راه و شهرسازی - در نخستین روز مهرماه درباره طرح فروش متری مسکن اینگونه به ایسنا پاسخ داد که این طرح فعلا در دستور کار ما قرار ندارد و اجرا نمی‌شود. اما روز گذشته مجید عشقی - رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار - در نشست خبری خود اعلام کرد که در پی راه اندازی ابزارهای جدید سرمایه گذاری به مساله مسکن توجه ویژه‌ای کرده‌ایم و ضمن راه‌اندازی صندوق املاک و مستغلات، در سه ماهه گذشته دستورالعمل پیش فروش متری یا همان سلف مسکن آماده شده است. به گفته وی، این دستورالعمل تا یک هفته روی سایت باقی خواهد ماند و پس از آن ضمن جمع‌بندی نهایی در نخستین جلسه هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار به تصویب خواهد رسید که یکی از ابزارهای خوب برای بخش عرضه مسکن است. با توجه به اظهارات اخیر رئیس سازمان بورس باید منتظر اعلام جزئیات دستورالعمل طرح پیش فروش متری مسکن و استقبال متقاضیان برای خرید مسکن متری از طریق بورس ماند.

یادداشت

تفاوت سرمایه‌گذاری در دوره‌های مختلف

محمدصادق میرزایی
کارشناس بازار سرمایه

وقتی بازارهای مالی وارد رکود می‌شوند، کسب بازدهی مناسب از آنها دشوار می‌شود. دوران رکود می‌تواند دوره طولانی‌مدتی باشد که فعالیت‌های اقتصادی را تحت‌تاثیر قرار دهد. در این شرایط، تولید ناخالص داخلی با رشد منفی روبه‌رو می‌شود. تولید ناخالص داخلی، معیاری برای ارزیابی میزان کالاها و خدمات تولیدشده در یک اقتصاد است. هنگام رکود بازار و کاهش آن، شاهد هستیم که اشتغال به میزان زیادی کاهش می‌یابد؛ درآمد واقعی با کاهش محسوس روبه‌رو می‌شود و تولید و فروش نیز تضعیف می‌شوند.

تمامی این موارد در کنار هم می‌توانند بازارهای مالی مختلف مانند بازارهای سرمایه و سهام را هم با کاهش ارتفاع و سقوط مواجه کنند. در دوران رکودی استراتژی‌های متفاوتی را می‌توان به کار گرفت. یکی از این استراتژی‌ها تعیین افق زمانی برای سرمایه‌گذاری است. به نظر می‌رسد برای سرمایه‌گذاری موفق در بازار سرمایه باید به صورت میان‌مدت در بازار سرمایه‌گذاری کرد. نگاه کوتاه‌مدت به بازار و سرمایه‌گذاری به عنوان منبع درآمد نمی‌تواند چندان مناسب و اثربخش باشد. از طرفی فارغ از مسائل بنیادی و تکنیکالی باید شرایط کلان اقتصادی را به‌دقت زیر ذره‌بین قرار داد. بازارهای مالی دوران متفاوت رشد، رکود بازار و تورم را در طول عمر خود تجربه می‌کنند. در دوران رکودی، بسیاری از سرمایه‌گذاران با کاهش ارزش سرمایه خود در بازارهای مالی روبه‌رو می‌شوند.

سوال مهم این است که در دوران رکود اقتصادی، سرمایه‌گذاری مطمئن باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟ به نظر می‌رسد بهترین پیشنهاد برای این دوره متنوع‌سازی پرتفوی است؛ یعنی می‌توان پرتفوی سرمایه‌گذاری یا سبد سرمایه‌گذاری خود را متنوع انتخاب کرد. با وجود این، در بحث متنوع‌سازی سبد سرمایه‌گذاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند و انواع مختلفی نیز دارند. انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری همچون صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی تا صندوق‌های درآمد ثابت، صندوق‌های مختلط، صندوق‌های طلا و زعفران، صندوق‌های کالایی و حتی صندوق‌های املاک و مستغلات و فراصندوق‌ها در بازار وجود دارند و می‌توان در دوره‌های مختلف از آنها در سبد سرمایه‌گذاری بهره برد. از طرفی در شرایط کنونی که فنر نرخ ارز کنترل می‌شود، حضور سرمایه‌گذاران در بازار سرمایه می‌تواند نقش مهمی در برون‌رفت از وضعیت فعلی ایفا کند.

می‌توان اظهار کرد که بورس دماسنج اقتصادی کشور نیست. درواقع بورس دماسنج صنعت کشور است و حضور سرمایه‌گذاران به صنعت کشور کمک خواهد کرد. این فرآیند با خلق ارزش‌افزوده که توسط شرکت‌ها به وجود می‌آید آغاز می‌شود. سرمایه‌گذاران در صورتی که از ابزارهای غیرمستقیم استفاده کنند، بورس را بستری برای سرمایه‌گذاری می‌بینند. این نوع سرمایه‌گذاران اگر به صورت غیرمستقیم در صندوق‌های سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری کنند، می‌توانند به صنعت کشور کمک شایانی کنند. شرکت‌های

سرمایه‌گذار در این حوزه به‌طور معمول سهامی را خریداری می‌کنند که هم به سود سرمایه‌گذار بینجامد و هم به اقتصاد کشور سود برساند.

از طرف دیگر سیاستگذار می‌تواند با بستر مناسب و تشکیل ابراز کنترلی مناسب، فضا را برای این صندوق‌ها فراهم کند. با وجود این، باید بر این سازمان‌ها و نهادها نظارت داشته باشد تا رانت اطلاعاتی برای گروه محدودی ایجاد نشود و تعارض و تضاد منافع به وجود نیاید تا در نهایت بتواند فضای مطلوبی برای سرمایه‌گذاران ایجاد کند و سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در صنایع مختلف بپردازند. یکی از اقدامات، تاسیس صندوق‌های بخشی است. صندوق‌های بخشی به صندوق‌هایی که صندوق‌های موجود در صنعت مشخصی را در یک صنعت خاص تجمیع و سهام یک صنعت خاص را خریداری می‌کنند، گفته می‌شود؛ همچون صندوق‌های بخشی پتروشیمی که در صنعت پتروشیمی و سهم‌های پتروشیمی سرمایه‌گذاری یا صندوق‌های بخشی فلزی که در بخش‌های فلزی سرمایه‌گذاری می‌کنند.

از این‌رو چنین به نظر می‌آید که با رشد تورمی زمانی که شرکتی تجدید ارزیابی می‌کند، دارایی‌های شرکت همگام با تورم تعدیل می‌شوند و سرمایه‌گذار در بلندمدت از رشد تورم جا نمی‌ماند. شرکت‌ها می‌توانند در رشد تورمی طرح‌های توسعه‌ای متفاوتی داشته باشند که درآمدهای شرکت را افزایش بدهد. از این‌رو می‌توانند حتی در دوران تورمی و رکودی ارزش‌افزوده‌ای خلق کنند. در ۲۰سال گذشته، بازار سهام بالاترین بازدهی را از سایر بازارهای موازی خود داشته و دلیل آن نیز ارزش‌افزوده‌ای بوده که در طول این سال‌ها خلق شده است. در این میان سیاستگذار می‌تواند به معاملات بازار عمق داده و بازار سرمایه را برای سرمایه‌گذاری‌های گوناگون مهیا کند و ابزارهای پوشش ریسک مانند ابزارهای مشتقه را توسعه بخشد. با تنوع‌بخشی به صندوق‌های سرمایه‌گذاری، عمق بازار افزایش می‌یابد. لزوما نباید تعداد این صندوق‌ها افزایش یابد، بلکه باید کیفیت آنها نیز به‌تناسب تعداد آنها باشد. این درحالی است که در حال حاضر صندوق‌های اهرمی زیادی پذیره‌نویسی شده‌اند که برخی کیفیت چندان مطلوبی ندارند.

دنیای رمز ارز

دلایلی که نشان می‌دهند ریپل می‌تواند فعالان بازار را شگفت‌زده کند!

ریپل (XRP)، پنجمین ارز دیجیتال بزرگ از نظر ارزش بازار، ممکن است با توجه به وضعیت فعلی خود، معامله‌گران را شگفت‌زده کند.

در همین راستا، یکی از بنیانگذاران شرکت تحلیلی گلس‌نود در توییت اخیر خود گفته که محیط بی‌ثبات کنونی بازار کریپتو، برای کسانی که مایل به پذیرش ریسک‌های اضافی هستند، ممکن است ارزش سرمایه‌گذاری‌های بزرگ مانند XRP را داشته باشد. به گفته او، سیگنال ریسک به شدت از ۱۰۰ کاهش یافته، مشابه آنچه که قبل از رالی صعودی بازار در نیمه اول سال ۲۰۲۳ اتفاق افتاده بود. بر این اساس، بازار ممکن است زمینه را برای حرکت قدرتمند بعدی آماده کند. در این میان، لازم به یادآوری است که پس از رد درخواست تجدیدنظر کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC)، قیمت XRP در ۳اکتبر شاهد افزایش قابل‌توجهی به ۰.۵۴۷ دلار بود. همچنین، ریپل به تازگی اعلام کرد که مجوز ارائه خدمات پرداخت دیجیتال در سنگاپور را دریافت کرده است. علاوه بر این‌ها، داده‌های موجود نشان می‌دهند که شبکه XRP Ledger، اخیرا ۸۳ میلیونمین دفتر کل خود را با موفقیت بسته است.با این حال، به دلیل برداشت سود توسط معامله‌گران، قیمت XRP به محدوده فعلی ۰.۵۲ دلار کاهش یافته و مدت کوتاهی پس از تشکیل یک تقاطع مرگ در نمودار روزانه، اکنون در محدوده باریکی قرار دارد.

بر اساس سوابق تاریخی، تقاطع‌های مرگ گذشته برای XRP اغلب با ثبت کف قیمت همراه شده‌اند. پس از تقاطع اخیر نیز، XRP ممکن است با تثبیت فعلی خود، برای یک حرکت صعودی بزرگ دیگر آماده شود و در چرخه گاوی بعدی، یکی از شگفتی‌سازهای بازار باشد.

▣ جابه‌جایی ۶۰ میلیون XRP توسط ریپل! چه اتفاقی قرار است بیفتد؟

انتقال ۶۰ میلیون XRP به ارزش ۳۰ میلیون دلار توسط شرکت ریپل، واکنش جامعه کریپتو را برانگیخت.

به گزارش پلتفرم ردیابی ویل آلرت (Whale Alert)، ریپل روز دوشنبه ۶۰ میلیون XRP را به یک کیف پول ناشناخته منتقل کرد.این تراکنش هیجان زیادی را در جامعه XRP برانگیخت و برخی گمانه‌زنی کردند که حرکت صعودی دیگری ممکن است برای قیمت این ارز دیجیتال در راه باشد. در همین حال، داده‌های بلاکچینی نشان می‌دهند که کیف پول ناشناخته مذکور نیز متعلق به ریپل است که در سال ۲۰۲۱ فعال شد. این کیف پول اکنون ۶۷.۸۰ میلیون XRP دارد.

لازم به ذکر است که این جابه‌جایی گمانه‌زنی‌ها در مورد توافق احتمالی بین ریپل و کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده (SEC)، علی‌رغم محاکمه‌ای که برای آوریل ۲۰۲۴ تعیین شده، انجام شده است. جرمی هوگان، وکیل دادگستری، معتقد است که پس از رد درخواست تجدیدنظر موقت SEC توسط قاضی آنالیسا تورس، توافق و تسویه حساب بین طرفین می‌تواند گزینه خوبی باشد. به سرمایه‌گذاران توصیه می‌شود که مراقب حرکات نهنگ‌ها و تراکنش‌های بزرگ در بازار ارزهای دیجیتال باشند؛ زیرا تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند که ممکن است تغییرات ناگهانی قیمت رخ دهد. در حال حاضر، احساسات فعالان بازار «خنثی» است.

بنکور دست هکرها را از پشت بست؛ قیمت BNT پرواز کرد!

قیمت ارز دیجیتال بنکور (BNT) پس از خنثی کردن تلاش‌های احتمالی برای هک، بیش از ۴۸ درصد افزایش یافت.

امروز، در حالی که ارزش کل بازار ارزهای دیجیتال با یک افت ۰.۷ درصدی به ۱.۰۸ تریلیون دلار کاهش یافته، ارز دیجیتال بومی پروتکل مالی غیرمتمرکز بنکور به خوبی درخشید و قیمت آن با بیش از ۴۸ درصد افزایش به ۰.۶۲ دلار رسیده است. در همین حال، ارزش بازار بنکور نیز نزدیک به ۲۵ درصد افزایش یافته است. علاوه بر این، حجم معاملات ۲۴ ساعته بنکور هم شاهد رشد قابل‌توجه ۲،۴۹۰ درصدی بوده است.

اما علت این رشد چیست؟ بر اساس اطلاعاتی که در شبکه‌های اجتماعی بنکور منتشر شده، کربن دیفای (Carbon DeFi)، یکی از پروتکل‌های اصلی شبکه بنکور، به تازگی یک تلاش فیشینگ را کشف و آن خنثی کرده است.

به نظر می‌رسد که این اقدام، بر خلاف پروتکل‌هایی که در زمان‌های اخیر مورد سوءاستفاده قرار گرفته‌اند، به اعضای جامعه اعتماد بیشتری برای فعال بودن در این شبکه داده است. در حالی که تعداد پروتکل‌های غیرمتمرکز و نوآورانه زیادی در بازار وجود دارد، کاهش ریسک‌های مرتبط یک مزیت رقابتی و مثبت است که می‌تواند به تداوم رشد قیمت بنکور در کوتاه‌مدت کمک کند.